

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Cefndir

Mae hwn yn un o gyfres o bapurau testun sydd wedi eu paratoi er mwyn darparu gwybodaeth fanylach ac i egluro'r modd y mae'r cynllun yn ymdrin â gwahanol bynciau a materion sy'n effeithio ar Ardal y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd. Bydd y papur hwn yn rhoi sylw penodol i Y Cyd-Destun polisi. Bydd yn egluro'r wybodaeth gefndirol sydd o gymorth wrth adnabod materion, amcanion ac opsiynau y ddogfen Cynllun Adnau.

Y Cynllun Adnau yw'r ail gam statudol paratoi y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd (CDLI ar y Cyd). Mae'r CDLI ar y Cyd yn siapio twf cymunedau o fewn Ardal y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd i'r dyfodol, a bydd yn nodi'r polisiâu a'r dynodiadau tir fydd yn sail i asesu ceisiadau cynllunio.

Bydd y Cynllun Adnau'n cael ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru, a fydd yn penodi arolygydd annibynnol i asesu cadernid y Cynllun yn yr Archwiliad Cyhoeddus. Os bydd yr arolygydd yn ystyried bod y Cynllun yn un cadarn bydd yn argymhell ei fabwysiadu. Pan gaiff ei fabwysiadu, bydd y CDLI ar y Cyd yn disodli Cynllun Datblygu Unedol Gwynedd (2009) ar gyfer Ardal Awdurdod Cynllunio Lleol Gwynedd a Chynllun Fframwaith Gwynedd (1993) a Chynllun Lleol Ynys Môn (1996) ar gyfer Awdurdod Cynllunio Lleol Ynys Môn.

Gellir darllen y papur testun hwn ar wahân neu ar y cyd â'r Papurau Testun a'r Papurau Cefndir eraill a baratowyd er mwyn rhoi darlun cyflawn o Ardal y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd.

Fe ellir cyfeirio tuag at y Papur Testun fel sail i unrhyw sylwadau ar y Cynllun Adnau. Fodd bynnag fe ddylid sylweddoli mae dim ond sylwadau ar y Cynllun Adnau fydd yn cael ei ystyried gan yr Arolygydd yn ystod Archwiliad Cyhoeddus y Cynllun yn hytrach na sylwadau penodol ar y Papur Testun.

Os oes gennych unrhyw gwestiynau neu angen trafod unrhyw rhan o'r Papurau Testun neu Papurau Cefndir efo aelod o'r Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd fe ellwch gysylltu efo ni ar e-bost i neu'n ysgrifenedig at:

Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd (UPCC) / Joint Planning Policy Unit
Llawr 1af Swyddfa Cyngor Dinas Bangor / 1st Floor Bangor City Council Offices
Bangor
LL57 1DT

01286 685003 neu 01766 771000

polisicynllunio@gwynedd.gov.uk

Cyhoeddiad: Fersiwn 2

Chwefror 2015

1.0	RHAGYMADRODD	3
2.0	CYD-DESTUN POLISI.....	5
3.0	THEMÂU TROSFWAOL (GWELER ATODIAD 1).....	10
4.0	THEMÂU ECONOMAIDD (GWELER ATODIAD 2)	15
5.0	THEMÂU AMGYLCHEDDOL (GWELER ATODIAD 3).....	20
6.0	THEMÂU CYMDEITHASOL (GWELER ATODIAD 4)	23
7.0	THEMÂU CYFFREDINOL (GWELER ATODIAD 5).....	29
8.0	CYFEIRIADAU	32
	ATODIAD 1 – THEMÂU TROSFWAOL	36
	ATODIAD 2 – THEMÂU ECONOMAIDD.....	54
	ATODIAD 3 – THEMÂU AMGYLCHEDDOL.....	68
	ATODIAD 4 – THEMÂU CYMDEITHASOL.....	78
	ATODIAD 5 – THEMÂU CYFFREDINOL.....	93

1.0 RHAGYMADRODD

1.1 TROSOLWG

1.1.1 Pwrpas y papur pwnc hwn yw darparu trosolwg eang o'r strategaethau a'r cynlluniau presennol sy'n berthnasol i'r broses o baratoi'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd (CDLIC).

1.1.2 Rhaid i bob awdurdod cynllunio lleol yng Nghymru baratoi Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) i'w ardal. Y CDLI fydd y cynllun datblygu i bob sir neu gyngor bwrdeistref sirol a phob Parc Cenedlaethol, gan ddisodli'r Cynllun Datblygu Unedol (CDU) neu unrhyw gynllun datblygu arall sy'n bodoli ar hyn o bryd.

1.1.3 Mae'r ystod o ddogfennau polisi sydd wedi'u cynnwys yn y papur hwn yn arbennig o eang, yn amrywio o ddogfennau sy'n ymdrin yn benodol â chynllunio defnydd tir, megis dogfennau 'Polisi Cynllunio Cymru' a 'Nodiadau Cyngor Technegol' Llywodraeth Cymru, i ddogfennau sy'n ymdrin â materion nad oes a wnelont yn uniongyrchol â'r gyfundrefn gynllunio, megis yr iaith Gymraeg, ond sydd serch hynny yn ystyriaethau allweddol mewn cyd-destun cynllunio gofodol.

1.1.4 Rhoddir disgrifiad byr o'r strategaethau a'r cynlluniau hyn ym mhrif gorff y ddogfen, tra ymdrinnir yn fanylach â'u cynnwys yn yr atodiadau.

1.2 DEDDF CYNLLUNIO A PHRYNU GORFODOL 2004

1.2.1 Mae gan y 'Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol (2004)' oblygiadau enfawr i'r ffordd y dylai cynllunio weithio fel arf i'r gymuned.

1.2.2 Mae Cyngor Gwynedd a Chyngor Sir Ynys Môn wedi penderfynu paratoi 'Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd (CDLIC)', a fydd yn cwmpasu Ynys Môn yn ei chyfanrwydd ac ardal cynllunio lleol Gwynedd, nad yw'n cynnwys Parc Cenedlaethol Eryri.

1.3 STRATEGAETHAU A CHYNLLUNIAU

1.3.1 Mae polisiâu cynllunio defnydd tir Llywodraeth Cymru wedi'u nodi ym 'Mholisi Cynllunio Cymru' a 'Pholisi Cynllunio Mwynau Cymru' ac ychwanegir atynt drwy Nodiadau Cyngor Technegol a Chylchlythyrau.

1.3.2 Rhaid i Awdurdodau Cynlluniau Lleol ystyried polisi cenedlaethol, sydd hefyd yn cynnwys 'Cynllun Gofodol Cymru', wrth baratoi Cynlluniau Datblygu Lleol. Mae 'Cynllun Gofodol Cymru' yn integreiddio agweddau gofodol strategaethau cenedlaethol, yn cynnwys cynhwysiant cymdeithasol a datblygu economaidd, iechyd, trafnidiaeth a pholisi amgylcheddol, a thrwy hynny mae'n troi dyletswydd datblygu cynaliadwy Llywodraeth Cymru yn rhywbeth ymarferol.

- 1.3.3 O dan adran 62 o Ddeddf 2004, mae'n ofynnol hefyd i Gynlluniau Datblygu Lleol ystyried:
- a) y Strategaeth Ofodol Ranbarthol i unrhyw ranbarth cyffiniol o Loegr;
 - b) Strategaeth neu Strategaethau Cymunedol i ardal y cynllun; ac
 - c) yr adnoddau sy'n debygol o fod ar gael i roi'r cynllun ar waith.
- 1.3.4 Mae'r 'Rheoliadau Datblygu Lleol' yn rhagnodi bod rhaid i CDLI ystyried yr isod (Rheoliad 13):
- a) 'Strategaeth Wastraff Cymru' a Chynlluniau Gwastraff Rhanbarthol;
 - b) Cynlluniau Trafnidiaeth Lleol a pholisïau eraill a baratowyd o dan adran 108 o Ddeddf Trafnidiaeth 2000;
 - c) Strategaethau Tai Lleol; a
 - d) Cynlluniau i atal a chyfyngu ar ddamweiniau mawr.
- 1.3.5 Dylai awdurdodau hefyd ystyried y berthynas rhwng eu Cynlluniau Datblygu Lleol a strategaethau lleol eraill sydd wedi'u mabwysiadu, yn cynnwys:
- a) Strategaethau datblygu economaidd ac adfywio;
 - b) 'Agenda 21' neu strategaethau amgylcheddol;
 - c) Cynlluniau Gweithredu Bioamrywiaeth Lleol;
 - d) Strategaethau Tai Lleol;
 - e) Cynlluniau Trafnidiaeth Lleol.

2.0 CYD-DESTUN POLISI

2.1 TROSOLWGW

2.1.1 Mae hierarchaeth o ddogfennau gofodol a chynllunio defnydd tir strategol yn bodoli yn y gyfundrefn gynllunio yng Nghymru.

2.1.2 Ar frig yr hierarchaeth hon mae 'Cynllun Gofodol Cymru', sy'n nodi fframwaith strategol i arwain datblygu ac ymyriadau polisi yn y dyfodol. Mae'n integreiddio agweddau gofodol strategaethau cenedlaethol yn ymwneud â chynhwysiant cymdeithasol a datblygu economaidd, iechyd, trafnidiaeth a'r amgylchedd, gan roi dyletswydd datblygu cynaliadwy Llywodraeth Cymru ar waith yn ymarferol.

2.1.3 Mae 'Polisi Cynllunio Cymru' yn nodi polisïau cynllunio defnydd tir Llywodraeth Cymru. Ychwanegir ato drwy gyfres o Nodiadau Cyngor Technegol (TAN). Mae Polisi Cynllunio Cymru yn rhoi ymrwymiad Llywodraeth Cymru i ddatblygu cynaliadwy ar waith drwy'r gyfundrefn gynllunio.

2.2 CYNLLUN GOFODOL CYMRU – DIWEDDARIAD 2008

2.2.1 DIBEN

- a) Diben 'Cynllun Gofodol Cymru' yw sicrhau bod yr hyn a wneir yn y sector cyhoeddus, y sector preifat a'r trydydd sector yng Nghymru yn integredig ac yn gynaliadwy, a bod y camau gweithredu o fewn ardal yn ategu ei gilydd ac yn symud ar y cyd at weledigaeth a rennir ar gyfer Cymru a gwahanol ardaloedd Cymru. Mae'n cyflawni hyn drwy weithio cydweithredol ac integreiddio polisïau yn fertigol a llorweddol, yn genedlaethol ac yn rhanbarthol.
- b) Mae fframwaith 'Cynllun Gofodol Cymru' yn creu tystiolaeth drwy ddefnyddio amrywiaeth eang o dystiolaeth i ddeall yr anghenion gwahanol sydd gan bobl a lleoedd gwahanol, ac i lywio polisi.
- c) Dyma yw gweledigaeth gyffredinol y cynllun:
- d) "Byddwn yn cynnal ein cymunedau drwy fynd i'r afael â'r sialensiau sy'n codi yn sgil newid yn y boblogaeth a newid economaidd. Byddwn yn tyfu mewn ffyrdd fydd yn cynyddu gallu cystadleuol Cymru ac ar yr un pryd yn cynorthwyo ardaloedd llai breintiedig i gau'r bwlch o ran lefelau ffyniant cyffredinol a lleihau effeithiau negyddol ar yr amgylchedd; byddwn yn gwella'r amgylchedd naturiol ac adeiledig a byddwn yn cynnal ein hunaniaeth unigryw."

2.2.2 EGWYDDORION

- a) Sicrhau y caiff penderfyniadau eu gwneud gan ystyried eu heffaith y tu hwnt i ffiniau uniongyrchol sectoraidd neu weinyddol a bod gwerthoedd craidd datblygu cynaliadwy yn llywio popeth a wnawn.
- b) Gosod y cyd-destun ar gyfer cynllunio lleol a chymunedol.
- c) Dylanwadu ar ble y mae Llywodraeth Cynulliad Cymru yn gwario arian drwy ddealltwriaeth o rolau lleoedd a'r rhyngweithio rhyngddynt.
- d) Darparu sail dystiolaeth glir ar gyfer y sector cyhoeddus, y sector preifat a'r trydydd sector i ddatblygu polisïau a chamau gweithredu.

2.2.3 THEMÂU

A) CREU CYMUNEDAU CYNALIADWY

“Mae ein dyfodol yn dibynnu ar fywiogrwydd ein cymunedau fel lleoedd deniadol i fyw a gweithio ynddynt. Mae angen i ni leihau anghydraddoldebau rhwng cymunedau gan gadw eu cymeriad a'u natur unigryw.”

- i) Mae'r thema hon yn nodi gweledigaeth Llywodraeth Cymru i greu cymunedau cynaliadwy drwy sicrhau eu bod yn lleoedd deniadol i fyw a gweithio ynddynt, gan leihau anghydraddoldebau a chynnal cymeriad arbennig yr un pryd.
- ii) Mae llawer o'r Gymru wledig yn llai poblog nag unrhyw ardaloedd gwledig yn Lloegr ac yn debycach i Ucheldiroedd ac Ynysoedd yr Alban.
- iii) ganlyniad, mae nifer o leoedd yn y Gymru wledig sydd â phoblogaeth o fwy na 15,000 yn ymgymryd â rolau sy'n nodweddiadol o drefi llawer mwy mewn ardaloedd eraill, sy'n creu heriau unigryw o ran cyflenwi gwasanaethau yn effeithiol.
- iv) Yr her allweddol a wynebwn wrth greu cymunedau cynaliadwy yw mynd i'r afael ag amddifadedd a sicrhau gwelliannau yn iechyd y cyhoedd a gwaredu tlodi ymhlith plant.
- v) Wrth i'r rhaglen Cymunedau yn Gyntaf symud i'w cham nesaf, bydd gwell ymgysylltu rhwng 'Grwpiau Ardal y Cynllun Gofodol' a phartneriaethau lleol yn help i ddatblygu mentrau sy'n mynd i'r afael â thlodi ymhlith plant, cyflogadwyedd, diffygion o ran sgiliau ac anweithgarwch economaidd yn ogystal â'r amgylchedd, iechyd a lles a diogelwch cymunedol.
- vi) Targedu adfywio i wella'r amgylchedd naturiol ac adeiledig a chreu cymunedau cynaliadwy ac ansawdd bywyd uchel o fewn economi leol iach.
- vii) Rhaid i adfywio fod yn ystyriol o gymeriad hanesyddol, diwylliannol ac ieithyddol y cymunedau gan ystyried yr heriau allweddol yn sgil newid yn yr hinsawdd.
- viii) Drwy'r Grwpiau Ardal, sicrhau cydweithio a chydweithredu rhwng awdurdodau cynllunio lleol, y sector preifat a'r trydydd sector ar faterion tai rhanbarthol.
- ix) Yr egwyddorion cyffredinol ar gyfer twf tai newydd yw:
 - dylai fod yn gysylltiedig â nodau trafnidiaeth gyhoeddus, gan gynnwys rhwydweithiau cerdded a beicio;
 - dylai ystyried cyfyngiadau amgylcheddol, gan gynnwys perygl o lifogydd;
 - a dylai gyrraedd safonau uchel o ran effeithlonrwydd ynni.

B) HYBU ECONOMI GYNALIADWY

“Mae arnom angen economi arloesol sy'n ychwanegu gwerth uchel yng Nghymru, sy'n defnyddio ac yn datblygu sgiliau a gwybodaeth ein pobl; economi sy'n creu cyfoeth ac yn hyrwyddo lledaenu'r ffyniant hwnnw ledled Cymru; economi sy'n ychwanegu at ansawdd bywyd yn ogystal â safon yr amgylchedd byw a gweithio.”

- i) Mae'r thema hon yn nodi gweledigaeth Llywodraeth Cymru o economi arloesol sy'n ychwanegu gwerth uchel yng Nghymru, sy'n defnyddio ac yn datblygu sgiliau a gwybodaeth pobl; economi sy'n creu cyfoeth ac yn hyrwyddo lledaenu'r ffyniant hwnnw ledled Cymru; economi sy'n ychwanegu at ansawdd bywyd.

- ii) Mae i'r economi yng Nghymru ddimensiwn gofodol, gydag ardaloedd mwy gorllewinol fel Gwynedd ac Ynys Môn yn llusgo'r tu ôl i ardaloedd eraill.
- iii) Mae cyflogau isel, gwaith tymhorol a diffyg cyfleoedd amrywiol yn broblem fawr yn y Gymru wledig, o gofio maint bach ei haneddiadau a'i phoblogaeth wasgaredig.
- iv) Mae i Gymru gynnydd net mewn poblogaeth ym mhob grŵp oedran heblaw am y rhai yn eu 20au, sy'n adlewyrchu'r diffyg cyfleoedd gwaith a'r diffyg dinasoedd mawr.
- v) Yn sgil poblogrwydd Cymru fel ardal ymddeol, mae gan Gymru gymhareb uwch o ddibyniaeth na Lloegr, yr Alban, Gogledd Iwerddon na Gweriniaeth Iwerddon.
- vi) Mae Cymru'n Un yn cynnwys ymrwymiad y dylid mabwysiadu ymagwedd Cymru gyfan at ddatblygu economaidd, gan warantu buddsoddiad ym mhob rhanbarth o fewn fframwaith Cynllun Gofodol Cymru. Bydd hyn yn cynnwys datblygu aneddiadau allweddol sydd â rolau ategol i gefnogi economi ffyniannus mewn ardaloedd gwledig.
- vii) Rhaid i awdurdodau lleol fynd ati ar y cyd â chonsortia trafniadaeth ac eraill i fynd i'r afael â phroblemau seilwaith rhanbarthol ar faterion tai, trafniadaeth, dŵr, carthffosiaeth, ynni, gwastraff a Thechnoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu.
- viii) Dylai datblygiadau eiddo ar gyfer cyflogaeth gael eu lleoli yn agos at drafniadaeth gyhoeddus ac yn agos at ddatblygiadau tai a seilwaith.
- ix) Lle bynnag y bo modd, dylid blaenoriaethu datblygu safleoedd tir llwyd dros safleoedd tir glas.
- x) Gall datblygiadau manwerthu y tu allan i'r dref danseilio adfywiad a hyfywedd canol trefi, yn ogystal â chyfrannu at batrymau traffig anghynaliadwy ac, felly, mae angen cymhwyso profion cynllunio priodol.

C) GWERTHFAWROGI EIN HAMGYLCHEDD

“Mae i ansawdd ein hamgylchedd werth cynhenid fel ased sylfaenol a gwerth hefyd i'n heconomi ac ansawdd ein bywydau. Drwy ddiogelu a chyfoethogi'r amgylchedd naturiol ac adeiledig, byddwn yn denu pobl i'n cymunedau ac yn eu cadw ynddynt, gan gynnal y sylfeini ar gyfer y dyfodol.”

- i) Mae'r thema hon yn nodi gweledigaeth Llywodraeth Cymru i ddiogelu a chyfoethogi'r amgylchedd naturiol ac adeiledig.
- ii) Mae amgylchedd tir a môr Cymru a'i hamgylchedd hanesyddol yn sylfaenol i'n treftadaeth ddiwylliannol, ein gwerthoedd a'n hansawdd bywyd.
- iii) Mae'r rhan fwyaf o bobl Cymru yn byw yn agos at afonydd neu'r môr.
- iv) Mae newidiadau ar hyn o bryd ac yn y dyfodol ym mhatrymau glawiad a lefelau'r môr yn golygu bod gofyn inni ymgysylltu â phobl am faterion sy'n ymwneud â pherygl llifogydd.
- v) Bydd goblygiadau yn sgil y newid yn yr hinsawdd i ddefnydd tir, adnoddau dŵr, bioamrywiaeth a bywyd gwylt.
- vi) Dylid annog mwy o gerdded a beicio fel rhan o fywyd beunyddiol pobl.
- vii) Dylid darparu mwy o fannau agored diogel a glân.
- viii) Gwella ansawdd yr aer, er enghraifft drwy ddull integredig o reoli traffig.
- ix) Rheoli gwastraff, dŵr a phriddoedd yn fwy cynaliadwy.
- x) Galluogi datblygu gwell darpariaeth ar gyfer aildefnyddio ac ailgylchu gwastraff.
- xi) Nodi ardaloedd o gyfleoedd amgylcheddol yn 'Ardaloedd y Cynllun Gofodol' i wella lles ac ansawdd bywyd yn ardaloedd gwledig Cymru yn arbennig.

- xii) Hyrwyddo bywyd gwyllt a bioamrywiaeth am resymau cynhenid ac er mwynhad pobl drwy gynyddu nifer ac ansawdd y safleoedd natur ym mhob rhan o Ardaloedd y Cynllun Gofodol ac yn arbennig mewn ardaloedd trefol.

D) SICRHAU HYGRCHEDD CYNALIADWY

“Byddwn yn datblygu mynediad mewn ffyrdd sy'n diogelu'r amgylchedd, yn annog gweithgarwch economaidd, yn ehangu cyfleoedd cyflogaeth, yn sicrhau ansawdd gwasanaethau ac yn integreiddio'r manteision cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd y gellir eu cael drwy deithio.”

- i) Datblygu mynediad mewn ffyrdd sy'n annog gweithgarwch economaidd, yn ehangu cyfleoedd cyflogaeth, yn sicrhau gwasanaethau o safon ac yn integreiddio'r manteision cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd y gellir eu cael drwy deithio.
- ii) Mae rhannau enfawr o'r ardaloedd gwledig yn cael eu hystyried fel yr ardaloedd mwyaf difreintiedig o ran mynediad yng Nghymru.
- iii) Yn ddealladwy, ardaloedd trefol at ei gilydd yw'r ardaloedd lleiaf difreintiedig o ran mynediad yng Nghymru.
- iv) Dylai prif ddarparwyr gwasanaethau cyhoeddus, ar gam cynnar yn y broses o baratoi cynigion ailddatblygu neu ail-leoli, ymgysylltu â'r rhai sy'n gyfrifol am gynllunio trafndiaeth.
- v) Dylid ystyried goblygiadau trafndiaeth cynigion yn llwyr cyn gwneud penderfyniadau pendant.
- vi) Yng nghyd-destun ymateb i'r newid yn yr hinsawdd a'i liniaru, mae Cynllun Gofodol Cymru yn cefnogi datblygu ymatebion sydd wedi'u targedu'n ofodol.
- vii) Mae'r rhain yn cynnwys lleihau'r angen i deithio, drwy gyd-leoli swyddi, tai a gwasanaethau, er enghraifft, a newid ymddygiad at ddulliau teithio 'gwyrdach', megis rhannu ceir, defnyddio trafndiaeth gyhoeddus, cerdded a beicio.
- viii) Integreiddio atebion trafndiaeth cynaliadwy gyda chynllunio cymunedol a datblygu i wella mynediad at wasanaethau a chyfleusterau, gan gydnabod rôl y trydydd sector mewn mannau sy'n anodd eu cyrraedd.

E) PARCHU NODWEDDION UNIGRYW

“Mae hunaniaeth gydlynol sy'n cynnal ac yn dathlu'r hyn sy'n unigryw am Gymru, mewn ffordd agored sy'n edrych allan, yn ganolog i hyrwyddo Cymru i'r Byd, yn ogystal ag i'n cystadleurwydd economaidd a'n lles cymdeithasol ac amgylcheddol yn y dyfodol.”

- i) Mae'r thema hon yn nodi gweledigaeth Llywodraeth Cymru i barchu nodweddion unigryw, sy'n golygu hunaniaeth gydlynol sy'n cynnal ac yn dathlu'r hyn sy'n unigryw am Gymru, a hynny'n ganolog i gystadleurwydd economaidd a lles cymdeithasol ac amgylcheddol y wlad yn y dyfodol.
- ii) Ledled Cymru mae nifer o enghreifftiau o'r ffordd y gall cymunedau ffynnu drwy greu hunaniaeth a chymeriad unigryw drwy arweiniad arloesol a gweithio mewn partneriaeth.
- iii) Mae'n hanfodol inni ddysgu sut mae'r cymunedau hyn wedi llwyddo, monitro eu cynnydd a chefnogi'r broses o gyflwyno'r arfer da hwn i fwy o'n haneddiadau.

- iv) Mae angen amgylchedd o safon dda ar aneddiadau allweddol, gydag adeiladau a mannau o safon, sy'n meithrin ymdeimlad o hunaniaeth a chymuned.
- v) Mae cadw a dathlu treftadaeth unigryw pob 'Ardal o'r Cynllun Gofodol' yn bwysig.
- vi) Mae gan y Gymraeg rôl sylweddol i'w chwarae yn ein cymunedau a dylid ei hyrwyddo fel nodwedd gadarnhaol i'r ardal.
- vii) Bydd datblygu 'Ardal y Cynllun Gofodol' yn unol â gweledigaeth Iaith Pawb o greu cymdeithas ddwyieithog fodern yn flaenoriaeth allweddol.
- viii) Mae i ddiwylliant, y celfyddydau a chwaraeon rhan allweddol i'w chwarae o ran creu cymunedau cydlynus ac ymdeimlad o hunaniaeth leol.
- ix) Cydweithio â Croeso Cymru a'r partneriaethau twristiaeth rhanbarthol i ailddiffinio dimensiwn gofodol ardaloedd rheoli cyrchfannau twristiaeth ac ardaloedd marchnata twristiaeth yng Nghymru.
- x) Sicrhau bod y Cynllun Gweithredu Twristiaeth Ddiwylliannol wedi'i gysoni'n ofodol ac y caiff ymdeimlad lleol o le a natur unigryw ei atgyfnerthu.

2.3 POLISI CYNLLUNIO CYMRU – ARGRAFFIAD 5 (2012)

2.3.1 Mae Polisi Cynllunio Cymru'n darparu'r fframwaith polisi i awdurdodau cynllunio lleol i baratoi'u cynlluniau datblygu yn effeithiol, a gall fod yn ystyriaeth berthnasol wrth benderfynu ar geisiadau cynllunio unigol.

2.3.2 Gall Polisi Cynllunio Cymru, ynghyd â'i Nodiadau Cyngor Technegol cysylltiol, fod yn berthnasol i benderfyniadau ar geisiadau cynllunio unigol a bydd Gweinidogion Cymru ac Arolygwyr Cynllunio yn ei ystyried wrth benderfynu ar geisiadau cynllunio sydd wedi'u galw i mewn ac apeliadau.

2.3.3 Mae thema cynaliadwyedd yn rhan annatod o bob agwedd o Bolisi Cynllunio Cymru ac mae Llywodraeth Cymru'n datgan yn benodol ei dyhead i leihau ôl troed carbon Cymru yn ddirfawr.

2.3.4 Dywed:

"4.5.11 Mae gwaith Llywodraeth Cymru i leihau ôl troed ecolegol Cymru yn cyd-fynd yn agos â'r ymrwymadau i fynd i'r afael â'r newid yn yr hinsawdd. Mae'n Cynllun Datblygu Cynaliadwy yn amlinellu uchelgais i Gymru ddefnyddio'i chyfran deg o adnoddau'r ddaear a lleihau'n hól troed ecolegol o fewn cenhedlaeth i gyfartaledd adnoddau'r byd, sef 1.88 hectar byd-eang fesul person. Mae'r ôl troed presennol yn dangos, pe bai pawb yn y byd yn byw fel rydyn ni'n byw, byddem yn defnyddio adnoddau gwerth 2.7 planed. Er mwyn lleihau ôl troed ecolegol Cymru, bydd angen gostyngiad mawr yn nghyfanswm yr adnoddau rydyn ni'n eu defnyddio i gynnal ein ffordd o fyw. Bydd y polisi a'r canllawiau a welir yma yn gwneud cyfraniad pwysig i leihau'n hól troed, gan sicrhau datblygu cynaliadwy a mynd i'r afael â'r newid yn yr hinsawdd."

3.0 THEMÂU TROSWAOL (GWELER ATODIAD 1)

3.1 TROSOLWG

3.1.1 Yn yr is-adran isod ceir trosolwg byr o'r strategaethau a'r cynlluniau cenedlaethol a lleol sy'n berthnasol i fwy nag un thema neilltuol yng Ngwynedd ac Ynys Môn.

3.2 STRATEGAETHAU A CHYNLLUNIAU

3.2.1 POLISI CYNLLUNIO CYMRU – PENNOD 1: RHAGARWEINIAD (2012) (GWELER ATODIAD 1 – TABL 3.2.1)

- a) Mae'r bennod yn rhoi pwyslais cryf ar y ffaith y dylai'r gyfundrefn gynllunio fod yn effeithlon, yn effeithiol ac yn syml o ran ei gweithrediad.
- b) Elfennau hanfodol eraill o'r gyfundrefn gynllunio yw bod y cyhoedd yn cyfrannu tuag at baratoi Cynlluniau Datblygu Lleol a chadw at y targedau o ran penderfynu ar geisiadau cynllunio o fewn cyfnod penodedig o amser.

3.2.2 POLISI CYNLLUNIO CYMRU – PENNOD 2: CYNLLUNIAU DATBLYGU (2012) (GWELER ATODIAD 1 – TABL 3.2.2)

- a) Nid yw'n dilyn o reidrwydd y bydd angen polisi penodol ar bob pwnc.
- b) Mae modd ymdrin yn briodol mewn rhai achosion â rhoi canllawiau ar reoli datblygu mewn dull generig yn hytrach na thrwy bolisiau pwnc ar wahân.

3.2.3 POLISI CYNLLUNIO CYMRU – PENNOD 4: CYNLLUNIO AR GYFER CYNALIADWYEDD (2012) (GWELER ATODIAD 1 – TABL 3.2.3)

- a) Dylid annog ceisiadau sy'n adlewyrchu egwyddorion allweddol datblygu sy'n ymateb i'r hinsawdd ac sy'n cyrraedd neu'n rhagori ar y safonau sydd wedi'u nodi ym 'Mholisi Cynllunio Cymru'.

3.2.4 POLISI CYNLLUNIO CYMRU – PENNOD 8: TRAFNIDIAETH (2012) (GWELER ATODIAD 1 – TABL 3.2.4)

- a) Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol sefydlu fframwaith ar gyfer cynllunio trafnidiaeth gynaliadwy ac integredig yng Nghymru.

3.2.5 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 6: CYMUNEDAU GWLEDIG CYNALIADWY (2010) (GWELER ATODIAD 1 – TABL 3.2.5)

- a) Mae'r TAN yn cefnogi datblygu cymunedau gwledig cynaliadwy, gan helpu i sicrhau bod datblygu'n digwydd yn y lle iawn i ddarparu cartrefi a chyfleoedd gwaith i bobl leol, gan helpu i gynnal gwasanaethau gwledig.
- b) Ar yr un pryd, rhaid i'r gyfundrefn gynllunio ymateb i'r heriau y mae newid yn yr hinsawdd yn eu creu, er enghraifft drwy ganiatáu ar gyfer yr angen i gynhyrchu ynni adnewyddadwy.

3.2.6 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 8: CYNLLUNIO AR GYFER YNNI ADNEWYDDADWY (2005) (GWELER ATODIAD 1 – TABL 3.2.6)

- a) Mae Nodyn Cyngor Technegol 8 yn ymdrin yn bennaf â goblygiadau defnydd tir annog defnyddio ynni adnewyddadwy yng Nghymru.
- b) Mae darparu trydan o ffynonellau adnewyddadwy yn elfen bwysig o bolisi ynni'r Deyrnas Unedig, sydd wedi sefydlu targed o gynhyrchu 10% o'i thrydan o ffynonellau ynni adnewyddadwy erbyn 2010.
- c) Mae gan Lywodraeth Cymru darged y dylai 4TWh o drydan y flwyddyn gael ei gynhyrchu drwy ynni adnewyddadwy erbyn 2010 a 7TWh erbyn 2020.
- d) Er mwyn cyrraedd y targedau hyn mae Llywodraeth Cymru wedi dod i'r casgliad fod angen 800MW o gapasiti ychwanegol wedi'i osod o ffynonellau gwynt ar y tir erbyn 2010.
- e) Datblygu dealltwriaeth o dechnoleg ynni adnewyddadwy.
- f) Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol hyrwyddo defnyddio ynni adnewyddadwy.
- g) Nodwyd nifer o safleoedd trefol/diwydiannol fel rhai sydd â rhywfaint o botensial i'w defnyddio ar gyfer ynni adnewyddadwy.

3.2.7 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 12: DYLUNIO (2014) (GWELER ATODIAD 1 – TABL 3.2.7)

- a) Mae'r TAN diwygiedig yn rhoi cyngor ar hyrwyddo cynladwyedd drwy ddylunio da, cynllunio ac adeiladau cynaliadwy a pharatoi Datganiadau Dylunio a Mynediad.
- b) Rhaid i ddyluniad cychwynnol adeilad yn y broses gynllunio ystyried gallu'r adeilad i fodloni gofynion Rheolaeth Adeiladu. Felly, dylai dylunio fod yn ystyriaeth sylfaenol o'r cychwyn cyntaf ac ni ddylid ei drin na'i ddatblygu ar wahân.
- c) Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol ffurfio polisiau dylunio sy'n annog safonau dylunio uchel sy'n parchu cyd-destun a hynodrwydd lleol.

3.2.8 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 18: TRAFNIDIAETH (2007) (GWELER ATODIAD 1 – TABL 3.2.8)

- a) Mae Llywodraeth Cymru wedi mabwysiadu dull o ymdrin â materion trafndiaeth sydd wedi'i seilio ar ddatblygu cynaliadwy.
- b) Nod Polisi Cynllunio Cymru a 'Strategaeth Drafnidiaeth Cymru' y naill a'r llall yw sicrhau y darperir seilwaith a gwasanaethau trafndiaeth sy'n gwella hygyrchedd, yn adeiladu economi gref, yn gwella diogelwch ar y ffyrdd ac yn meithrin cymunedau mwy cynaliadwy.

3.2.9 YNNI CYMRU: NEWID I ECONOMI CARBON ISEL (2012) (GWELER ATODIAD 1 – TABL 3.2.10)

- a) Drwy ddarparu arweinyddiaeth a fframwaith sefydlog; drwy wneud yn fawr o fuddion pob math o ddatblygiadau ynni ac effeithlonrwydd ynni; a thrwy sicrhau bod Cymru ar flaen y gad yn harneisio ynni o'r môr a'r symud tuag at fyw'n gall, mae modd gwireddu'r weledigaeth o ddyfodol carbon niwtral.

3.2.10 CYMRU'N UN: CENEDL UN BLANED – CYNLLUN DATBLYGU CYNALIADWY LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2009) (GWELER ATODIAD 1 – TABL 3.2.11)

- a) Mae'r Cynllun Datblygu Cynaliadwy yn rhoi cyfle i Gymru ddangos arweinyddiaeth ac uchelgais, a dysgu o'r gorffennol.
- b) Mae'n rhoi'r cyfle i Lywodraeth Cymru ddangos sut yr ydym yn chwarae ein rhan yn llawn fel dinesydd byd-eang, yn y cyd-destun a osodwyd gan Amcanion Datblygu'r Cenhedloedd Unedig ar gyfer y Mileniwm.
- c) Mae amcan cynaliadwyedd yn golygu bod gofyn i bawb gymryd rhan, a bydd Llywodraeth Cymru'n darparu, mewn dwy ddogfen ategol, arweiniad a chynghor ar y rôl y gall eraill ei chwarae yn hyn o beth.

3.2.11 CYMRU'N UN: CYSYLLTU'R GENEDL – STRATEGAETH DRAFNIDIAETH CYMRU (2008) (GWELER ATODIAD 1 – TABL 3.2.12)

- a) Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru yn benderfynol y caiff pobl sy'n byw ledled Cymru y seilwaith a'r gwasanaethau trafndiaeth y mae eu hangen arnynt i fyw'n gynaliadwy.
- b) Mae Cysylltu'r Genedl yn nodi ein strategaeth a'n blaenoriaethau allweddol. Drwy weithio gyda'n partneriaid, byddwn yn awr yn datblygu cynlluniau manwl ac yn buddsoddi i ddarparu system drafnidiaeth sy'n gweddu i'r 21ain ganrif.

3.2.12 CYMRU'N UN: CYSYLLTU'R GENEDL – STRATEGAETH CLUDO NWWYDDAU CYMRU (2008) (GWELER ATODIAD 1 – TABL 3.2.13)

- a) Cynlluniwyd Strategaeth Cludo Nwyddau Cymru i helpu i ddatblygu Cynlluniau Trafndiaeth Rhanbarthol, hyrwyddo ffactorau sy'n hybu systemau dosbarthu cynaliadwy, cynorthwyo diwydiant Cymru, rhagweld ac ymateb i newidiadau sylfaenol mewn marchnadoedd, nodi gwendidau yn y rhwydweithiau cludo nwyddau presennol a gwneud y defnydd gorau posibl o'r seilwaith sydd ar gael.

3.2.13 CYNLLUN TRAFNDIAETH CENEDLAETHOL (2010) (GWELER ATODIAD 1 – TABL 3.2.14)

- a) Mae'r cynllun yn cyflwyno'r nodau a'r amcanion y mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu'u gwireddu dros y pum mlynedd nesaf, yng nghyd-destun ei gweledigaeth tymor hir.
- b) Mae Llywodraeth Cymru am weld gwasanaethau trafndiaeth gyhoeddus cyflym, dibynadwy a fforddiadwy yn cysylltu aneddiadau mawr, ac am weld safleoedd cyfnewid modd strategol yn datblygu o amgylch trefi a dinasoedd, gyda chysylltiadau da â'r rhwydweithiau trafndiaeth lleol.

3.2.14 CYNLLUN GWEITHREDU CYMRU AR GERDDED A BEICIO (2009-2013) (GWELER ATODIAD 1 – TABL 3.2.15)

- a) Dylai'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd roi sylw i deithio cynaliadwy fel rhan o'r broses ffurfio polisi, gan ganolbwyntio'n arbennig ar ddarparu rhagor o gyfleoedd cerdded a beicio.

3.2.15 CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL Y CANOLBARTH (2009) (GWELER ATODIAD 1 – TABL 3.2.16)

- a) Mae Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol y Canolbarth wedi cael ei gynhyrchu gan Tracc, consortiwm rhanbarthol sy'n cynnwys Cyngor Gwynedd, Cyngor Sir Powys a Chyngor Sir Ceredigion.
- b) Bydd Tracc yn ceisio mesur effaith Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol y Canolbarth mewn meysydd megis hygyrchedd, yr amgylchedd, diogelwch, diogeledd, trafndiaeth gyhoeddus, ffyrdd, faint o amser y mae siwrneiau yn ei gymryd a gwerth am arian.
- c) Mae lefelau uwch o gynaliadwyedd o ran moddau trafndiaeth a gwell cysylltiadau rhwng llwybrau presennol a chanolfannau allweddol yn amcanion allweddol.

3.2.16 CYNLLUN TRAFNIDIAETH RHANBARTHOL Y GOGLEDD (2009) (GWELER ATODIAD 1 – TABL 3.2.17)

- a) Mae Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol y Gogledd wedi cael ei gynhyrchu gan Taith, consortiwm rhanbarthol sy'n cynnwys Cyngor Sir Ynys Môn, Cyngor Gwynedd, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy, Cyngor Sir Ddinbych, Cyngor Sir y Fflint a Chyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam.
- b) Nod y cynllun yw sicrhau bod pob ymyriad trafndiaeth a roddir ar waith yn dod â'r budd mwyaf posibl i ddefnyddwyr a'r amgylchedd.
- c) Mae cynyddu'r cysylltiadau rhwng moddau trafndiaeth cynaliadwy a lleihau'r angen i deithio mewn ceir preifat yn ddwy thema graidd a fydd yn help i leihau allyriadau carbon yn sylweddol.

3.2.17 CYNLLUN DATBLYGU GWLEDIG CYMRU (2007) (GWELER ATODIAD 1 – TABL 3.2.18)

- a) Bydd fersiwn ymgynghori'r cynllun diwygiedig yn disodli'r cynllun cyfredol yn 2014.
- b) Mae'r cynllun presennol yn amlinellu'r pwysau sy'n wynebu'r diwydiant ffermio yng Nghymru, a hefyd yn amlygu'r cyfleoedd posibl i ehangu i feysydd eraill megis arallgyfeirio gwledig e.e. twristiaeth.

3.2.18 CRYFHAU CYMUNEDAU YN YNYS MÔN A GWYNEDD (2014) (GWELER ATODIAD 1 – TABL 3.2.18)

- a) Mae'r cynllun yn gwasanaethau Ynys Môn a Gwynedd ac yn ymgorffori gweledigaeth a chynllun gweithredu Bwrdd Gwasanaethau Lleol y ddwy sir.
- b) Mae'n mynd i'r afael â materion economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol yn y rhanbarth dros y ddeuddeg mlynedd nesaf ac yn gosod y weledigaeth a'r gweithredoedd sydd â blaenoriaeth ar gyfer y pedair blynedd nesaf.
- c) Mae'r cynllun wedi'i greu mewn partneriaeth, gan gymryd mewnbyn gan bartneriaid, defnyddwyr gwasanaeth, cymunedau a thrigolion ac mae'n disodli nifer o wahanol ddogfennau gan y ddau awdurdod lleol, yn benodol y Strategaeth Gymunedol, y Cynllun Plant a Phobl Ifanc, y Strategaeth Iechyd, Gofal a Lles a'r Cynllun Diogelwch Cymunedol.

3.3 NEGESEUON ALLWEDDOL

3.3.1 AMAETHYDDIAETH

- a) Mae'r diwydiant amaethyddiaeth yng ngogledd-orllewin Cymru yn wynebu heriau economaidd sylweddol a rhaid ymchwilio i'r potensial i arallgyfeirio i fusnesau fel twristiaeth yng nghefn gwlad.

3.3.2 CEFN GWLAD

- a) Mae ardaloedd gwledig yn cael eu hymyleiddio a'u hynysu'n ddifrifol mewn rhai achosion.
- b) Er mwyn cynyddu mynediad at wasanaethau a chyfleoedd gwaith, mae angen darparu gwell cysylltedd drwy nifer o fesurau megis gwell cysylltiadau Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu, arallgyfeirio economaidd yng nghefn gwlad a thrafnidiaeth gyhoeddus.

3.3.3 DATBLYGU CYNALIADWY

- a) Mae gofyniad cynyddol i gyrraedd y targedau lleihau carbon a osodir gan Lywodraeth Cymru, ac mae hynny wedi arwain at fwy o ffocws ar ddatblygu cynaliadwy ym mhob agwedd o'r gyfundrefn gynllunio yng Nghymru.

3.3.4 TRAFNIDIAETH

- a) Mae gofyniad i newid patrymau trafndiaeth yn radical, yn bennaf drwy leihau'r angen i deithio mewn ceir preifat, er mwyn lleihau allyriadau carbon.

3.3.5 CYMUNEDAU

- a) Mae'r holl gymunedau yn Ynys Môn a Gwynedd yn wynebu heriau economaidd, amgylcheddol a chymdeithasol sylweddol.
- b) Mae economi'r ardal yn fregus, gyda chyfartaledd incwm cymharol isel.
- c) Fodd bynnag, gyda datblygiadau newydd, megis Atomfa Wylfa Newydd, mae'r potensial sylweddol ar gyfer twf economaidd arwyddocaol, gyda buddion posib yn sgil hynny i gymunedau lleol yn nhermau cyflogaeth.

4.0 THEMÂU ECONOMAIDD (GWELER ATODIAD 2)

4.1 TROSOLWG

4.1.1 At ddibenion cynllunio, mae Llywodraeth Cymru'n diffinio datblygu economaidd fel datblygu tir ac adeiladau ar gyfer gweithgareddau sy'n cynhyrchu cyfoeth, swyddi ac incwm. Mae defnyddio tir i ddibenion economaidd yn cynnwys defnyddiau tir cyflogaeth traddodiadol (swyddfeydd, ymchwil a datblygu, diwydiant a warysau), yn ogystal â defnyddiau fel manwerthu, twristiaeth a gwasanaethau cyhoeddus. Mae'r sectorau adeiladu ac ynni hefyd yn bwysig i'r economi ac yn sensitif i bolisiau cynllunio.

4.1.2 Yng Ngwynedd, mae rhanbarth Arfon yn cynnwys Bangor a Chaernarfon, sy'n ganolfannau manwerthu a gweinyddu allweddol. Mae rhanbarth Dwyfor yn adnabyddus am ei ddiwydiant twristiaeth, ac mae camau'n cael eu cymryd ym Meirionnydd i ddenu datblygu economaidd drwy ffurfio 'Cynllun Cyflogaeth Meirionnydd'.

4.1.3 Mae twristiaeth yn ddiwydiant allweddol ar Ynys Môn. Mae datblygiadau pwysig hefyd yn gysylltiedig â'r sectorau ynni adnewyddadwy a charbon isel, sy'n cael eu hwyluso gan y Rhaglen Ynys Ynni ar Ynys Môn ac yng ngogledd-orllewin Cymru.

4.1.4 Yn yr is-adran isod ceir trosolwg byr o'r strategaethau a'r cynlluniau cenedlaethol a lleol sy'n berthnasol i ddatblygu economaidd yng Ngwynedd ac Ynys Môn.

4.2 STRATEGAETHAU A CHYNLLUNIAU

4.2.1 POLISI CYNLLUNIO CYMRU – PENNOD 7: CEFNOGI'R ECONOMI (2012) (GWELER ATODIAD 2 – TABL 4.2.1)

- a) Dylai'r gyfundrefn gynllunio gefnogi twf economaidd a thwf o ran cyflogaeth ochr yn ochr ag ystyriaethau cymdeithasol ac amgylcheddol, yng nghydestun datblygu cynaliadwy.
- b) I'r perwyl hwn, dylai'r gyfundrefn gynllunio, yn cynnwys polisiau cynllunio, geisio sicrhau nad yw prinder tir at ddefnydd economaidd yn cyfyngu ar dwf cyflogaeth a chynnyrch yng Nghymru drwyddi draw.

4.2.2 POLISI CYNLLUNIO CYMRU – PENNOD 10: CYNLLUNIO AR GYFER MANWERTHU A CHANOL TREFI (2012) (GWELER ATODIAD 2 – TABL 4.2.2)

- a) Ni ddylai ceisiadau cynllunio am ddatblygiadau manwerthu gael eu caniatáu fel arfer ar dir sydd wedi'i ddynodi ar gyfer defnyddiau eraill.
- b) Mae'r cyngor hwn yn ymdrin yn arbennig â thir sydd wedi'i ddynodi ar gyfer diwydiant, cyflogaeth a thai, lle gellir dangos y byddai datblygiad manwerthu yn cael yr effaith o gyfyngu ar ystod ac ansawdd y safleoedd a fyddai ar gael ar gyfer defnyddiau o'r fath.

4.2.3 POLISI CYNLLUNIO CYMRU – PENNOD 11: TWRISTIAETH, CHWARAEON A HAMDDEN (2012) (GWELER ATODIAD 2 – TABL 4.2.3)

- a) Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol ddarparu fframwaith ar gyfer cyfleusterau twristiaeth, chwaraeon a hamdden, gan nodi dull strategol o ymdrin â datblygiadau o'r fath mewn ardal.

4.2.4 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 3: PARTHAU CYNLLUNIO SYML (1996) (GWELER ATODIAD 2 – TABL 4.2.4)

- a) Mae gan awdurdodau cynllunio lleol ddyletswydd statudol i adolygu'n gyson a yw cynlluniau 'Parthau Cynllunio Syml' yn ddymunol yn eu hardal.
- b) Mae Parth Cynllunio Syml yn un ffordd y gall awdurdod helpu i sicrhau datblygu neu ailddatblygu ar ran o'i ardal.

4.2.5 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 4: MANWERTHU A CHANOL TREFI (1996) (GWELER ATODIAD 2 – TABL 4.2.5)

- a) Bydd gwybodaeth am y diwydiant manwerthu yn ardal awdurdod cynllunio lleol ynghyd â gwybodaeth am y ffordd y mae'r canol trefi yn ei ardal yn gweithio yn help wrth baratoi Cynlluniau Datblygu Lleol ac ystyried ceisiadau cynllunio.
- b) Gall gwybodaeth llinell sylfaen a data cyfres themâu ddarparu darlun o newid, a chynnig arweiniad o ran tueddiadau i'r dyfodol.
- c) Mae sicrhau cydweithrediad busnesau lleol a'u cymdeithasau i gasglu gwybodaeth a rhannu'u barn yn rhan bwysig o'r broses hon.

4.2.6 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 13: TWRISTIAETH (1997) (GWELER ATODIAD 2 – TABL 4.2.6)

- a) Mae'n darparu arweiniad ar dwristiaeth a'i chyfraniad i economi Cymru a'r cyfleoedd ar gyfer datblygiadau ar raddfa fawr a chyfleusterau priodol.
- b) Mae gan 'Fwrdd Croeso Cymru' gyfrifoldeb i hyrwyddo a datblygu twristiaeth yng Nghymru.
- c) Mae twristiaeth yn cynnwys amrywiaeth o weithgareddau a gweithrediadau gwahanol, ond cyd-ddibynnol, sy'n gorgyffwrdd â chwaraeon, adloniant, y celfyddydau a gweithgareddau hamdden eraill.

4.2.7 ADNEWYDDU'R ECONOMI: CYFEIRIAD NEWYDD (2010) (GWELER ATODIAD 2 – TABL 4.2.7)

- a) Mae'r ddogfen yn nodi dull cynhwysfawr o ymdrin ag adnewyddu'r economi yng Nghymru, a hwnnw'n pennu cyfeiriad newydd sy'n adeiladu ar gryfderau'r wlad, yn cydnabod yr heriau a'r cyfleoedd sy'n bodoli, ac yn nodi'n glir y rôl y dylai Llywodraeth Cymru ymgymryd â hi.

4.2.8 STRATEGAETH ADNEWYDDU GWYNEDD (2007) (GWELER ATODIAD 2 – TABL 4.2.8)

- a) Caiff trefniadau monitro a gwerthuso cadarn eu sefydlu ar gyfer y Fframwaith Adnewyddu cyfan (y Strategaeth a'r Cynlluniau Ardal) er mwyn nodi'r effaith a gaiff gwaith adnewyddu yng Ngwynedd mewn gwirionedd a'r hyn y mae'n ei gyflawni.
- b) Bydd y trefniadau hefyd yn fodd i nodi arferion da, ac i nodi gweithgareddau a mesuriadau llai llwyddiannus fel bod y partneriaid yn gallu dysgu o gamgymeriadau, a darparu gwasanaeth mwy effeithiol yn y dyfodol.

4.2.9 STRATEGAETH ADFYWIO ECONOMAIDD YNYS MÔN (2004) (GWELER ATODIAD 2 – TABL 4.2.9)

- a) Mae Partneriaeth Adfywio Ynys Môn wedi ymrwymo i nodi a gweithredu mesurau i oresyn nifer o heriau economaidd tymor hir sy'n wynebu'r ynys.
- b) Bydd angen i Gyngor Sir Ynys Môn, Prifysgol Cymru Bangor a Chanolfan Byd Gwaith i gyd wneud ymrwymiad tymor hir i weithio tuag at wireddu'r Strategaeth.
- c) Hefyd, mae nifer o sefydliadau sector preifat a chymunedol ar yr ynys ac mae'r Bartneriaeth yn awyddus i weithio gyda'r sefydliadau hyn i sicrhau gweithredu o'r gwaelod i fyny i ganfod a datblygu atebion i anghenion amrywiol.

4.2.10 PARTH MENTER YR YNYS YNNI (2012) (GWELER ATODIAD 2 – TABL 4.2.10)

- a) Mae Llywodraeth Cymru'n dynodi ardaloedd yn Barthau Menter, a chaiff cymhellion penodol eu cynnig i ddenu busnesau a diwydiant newydd i'r lleoliadau hynny.
- b) Pwrpas Parthau Menter yw gwneud economi Cymru yn fwy cystadleuol a dangos bod Llywodraeth Cymru'n dal i ymrwymo i greu swyddi a thwf cynaliadwy.
- c) Dylai dynodiad fel Parth Menter olygu ein bod yn gwneud yn fawr o'r cyfleoedd a'r buddsoddiad drwy sicrhau datblygiadau ynni ar raddfa fwy, hyrwyddo prosiectau Ymchwil a Datblygu, a chreu gwaddol gynaliadwy, dymor hir.
- d) Mae angen cyflawni hyn drwy gydweithio, defnyddio'r adnoddau sydd ar gael a manteisio ar asedau a buddsoddiadau sy'n bodoli'n barod.
- e) Mae Rhaglen Ynys Ynni Môn, rhan o Fframwaith yr Ynys Fenter, yn sbardun allweddol i sefydlu cyfleoedd cyffrous i'r sector ynni.
- f) Safle hen Orsaf Bŵer Trawsfynydd yw canolbwynt Parth Menter Eryri ac mae'n ffocws i dechnolegau gwyrdd y dyfodol a mentrau yn gysylltiedig ag ynni yn ogystal â bod yn ganolfan i ehangu'r economi hamdden ac ymwelwyr.

4.2.11 CYNLLUN CYFLOGAETH MEIRIONNYDD (2010) (GWELER ATODIAD 2 – TABL 4.2.11)

- a) Bydd ardal Meirionnydd o Wynedd yn wynebu heriau sylweddol, yn economaidd a chymdeithasol, hyd y gellir rhagweld i'r dyfodol oherwydd ei lleoliad ymylol.
- b) Bydd gan y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd ran hollbwysig i'w chwarae yn sicrhau bod cyfleoedd gwaith priodol yn dod ar gael i bobl leol, yn ogystal â sicrhau bod cyflenwad digonol o dai a bod cyfleusterau hamdden yn cael eu darparu.

4.2.12 STRATEGAETH DWRISTIAETH GOGLEDD CYMRU (2010-2015) (GWELER ATODIAD 2 – TABL 4.2.12)

- a) Mae'r strategaeth yn amlygu'r heriau a'r cyfleoedd y mae'r rhanbarth yn eu hwynebu o ran datblygu'r economi dwristiaeth.
- b) Hefyd, mae'n amlygu mor bwysig yw hi fod cynlluniau datblygu yn gefnogol o gynigion twristiaeth a fydd yn cyfoethogi nid dim ond economi'r rhanbarth, ond hefyd yr amgylchedd.

4.2.13 CYNLLUN RHEOLI CYRCHFAN YNYS MÔN (2012-2016) (GWELER ATODIAD 2 – TABL 4.2.13)

- a) Mae'r Cynllun Rheoli Cyrchfan hwn yn nodi'r paramedrau i ddatblygiadau twristiaeth ar Ynys Môn am y pedair blynedd nesaf (2012-2016).
- b) Nid yw'r cynllun yn nod ynddo'i hun, mae'n fwy o bwynt cyfeirio hyblyg y bydd angen ei adolygu a'i ddiweddarau gydol cyfnod y Cynllun a'r tu hwnt.
- c) ran adfywio canol trefi, mae dogfen Strategaeth Caergybi Ymlaen yn darparu gweledigaeth gyffredinol ac yn gosod y themâu a'r blaenoriaethau adfywio.
- d) Hefyd, mae Rhaglen Tair Tref Ynys Môn yn elfen sy'n targedu trefi Caergybi, Llangefni ac Amlwch. Ei nod yw gwella rhai adeiladau gwael, nad oes llawer o ddefnydd yn cael ei wneud ohonynt, yn ogystal â gwella gwedd y strydoedd mewn ymgais i ddenu rhagor o bobl i siopa yno a chynyddu'r niferoedd sy'n dod i ganol y trefi hyn.
- e) Nodir hefyd fod Cyngor Gwynedd yntau yn y broses o baratoi Cynllun Rheoli Cyrchfan i ymdrin â chyfnod 2013-2017.

4.2.14 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 23: DATBLYGIAD ECONOMAIDD (2014)

- a) Mae'r TAN yn ymdrin yn bennaf â dosbarthiadau defnydd tir traddodiadol B1-B8, gan y bydd y rhain yn ffurfio sail polisiâu cyflogaeth a dynodiadau safle y cynllun datblygu.
- b) Dylai awdurdodau cynllunio lleol lywio datblygiad economaidd i'r lleoliadau mwyaf priodol.
- c) Dylai datblygiadau gael eu cyfeirio i'r lleoliadau mwyaf effeithlon a chynaliadwy.
- d) Dylid gofyn tri chwestiwn allweddol os yw awdurdod cynllunio lleol yn ystyried datblygiad a allai ddifrodi'r amgylchedd neu gydlynid cymdeithasol:
 - Dewisiadau Gwahanol: os nad yw'r tir ar gael (nid yw'r safle wedi'i ddynodi, neu os yw'r cais wedi'i wrthod), a yw'n debygol y gellid bodloni'r galw ar safle ble byddai datblygiad yn achosi llai o niwed, ac os felly, ymhle?

- Swyddi a ddarperir ar eu cyfer: sawl swydd uniongyrchol fydd wedi'i lleoli ar y safle?
 - Haeddiant arbennig: a fyddai'r datblygiad yn cyfrannu mewn modd arbennig i amcanion polisi?
- e) Rhaid i weledigaeth economaidd Cynllun Datblygu Lleol fod yn gyson ag agweddau eraill, megis tai a thrafnidiaeth. Mae gweledigaeth economaidd yn rhan o weledigaeth y Cynllun, nid ar wahân.

4.3 NEGESEUON ALLWEDDOL

4.3.1 CYFLOGAETH

- a) Mae yna gynlluniau yn Ynys Môn a Gwynedd i adfywio economi'r naill ardal a'r llall a chynyddu'r cyfleoedd cyflogaeth, yn fwyaf arbennig drwy gynlluniau Parth Menter Llywodraeth Cymru.
- b) Bwriadwyd y rhaglen Ynys Ynni i ysgogi twf economaidd ar Ynys Môn ac ar yr un pryd i alluogi pobl leol i gael hyfforddiant a chystadlu am swyddi sy'n gofyn am lefel uchel o sgiliau, a fydd yn cynnig cyflogau cymesur â'u gofynion.
- c) Yng Ngwynedd, bydd Parth Menter Eryri yn Nhrawsfynydd hefyd yn help i ysgogi twf mewn diwydiannau gwyrdd ac yn dod a chyfleoedd cyflogaeth pellach.
- d) Mae Cynllun Cyflogaeth Meirionnydd hefyd yn dyngedfennol i fynd i'r afael â'r heriau a'r rhwystrau rhag creu swyddi, pethau fel lleoliad mylol y rhanbarth.
- e) Yn Ynys Môn a Gwynedd mae angen clir i newid proffil y gweithlu o weithwyr llaw ar gyflogau isel i bobl gymwysedig, a lefel uchel o sgiliau, sydd â'r gallu i gystadlu am swyddi sy'n talu cyflogau uwch.

4.3.2 ECONOMI WERDD

- a) Mae'r sector ynni adnewyddadwy yn ddiwydiant twf y mae modd ei ddefnyddio fel catalydd i adfywiad economaidd yng ngogledd-orllewin Cymru.
- b) Mae potensial i'r Parth Menter Ynys Ynni ar Ynys Môn a Pharth Menter Eryri yng Ngwynedd gael sgil effeithiau cadarnhaol ar yr economi ranbarthol drwy gyfleoedd buddsoddi a cyflogaeth.

4.3.3 ADFYWIO

- a) Bydd angen swyddi sy'n talu cyflogau uwch ar weithlu â lefel uwch o sgiliau ac er mwyn ateb y galw hwn, rhaid adfywio meysydd cyflogaeth allweddol er mwyn denu busnesau newydd a chyfleoedd cyflogaeth.
- b) Mae'r naill gyngor a'r llall wedi sefydlu strategaethau adfywio sy'n darparu fframweithiau i wella'r canolfannau cyflogaeth allweddol.

4.3.4 TWRISTIAETH

- a) Mae gan y gyfundrefn gynllunio rôl bwysig i'w chwarae yn hwyluso datblygu safleoedd yn y mannau mwyaf priodol i ddefnyddiau twristiaeth, megis gwestyau a pharciau gwyliau o safon uchel.
- b) Dylid ymchwilio i gyfleoedd i greu gwelliannau amgylcheddol mewn datblygiadau twristiaeth.

5.0 THEMÂU AMGYLCHEDDOL (GWELER ATODIAD 3)

5.1 TROSOLWG

5.1.1 Mae'r term 'amgylcheddol' yn un generig ac mae'n cwmpasu amrywiaeth eang o faterion, yn amrywio o dreftadaeth naturiol i newid hinsawdd.

5.1.2 Yn yr is-adran isod ceir trosolwg byr o'r strategaethau a'r cynlluniau cenedlaethol a lleol sy'n berthnasol i faterion amgylcheddol yng Ngwynedd ac Ynys Môn.

5.2 STRATEGAETHAU A CHYNLLUNIAU

5.2.1 POLISI CYNLLUNIO CYMRU - PENNOD 5: GWARCHOD A GWELLA'R DREFTADAETH NATURIOL A'R ARFORDIR (2012) (GWELER ATODIAD 3 – TABL 5.2.1)

- a) Rhaid i Gynlluniau Datblygu Lleol sefydlu fframwaith polisi lleoliadol i warchod a chyfoethogi'r dreftadaeth naturiol.
- b) Dylid datblygu polisïau penodol ar gyfer ardaloedd arfordirol.

5.2.2 POLISI CYNLLUNIO CYMRU - PENNOD 6: GWARCHOD YR AMGYLCHEDD HANESYDDOL (2012) (GWELER ATODIAD 3 – TABL 5.2.2)

- a) Er nad oes angen ailadrodd polisïau cenedlaethol i warchod yr amgylchedd hanesyddol mewn Cynlluniau Datblygu Lleol, mae lle i gynnwys polisïau yn ymwneud ag ardaloedd sy'n arbennig yn lleol.

5.2.3 STRATEGAETH AMGYLCHEDD HANESYDDOL CYMRU (2012) (GWELER ATODIAD 3 – TABL 5.2.3)

- a) Mae dangosyddion perthnasol o'r Rhaglen Lywodraethu wedi'u sefydlu ar gyfer y rhan fwyaf o weithgareddau allweddol Cadw ac mae cerrig milltir i'r Bil Treftadaeth.
- b) Bydd i bob fframwaith a menter sy'n deillio o'r strategaeth hon ei gynllun gweithredu ei hun, gyda mesurau llwyddiant a cherrig milltir ychwanegol.

5.2.4 POLISI CYNLLUNIO CYMRU - PENNOD 13: CYFYNGU AR RISGIAU AMGYLCHEDDOL A LLYGREDD A'U RHEOLI (2012) (GWELER ATODIAD 3 – TABL 5.2.4)

- a) Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol sefydlu polisïau cynllunio defnydd tir sy'n helpu i gyfyngu ar risgiau amgylcheddol a llygredd a'u rheoli.
- b) Yn rhan o hynny dylid llunio polisïau yn ymwneud â pherygl llifogydd a newid hinsawdd, tir ansad a thir halogedig, ansawdd aer a dŵr, a llygredd sŵn a golau.

5.2.5 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 5: CADWRAETH NATUR A CHYNLLUNIO (2009) (GWELER ATODIAD 3 – TABL 5.2.5)

- a) Dylai cadwraeth natur gael ei integreiddio i bob penderfyniad cynllunio er mwyn cyflawni amcanion cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol.
- b) Mae'n hanfodol fod yr amrywiaeth o rywogaethau gwarchoddedig ar draws Cymru, a'r boblogaeth ohonynt, yn cael ei chynnal.

5.2.6 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 10: GORCHMYNION CADW COED (1997) (GWELER ATODIAD 3 – TABL 5.2.6)

- a) Mae'n darparu arweiniad ynglŷn â gwarchod coed a choetiroedd drwy ddefnyddio 'Gorchmynion Cadw Coed', eu cwmpas a'r defnydd o amodau.
- b) Prif effaith Gorchmyn Cadw Coed yw gwahardd cwmpo, dadwreiddio, topio,ocio, difrodi'n fwriadol neu ddinistrio'n fwriadol goeden neu goed heb ganiatâd yr awdurdod cynllunio lleol.

5.2.7 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 14: CYNLLUNIO'R ARFORDIR (1998) (GWELER ATODIAD 3 – TABL 5.2.7)

- a) Mae'n darparu arweiniad ar faterion cynllunio yn y parth arfordirol ac asesiadau o gyflwr ffisegol a biolegol yr arfordir.
- b) Ardal o dir a môr cyffiniol, sy'n gyd-ddibynnol ar ei gilydd, yw'r parth arfordirol.

5.2.8 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 15: DATBLYGU A PHERYGL O LIFOGYDD (2004) (GWELER ATODIAD 3 – TABL 5.2.8)

- a) Mae'r Nodyn Cyngor Technegol yn argymhell bod yn ofalus o ran datblygu mewn ardaloedd sydd â risg uchel o lifogydd drwy osod fframwaith o ragofalon a fydd yn cynnig arweiniad wrth wneud penderfyniadau. Nod troswaol y fframwaith rhagofalon yw:-
 - Cyfeirio datblygu oddi wrth ardaloedd sydd â risg uchel o lifogydd;
 - Dim ond datblygiadau y mae modd eu cyfiawnhau ddylai gael eu lleoli mewn ardaloedd sydd â risg uchel o lifogydd.

5.2.9 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 21: GWASTRAFF (2001) (GWELER ATODIAD 3 – TABL 5.2.9)

- a) Mae'r Nodyn Cyngor Technegol hwn yn darparu cyngor ar sut y dylai'r gyfundrefn cynllunio defnydd tir gyfrannu tuag at reoli adnoddau gwastraff yn gynaliadwy.
- b) Mae gwastraff yn fater tyngedfennol bwysig mewn cymdeithas sy'n ymdrechu i fod yn gynaliadwy.

5.3 NEGESEUON ALLWEDDOL

5.3.1 Y DREFTADAETH NATURIOL

- a) Mae ystyriaethau bioamrywiaeth o'r pwys pennaf mewn cynigion datblygu a lle mae cyfleoedd yn bodoli i gyfoethogi neu gadw cynefinoedd, dylid gwneud pob ymdrech i'w rhoi ar waith.
- b) Lle mae'n bosibl dylid ymdrechu i ymgorffori coed presennol mewn cynigion datblygu newydd.

5.3.2 YR AMGYLCHEDD HANESYDDOL

- a) Dylai'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd ganolbwyntio ar nodweddion lleol arbennig amgylchedd hanesyddol y rhanbarth.
- b) Bydd y Bil Treftadaeth arfaethedig, os daw'n ddeddfwriaeth, yn gwneud newidiadau arwyddocaol i agweddau gwarchod treftadaeth y gyfundrefn gynllunio yng Nghymru.

5.3.3 RISG AMGYLCHEDDOL

- a) Mae'r agenda newid hinsawdd wedi codi ymwybyddiaeth o lifogydd, yn enwedig mewn ardaloedd arfordirol.
- b) Mae'r ffaith fod perygl o lifogydd yn golygu na ellir caniatáu rhai mathau o ddatblygu ac mae gan Asiantaeth yr Amgylchedd rôl bwysig i sefydlu pa ddyraniadau safle posibl sy'n addas i ddatblygiadau penodol.

5.3.4 GWASTRAFF

- a) Mae rheoli gwastraff yn elfen allweddol yn ymgyrch Llywodraeth Cymru i sicrhau datblygu cynaliadwy.
- b) Mae gan y gyfundrefn gynllunio rôl ganolog er sicrhau bod datblygiadau newydd yn gynaliadwy a'u bod yn cynhyrchu cyn lleied â phosibl o wastraff

6.0 THEMÂU CYMDEITHASOL (GWELER ATODIAD 4)

6.1 TROSOLWG

6.1.1 Mae'r thema hon yn cwmpasu ystod eang ac amrywiol o faterion megis tai'r farchnad agored a thai cymdeithasol, y Gymraeg, iechyd a chymunedau ymysg eraill.

6.1.2 Yn yr is-adran isod ceir trosolwg byr o'r strategaethau a'r cynlluniau cenedlaethol a lleol sy'n berthnasol i faterion cymdeithasol yng Ngwynedd ac Ynys Môn.

6.2 STRATEGAETHAU A CHYNLLUNIAU

6.2.1 POLISI CYNLLUNIO CYMRU - PENNOD 9: TAI (2012) (GWELER ATODIAD 4 – TABL 6.2.1)

- a) Yn achos y naill awdurdod lleol a'r llall, dylai ystod o dystiolaeth, yn cynnwys amcanestyniadau diweddaraf Llywodraeth Cymru o aelwydydd a chanlyniadau'r Asesiad o'r Farchnad Dai Leol, lywio'r gwaith o fesur y gofynion o ran tai (yn dai fforddiadwy a thai ar y farchnad agored).
- b) Dylai polisiâu'r Cynllun Datblygu Lleol adlewyrchu canfyddiadau tystiolaeth o'r fath.

6.2.2 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 1: CYD-ASTUDIAETHAU ARGAELEDD TIR AR GYFER TAI (2006) (GWELER ATODIAD 4 – TABL 6.2.2)

- a) Mae'r nodyn hwn yn rhoi arweiniad ynglŷn â pharatoi 'Astudiaethau Argaeledd Tir ar gyfer Tai'
- b) Pwrpas yr astudiaethau hyn yw:
 - i) monitro'r ddarpariaeth o dai ar y farchnad agored a thai fforddiadwy;
 - ii) darparu datganiad y cytunwyd arno o'r tir preswyl sydd ar gael at ddibenion cynllunio a rheoli datblygu;
 - iii) nodi'r angen i weithredu mewn sefyllfaoedd lle caiff cyflenwad annigonol ei nodi.

6.2.3 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 2: CYNLLUNIO A THAI FFORDDIADWY (2006) (GWELER ATODIAD 4 – TABL 6.2.3)

- a) Bydd angen i Gynlluniau Datblygu Lleol ymdrin â'r cyflenwad o dir ar gyfer tai marchnad agored a thai fforddiadwy.
- b) Mae cynllunio defnydd tir yn un o'r mecanweithiau y mae modd ei ddefnyddio i ddarparu tai fforddiadwy.
- c) Mae'r canllawiau'n ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau cynllunio lleol:
- d) cynnwys targed tai fforddiadwy yn y Cynllun Datblygu Lleol sydd wedi'i seilio ar yr angen am dai a nodwyd yn yr asesiad o'r farchnad dai leol;
- e) dangos sut y cyrhaeddir y targed drwy ddefnyddio dulliau polisi sydd wedi'u nodi;
- f) monitro'r ddarpariaeth o dai fforddiadwy yn erbyn y targed a, lle mae rhaid, gweithredu i sicrhau bod y targed yn cael ei gyrraedd.

6.2.4 TAN 20 DRAFFT: CYNLLUNIO A'R IAITH GYMRAEG (2011) (GWELER ATODIAD 4 – TABL 6.2.4)

- a) Mae'r gyfradd o siaradwyr Cymraeg yn amrywio'n fawr rhwng ardaloedd.
- b) Mewn rhai cymunedau mae'r defnydd o'r Gymraeg ar gynydd, ond mewn eraill mae'n dirywio.
- c) Mae'n hanfodol fod y gyfundrefn cynllunio defnydd tir yn ystyried anghenion a buddiannau'r Gymraeg.

6.2.5 CARTREFI GWELL I BOBL CYMRU – STRATEGAETH DAI GENEDLAETHOL CYMRU (2001) (GWELER ATODIAD 4 – TABL 6.2.5)

- a) Mae'r ddogfen hon yn nodi'r heriau o ran diwallu anghenion tai Cymru, y blaenoriaethau, a'r camau a gaiff eu cymryd.

6.2.6 DRINGO'N UWCH – STRATEGAETH AR GYFER CHWARAEON A GWEITHGARWCH CORFFOROL (2005) (GWELER ATODIAD 4 – TABL 6.2.6)

- a) Bydd Llywodraeth Cymru'n sefydlu grŵp gwerthuso a monitro i ddatblygu'r fframwaith gwerthuso a fydd yn darparu'r sylfaen tystiolaeth fel bod modd hybu cynnydd tuag at y weledigaeth tymor hir.
- b) Bydd y grŵp hwn yn nodi meincnodau priodol, yn adolygu'r ymarfer gorau ac yn cyd-drefnu'r adroddiad gwerthuso canol tymor, gan sicrhau bod partneriaid strategol Llywodraeth Cymru'n cael eu cynnwys.

6.2.7 POLISI CHWARAE LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2002) (GWELER ATODIAD 4 – TABL 6.2.7)

- a) Mae chwarae yn rhan hanfodol o ddatblygiad plentyn ac mae hyn yn rhoi cyfrifoldeb ar Lywodraeth Cynulliad Cymru i ymateb yn gadarnhaol drwy ehangu'r ystod o amgylcheddau a chyfleoedd i blant chwarae.
- b) Mae'r rhwymedigaeth hon yn rhoi cyfrifoldeb ar y gyfundrefn gynllunio i helpu i ddarparu safleoedd addas ar gyfer y gofynion hyn.

6.2.8 TEITHIO AT DDYFODOL GWELL – FFRAMWAITH GWEITHREDU A CHYNLLUN CYFLAWNI YN YMWNEUD Â SIPSIWN A THEITHWYR (2012) (GWELER ATODIAD 4 – TABL 6.2.8)

- a) Mae Llywodraeth Cymru'n cydnabod bod angen newidiadau sylweddol yn y dull o ymdrin â'r gymuned Sipsiwn a Theithwyr, y camau gweithredu a roddir ar waith ac agweddau tuag at y gymuned.
- b) Mae i'r diwylliant Sipsiwn a Theithwyr nodweddion unigryw nad ydynt yn aml yn cael eu deall yn iawn gan lywodraeth leol, ymarferwyr neu'r gymuned sefydlog, a gall hyn arwain at lefel uchel o allgáu o gymdeithas, yn enwedig wrth geisio manteisio ar wasanaethau.

6.2.9 ADRODDIAD GWEINIDOGION CYMRU: CYDRADDOLDEB I BOBL ANABL (2009) (GWELER ATODIAD 4 – TABL 6.2.9)

- a) Mae gan Lywodraeth Cymru nifer o bolisiau a chynlluniau sy'n ceisio dileu gwahaniaethu sy'n anghyfreithlon o dan y Ddeddf Gwahaniaethu ar sail Anabledd.
- b) Y mater allweddol i'r dyfodol fydd gwerthuso'r cynlluniau gweithredu, y polisiau a'r cynlluniau ac asesu'u heffeithiolrwydd.

6.2.10 YR AMCANION CYDRADDOLDEB A'R CYNLLUN CYDRADDOLDEB STRATEGOL (2012) (GWELER ATODIAD 4 – TABL 6.2.10)

- a) Mae'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol wedi'i seilio ar wyth Amcan Cydraddoldeb a ddatblygwyd ar ôl ymgysylltu helaeth â'r cyhoedd.
- b) Mae'r dystiolaeth a'r data sydd ar gael ar hyn o bryd hefyd yn sail i'r amcanion.

6.2.11 Y STRATEGAETH AR GYFER POBL HÛN YNG NGHYMRU (2008-2013) (GWELER ATODIAD 4 – TABL 6.2.11)

- a) O'r dechrau, agwedd bwysig o'r Strategaeth ar gyfer Pobl HÛn yw ei bod wedi'i seilio ar dystiolaeth, yn adlewyrchu ffynonellau ymchwil amrywiol fel bod modd ymdrin â datblygu polisi ar sail gwybodaeth.

6.2.12 IAITH FYW: IAITH BYW – STRATEGAETH AR GYFER Y GYMRAEG (2012–2017) (GWELER ATODIAD 4 – TABL 6.2.12)

- a) Strategaeth yw hon sy'n cwmpasu pum mlynedd, o 1 Ebrill 2012 i 31 Mawrth 2017.
- b) Bydd Gweinidogion Cymru'n cyhoeddi cynllun gweithredu blynyddol yn unol ag Adran 78 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 a fydd yn egluro sut y byddant yn gweithredu'r cynigion a amlinellir yn y strategaeth hon yn ystod pob blwyddyn ariannol.

6.2.13 STRATEGAETH ADDYSG CYFRWNG CYMRAEG (2010) (GWELER ATODIAD 4 – TABL 6.2.13)

- a) Mae'r ddogfen yn nodi Strategaeth a Rhaglen Weithredu Llywodraeth Cymru i addysg cyfrwng Cymraeg.
- b) Mae'r weledigaeth o barhau â'r twf mewn addysg a hyfforddiant cyfrwng Cymraeg ym mhob sector ac ystod oedran yn agenda tymor hir.

6.2.14 GWEITHIO GYDA'N GILYDD DROS CYMRU: FFRAMWAITH STRATEGOL I'R GWEITHLU GWASANAETHAU CYHOEDDUS YNG NGHYMRU (2012) (GWELER ATODIAD 4 – TABL 6.2.14)

- a) Mae'r fframwaith hwn yn ymdrin â'r angen am newid diwylliannol, o ran arweinyddiaeth a chysylltiadau â gweithwyr.
- b) Mae llawer o'r amcanion allweddol yn rhai tymor hir, ond o safbwynt canlyniadau byddant yn cael eu mesur ar gamau interim.

6.2.15 CYNLLUN IECHYD GWLEDIG (2009) (GWELER ATODIAD 4 – TABL 6.2.15)

- a) Ni ellir ystyried iechyd gwledig ar wahân i faterion cymdeithasol, economaidd, trafnidiaeth, tai a gofal cymdeithasol, sy'n atgyfnerthu'r angen i brawfesur polisïau o safbwynt anghenion cefn gwlad, a chynllunio a chyflenwi gwasanaethau mewn modd integredig.
- b) Nid yw'r ddogfen hon yn strategaeth iechyd amgen – yn hytrach mae'n dempled er mwyn trosi strategaethau Cymru gyfan yn fecanweithiau ystyrion o ran cyflenwi gwasanaethau, a'r rheini wedi'u teilwrio'n fwy penodol ar gyfer anghenion cymunedau gwledig.

6.2.16 CYNLLUN GWEITHREDU AR GYFER TRECHU TLODI (2012-2016) (GWELER ATODIAD 4 – TABL 6.2.16)

- a) Mae'r cynllun yn nodi'r hyn y mae Llywodraeth Cymru'n ei wneud eisoes i fynd i'r afael â thlodi a beth y bydd yn ei wneud yn y dyfodol i sicrhau bod modd darparu cyfiawnder cymdeithasol i'r bobl fwyaf bregus a'r rhai sydd dan fwyaf o anfantais.

6.2.17 GWYNEDD AR Y CYD (2008) (GWELER ATODIAD 4 – TABL 6.2.17)

- a) Strategaeth Gymunedol i'r sir yw 'Gwynedd ar y Cyd' ac mae wedi'i seilio ar yr egwyddorion canlynol: datblygu cynaliadwy; cyfle cyfartal, cynhwysiant cymdeithasol; yr iaith Gymraeg, gwranddo a chlywed; a phartneriaeth a chydweithredu.

6.2.18 EIN HYNYS – EIN DYFODOL: LLUNIO'R STRATEGAETH GYMUNEDOL AR GYFER YNYS MÔN (2012) (GWELER ATODIAD 4 – TABL 6.2.18)

- a) Y Strategaeth Gymunedol yw'r ddogfen drosfwaol sy'n sail i holl gynlluniau a strategaethau eraill y Cyngor ac yn dylanwadu arnynt.
- b) Mae cyfres o gamau gweithredu wedi'u nodi yn y strategaeth yn cwmpasu themâu fel datblygu economaidd, yr amgylchedd a chynhwysiant cymunedol.
- c) Ymysg y llwyddiannau sylweddol mai sicrhau arian ar gyfer prosiectau economaidd, amgylcheddol a chymunedol amrywiol.

6.3 NEGSEUON ALLWEDDOL

6.3.1 PLANT A PHOBL IFANC

- a) **Mae cyfleoedd chwarae a'r rhyngweithio cymdeithasol sy'n gysylltiedig â hynny yn rhan hanfodol o ddatblygiad plentyn, ond cyfyngir ar y cyfleoedd hyn mewn cymdeithas fodern.**
- b) **Felly, mae cyfrifoldeb ar Lywodraeth Cymru i gynnig darpariaeth chwarae saff, o fewn cyrraedd hwylus mewn aneddiadau, i 'wneud iawn' am hynny.**

6.3.2 Y GYMUNED

- a) Dylai Strategaethau Cymunedol gael eu hystyried fel y strategaeth gyffredinol, drosfwaol i ardal awdurdod lleol, a'i bod yn cael ei hadlewyrchu ym mhob strategaeth a chynllun sy'n dod oddi tani.
- b) Rhaid hefyd i Strategaethau Cymunedol ddylanwadu ar y broses o lunio Cynlluniau Datblygu Lleol.

6.3.3 ANABLEDD

- a) Mae'n hanfodol cydymffurfio â'r Ddeddf Gwahaniaethu ar sail Anabledd mewn datblygiadau newydd.
- b) Rhaid gwneud pob ymdrech mewn Cynlluniau Datblygu Lleol i sicrhau nad yw pobl anabl yn wynebu rhwystrau rhag cyfleoedd cyflogaeth a rhyngweithio cymdeithasol llawn.

6.3.4 ADDYSG

- a) Rhaid i'r cyfleoedd ar gyfer addysg a hyfforddiant cyfrwng Cymraeg gael eu cefnogi gan y gyfundrefn gynllunio lle mae hynny'n bosibl.

6.3.5 YR HENOED

- a) Dylai'r gyfundrefn gynllunio sicrhau bod cartrefi a chyfleusterau newydd yn cael eu lleoli gyda mynediad hawdd i aneddiadau lleol.

6.3.6 CYDRADDOLDEB

- a) Dylid defnyddio Cynlluniau Datblygu Lleol fel cyfrwng i helpu i ddileu anghydraddoldeb yn y rhanbarth.
- b) Mewn cyd-destun cynllunio, gallai hyn gynnwys materion iaith neu fynediad.

6.3.7 SIPSIWN A THEITHWYR

- a) Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol wneud darpariaeth ddigonol ar gyfer lle byw i sipsiwn a theithwyr.

6.3.8 IECHYD

- a) Tra mae pobl sy'n byw mewn mannau gwledig yn gyffredinol â ffordd o fyw iachach na'r rhai mewn mannau trefol, mae'n bwysig gwneud darpariaeth i sicrhau bod cyfleusterau gofal iechyd yn cael eu darparu yn yr ardaloedd hyn.

6.3.9 TAI

- a) Dylai cyfleoedd fod ar gael i bobl fyw yn y lleoliad, a'r deiliadaeth a math o eiddo, o'u dewis nhw.
- b) Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol wneud darpariaeth ddigonol ar gyfer tai fforddiadwy mewn ardaloedd lle mae angen wedi cael ei nodi.
- c) Dylai tai fforddiadwy gael eu hintegreiddio'n llwyr mewn datblygiadau newydd sy'n cynnwys cymysgedd o dai fforddiadwy a thai marchnad agored.
- d) Sicrhau bod unrhyw dai newydd yn cyrraedd y gofynion cyfredol o ran effeithlonrwydd ynni.

6.3.10 TLODI

- a) Mae'n hanfodol fod gan blant o gefndiroedd difreintiedig fynediad at gyfleusterau chwarae, a fydd yn ei dro yn helpu'u datblygiad cymdeithasol a chorfforol.

6.3.11 GWASANAETHAU CYHOEDDUS

- a) Mae angen sicrhau y gwneir yn fawr o gapasiti a gallu gwasanaethau cyhoeddus i wneud yn siŵr fod y safon orau bosibl o wasanaeth yn cael ei darparu.
- b) Dylai pob gwasanaeth cyhoeddus gynnwys pob aelod o gymdeithas, ond gan barchu nodweddion lleol yr un pryd.

7.0 THEMÂU CYFFREDINOL (GWELER ATODIAD 5)

7.1 TROSOLWG

7.1.1 Yn yr is-adran isod ceir trosolwg byr o'r strategaethau a'r cynlluniau cenedlaethol a lleol sy'n berthnasol i Wynedd ac Ynys Môn, ond nad oes a wnelont yn uniongyrchol â'r prif themâu sydd wedi'u nodi yn y papur pwnc.

7.2.1 POLISI CYNLLUNIO CYMRU - PENNOD 3: GWNEUD PENDERFYNIADAU CYNLLUNIO A'U GORFODI (2012) (GWELER ATODIAD 5 – TABL 7.2.1)

- a) Yn gyffredinol mae'n well fod awdurdodau cynllunio sy'n adnabod eu hardal, ei hanghenion ac elfennau sensitif ynddi yn penderfynu'n leol ar gynigion datblygu.
- b) Nid yw Gweinidogion Cymru'n ymyrryd ag awdurdodaeth awdurdod cynllunio lleol oni bai fod rhaid gwneud hynny.

7.2.2 POLISI CYNLLUNIO CYMRU - PENNOD 12: SEILWAITH A GWASANAETHAU (2012) (GWELER ATODIAD 5 – TABL 7.2.2)

- a) Rhaid i awdurdodau cynllunio lleol ddatblygu dull strategol a thymor hir o ymdrin â darparu seilwaith wrth baratoi cynlluniau datblygu.

7.2.3 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 7: RHEOLI HYSBYSEBION AWYR AGORED (1996) (GWELER ATODIAD 5 – TABL 7.2.3)

- a) Mae'r gyfundrefn reoli a bennwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol yn galluogi awdurdodau cynllunio lleol i reoli unrhyw hysbysebion fwy neu lai yn yr awyr agored er lles amwynder a diogelwch y cyhoedd.
- b) Gall awdurdodau cynllunio lleol gynhyrchu canllawiau dylunio ar gyfer hysbysebion awyr agored a blaenau siopau, yn enwedig mewn ardaloedd cadwraeth neu lle mae adeiladau cynhenid yn chwarae rhan bwysig yn ymddangosiad cymdogaeth.

7.2.4 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 9: GORFODI RHEOLAETH GYNLLUNIO (1997) (GWELER ATODIAD 5 – TABL 7.2.4)

- a) Mae'n darparu arweiniad ar faterion gorfodi cyffredinol a sut i'w rhoi ar waith.
- b) Mae'r cyfrifoldeb i benderfynu a ddylid rhoi caniatâd cynllunio i ddatblygiad arfaethedig yn gorffwys yn y lle cyntaf gyda'r awdurdod cynllunio lleol, fel y gwna'r penderfyniad pa un y dylid gadael i ddatblygiad heb ganiatâd barhau ynteu a ddylid gorfodi yn ei erbyn.

7.2.5 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 11: SŴN (1997) (GWELER ATODIAD 5 – TABL 7.2.5)

- a) Mae'n darparu arweiniad ar:
 - i) sut y gellir defnyddio'r gyfundrefn gynllunio i leihau effeithiau andwyol sŵn i'r eithaf;
 - ii) sut y dylai Cynlluniau Datblygu Lleol ymdrin â chynhyrchu sŵn;
 - iii) sut i fabwysiadu safbwynt corfforaethol a sicrhau cydweithredu rhwng yr adrannau cynllunio ac iechyd yr amgylchedd;
 - iv) sut y dylid nodi polisiau sŵn penodol.

7.2.6 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 16: CHWARAEON, HAMDDEN A MANNAU AGORED (2009) (GWELER ATODIAD 5 – TABL 7.2.6)

- a) Mae'r ddogfen hon yn rhoi cyngor ynglŷn â rôl y gyfundrefn gynllunio yn darparu ar gyfer cyfleusterau chwaraeon a hamdden a manau agored anffurfiol, yn ogystal â gwarchod cyfleusterau a manau agored sy'n bodoli eisoes mewn ardaloedd trefol a gwledig yng Nghymru.
- b) Rhaid i awdurdodau cynllunio lleol ddarparu fframwaith ar gyfer cyfleusterau chwaraeon a hamdden sy'n ddiogel, yn cael eu cynnal yn dda, yn hygyrch ac yn gynhwysol.

7.2.7 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 17: CYNLLUNIO A RHEOLI DATBLYGU (2007) (GWELER ATODIAD 5 – TABL 7.2.7)

- a) Mae'n darparu arweiniad ar:
 - i) gweithdrefnau i gyflwyno ceisiadau cynllunio a phenderfynu arnynt;
 - ii) darparu'r gwasanaeth cynllunio;
 - iii) Asesiadau Effaith ar Iechyd, Asesiadau o'r Effaith Amgylcheddol a Datganiadau Dylunio a Mynediad;
 - iv) y broses apeliadau.
 - v) Mae'n darparu arweiniad cyffredinol ar weithdrefnau ceisiadau cynllunio.

7.2.8 NODYN CYNGOR TECHNEGOL 19: TELATHREBU (2002) (GWELER ATODIAD 5 – TABL 7.2.8)

- a) Mae'n darparu arweiniad ynglŷn â gofynion Deddf Telathrebu 1984 a'u goblygiadau i'r gyfundrefn gynllunio.
- b) Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol ystyried:
 - i) y ffordd y mae Llywodraeth Cymru'n ymdrin â thelathrebu;
 - ii) gofynion Deddf Telathrebu 1984;
 - iii) yr angen i leihau effaith datblygu i'r eithaf;
 - iv) y cyfyngiadau y mae'r rhwydweithiau a'r dechnoleg bresennol yn eu gorfodi arnom;
 - v) y gofynion telathrebu.

7.2.9 NODYN CYNGOR TECHNEGOL MWYNAU 1: AGREGAU (2004) (GWELER ATODIAD 5 – TABL 7.2.9)

- a) Mae'r Nodyn Cyngor Technegol Mwynau hwn yn darparu cyngor manwl ynglŷn â'r mecanweithiau er mwyn i awdurdodau cynllunio mwynau a'r diwydiant agregau wireddu'r polisi echdynnu mwynau.

- b) Prif amcan y Nodyn Cyngor Technegol Mwynau yw sicrhau bod cyflenwadau'n cael eu rheoli mewn ffordd gynaliadwy i wneud yn siŵr fod cydbwysedd yn cael ei gadw rhwng ystyriaethau amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd.

7.3 NEGESEUON ALLWEDDOL

7.3.1 POLISI CYNLLUNIO CYMRU

- a) Mae rôl datblygu cynaliadwy yn elfen annatod ym mhob thema sydd wedi'i chynnwys yn y cynllun, ac ar y sail hon y paratwir Cynlluniau Datblygu Lleol.

7.3.2 NODIADAU CYNGOR TECHNEGOL

- a) Mae'r nodiadau'n cwmpasu ystod eang o bynciau, gan ddarparu cyngor ynglŷn ag ymarfer da a sut i lunio polisiâu'r cynllun datblygu.

8.0 CYFEIRIADAU

CYNGOR GWYNEDD (2010) Cau'r Bwlch – Cynllun Cyflogaeth Meirionnydd. Cyngor Gwynedd

CYNGOR GWYNEDD (2007) Strategaeth Adfywio Gwynedd (2007-2013). Cyngor Gwynedd

CYNGOR GWYNEDD (2008) Gwynedd ar y Cyd (2008-2012). Cyngor Gwynedd

CYNGOR SIR YNYS MÔN (2004) Strategaeth Adfywio Economaidd Ynys Môn (2004-2015). Cyngor Sir Ynys Môn

CYNGOR SIR YNYS MÔN (2012) Ein Hynys – Ein Dyfodol: Llundio'r Strategaeth Gymunedol ar gyfer Ynys Môn. Cyngor Sir Ynys Môn

CYNGOR SIR YNYS MÔN a THE TOURISM COMPANY (2012) Cynllun Rheoli Cyrchfan (2012-2016) – Y Strategaeth. Cyngor Sir Ynys Môn a The Tourism Company

CYNGOR SIR YNYS MÔN, YNYS YNNI MÔN a LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2012) Parth Menter yr Ynys Ynni – Prosbectws Drafft. Cyngor Sir Ynys Môn, Ynys Ynni Môn a Llywodraeth Cynulliad Cymru

TAITH (2009) Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol Cymru. Taith

PARTNERIAETH TWRISTIAETH GOGLEDD CYMRU ET AL (2010) Strategaeth Dwristiaeth Gogledd Cymru (2010-2015). Partneriaeth Twristiaeth Gogledd Cymru

TRACC (2009) Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol y Canolbarth. Tracc

LLYWODRAETH CYMRU (2012) Iaith Fyw: Iaith Byw – Strategaeth ar gyfer y Gymraeg (2012 – 2017). Llywodraeth Cymru

LLYWODRAETH CYMRU (2012) Ynni Cymru: Newid Carbon Isel. Llywodraeth Cymru

LLYWODRAETH CYMRU (2012) Strategaeth Amgylchedd Hanesyddol Cymru. Llywodraeth Cymru

LLYWODRAETH CYMRU (2012) Polisi Cynllunio Cymru – Argraffiad 5. Llywodraeth Cymru

LLYWODRAETH CYMRU (2012) Cynllun Gweithredu ar gyfer Trechu Tlodi (2012-2016). Llywodraeth Cymru

LLYWODRAETH CYMRU (2012) Teithio at Ddyfodol Gwell – Fframwaith Gweithredu a Chynllun Cyflawni yn ymwneud â Sipsiwn a Theithwyr. Llywodraeth Cymru

LLYWODRAETH CYMRU (2012) Gweithio Gyda'n Gilydd dros Gymru: Fframwaith Strategol i'r Gweithlu Gwasanaethau Cyhoeddus yng Nghymru. Llywodraeth Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2003) Cynllun Gweithredu Cenedlaethol ar gyfer Cymru Ddwyieithog. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2009) Cynllun Gweithredu Cymru ar Gerdded a Beicio (2009-2013). Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2006) Cartrefi Gwell i Bobl Cymru: Strategaeth Dai Genedlaethol Cymru. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2005) Dringo'n Uwch – Strategaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer Chwaraeon a Gweithgarwch Corfforol. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2010) Adnewyddu'r Economi: Cyfeiriad Newydd. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2004) Nodyn Cyngor Technegol Mwynau MTAN (Cymru) 1: Agregau. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2010) Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2008) Cymru'n Un: Cysylltu'r Genedl – Strategaeth Cludo Nwyddau Cymru. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2008) Cymru'n Un: Cysylltu'r Genedl – Strategaeth Drafnidiaeth Cymru. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2002) Polisi Chwarae. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2009) Cynllun Iechyd Gwledig. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2006) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 1: Cyd-astudiaethau Argaeledd Tir ar gyfer Tai. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2006) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 2: Cynllunio a Thai Fforddiadwy. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (1996) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 3: Parthau Cynllunio Syml. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (1996) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 4: Manwerthu a Chanol Trefi. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2009) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 5: Cynllunio a Chadwraeth Natur. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2010) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 6: Cymunedau Gwledig Cynaliadwy. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (1996) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 7: Rheoli Hysbysebion Awyr Agored. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2005) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 8: Ynni Adnewyddadwy. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (1997) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 9: Gorfodi Rheolaeth Gynllunio. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (1997) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 10: Gorchmynion Cadw Coed. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (1997) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 11: Sŵn. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2009) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 12: Dylunio. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (1997) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 13: Twristiaeth. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2006) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 13: Twristiaeth – Adolygiad Drafft. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (1998) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 14: Cynllunio'r Arfordir. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2004) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 15: Datblygu a Pherygl Llifogydd. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2009) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 16: Chwaraeon, Hamdden a Mannau Agored. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (Dyddiad) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 17: Cynllunio a Rheoli Datblygu. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2007) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 18: Trafnidiaeth. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2002) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 19: Telathrebu. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2011) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 20: Cynllunio a'r Iaith Gymraeg (Drafft). Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2001) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 21: Gwastraff. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2010) Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 22: Adeiladau Cynaliadwy. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2007) Cynllun Datblygu Gwledig Cymru. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2008) Y Strategaeth ar gyfer Pobl Hŷn yng Nghymru (2008-2013). Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2010) Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2009) Adroddiad Gweinidogion Cymru: Cydraddoldeb i Bobl Anabl. Llywodraeth Cynulliad Cymru

LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU (2008) Cynllun Gofodol Cymru – Diweddariad 2008. Llywodraeth Cynulliad Cymru

ATODIAD 1 – THEMÂU TROSWAOL

Tabl 3.2.1	Polisi Cynllunio Cymru – Pennod 1: Rhagarweiniad (2012)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Ym Mhennod 1 ceir trosolwg o'r ddogfen, gan ddweud ei bod yn nodi polisiau cynllunio defnydd tir Llywodraeth Cymru. Mae'r bennod yn rhoi pwyslais cryf ar y ffaith y dylai'r gyfundrefn gynllunio fod yn effeithlon, yn effeithiol ac yn syml o ran ei gweithrediad.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae'r brif ddeddfwriaeth yn ymwneud â chynllunio defnydd tir wedi'i chynnwys yn y Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref (1990), y Ddeddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) (1990), Deddf Cynllunio (Sylweddau Peryglus) 1990, y Ddeddf Cynllunio a Digolledu (1991), y Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol (1991), y Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol (2004) a'r Ddeddf Cynllunio (2008). Y Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol (2004) a gyflwynodd y system o Gynlluniau Datblygu Lleol yng Nghymru, dyletswydd statudol sy'n ei gwneud yn ofynnol i Lywodraeth Cymru baratoi Cynllun Gofodol Cymru. Mae Cynllun Gofodol Cymru'n gosod fframwaith strategol i arwain datblygu ac ymyriadau polisi yn y dyfodol. <p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae'n hanfodol fod y cyhoedd yn cymryd rhan yn y broses o baratoi Cynlluniau Datblygu Lleol. Elfennau hanfodol eraill o'r gyfundrefn gynllunio yw bod y cyhoedd yn cymryd rhan yn y gwaith o baratoi Cynlluniau Datblygu Lleol a chyrraedd y targedau o ran penderfynu ar geisiadau cynllunio o fewn cyfnod penodedig o amser. <p><u>Polisiau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dylid ystyried polisi cynllunio cenedlaethol a Chynllun Gofodol Cymru wrth baratoi cynlluniau datblygu. <p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Rhaid i'r gyfundrefn gynllunio ddarparu cyflenwad parhaus o dir datblygu i ddiwallu anghenion cymdeithasol gan ystyried egwyddorion cynaliadwyedd.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Dim papurau pwnc ar hyn o bryd Papur pwnc posibl ar y ffordd y mae'r Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd wedi ymdrin â chyfranogiad cyhoeddus wrth lunio'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd.

Tabl 3.2.2	Polisi Cynllunio Cymru – Pennod 2: Cynlluniau Datblygu (2012)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae Pennod 2 yn darparu cyngor i awdurdodau cynllunio lleol wrth iddynt baratoi Cynlluniau Datblygu Lleol, a'r rhain fydd y cynllun datblygu statudol i'r ardal gynllunio leol.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <li data-bbox="467 380 1361 611"> <u>Sylfaen Tystiolaeth</u> <ul style="list-style-type: none"> Mae'n ofynnol yn ôl Deddf Llywodraeth Leol 200 i bob awdurdod lleol baratoi Strategaeth Gymunedol sy'n nodi sut mae'n bwriadu hyrwyddo lles economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol ei ardal. Mae'r Strategaethau Gymunedol yn sail i'r broses o lunio Cynllun Datblygu Lleol. <li data-bbox="467 616 1361 748"> <u>Papurau Pwnc</u> <ul style="list-style-type: none"> Bydd adroddiadau ar y cyd, strategol eu natur, yn gyfraniad pwysig i sylfaen tystiolaeth y Cynllun Datblygu Lleol. <li data-bbox="467 752 1361 1084"> <u>Polisiau</u> <ul style="list-style-type: none"> Bydd Cynlluniau Datblygu Lleol yn ddarostyngedig i Arfarniad Cynaliadwyedd sy'n cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol ac Arfarniad Rheoliadau Cynefinoedd. Ni fydd angen polisi pwrpasol o reidrwydd ar bob pwn. Mewn rhai achosion efallai y bydd modd delio â chanllawiau rheoli datblygu yn briodol mewn modd generig yn hytrach na thrwy bolisiau pwn ar wahân. <li data-bbox="467 1088 1361 1189"> <u>Dyraniadau Safle</u> <ul style="list-style-type: none"> Efallai y bydd gofyn datblygu safleoedd unigol yn raddol fesul cam dros gyfnod y Cynllun Datblygu Lleol.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Dim papurau pwn ar hyn o bryd. Papur pwn posibl ar y cysylltiadau rhwng Strategaethau Gymunedol Gwynedd ac Ynys Môn a'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd, a chydweithredu â rhanddeiliaid allweddol.

Tabl 3.2.3	Polisi Cynllunio Cymru – Pennod 4: Cynllunio ar gyfer Cynaliadwyedd (2012)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae Pennod 4 yn nodi dyheadau Llywodraeth Cymru i gynyddu cynaliadwyedd o safbwynt materion economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <u>Sylfaen Tystiolaeth</u> <ul style="list-style-type: none"> Mae ‘<i>Cymru’n Un: Cenedl Un Blaned</i>’ yn nodi uchelgais i leihau ôl troed ecolegol Cymru i’r cyfartaledd byd-eang o 1.88 hectar y person. <u>Papurau Pwnc</u> <ul style="list-style-type: none"> Pum prif thema’r strategaeth yw: mynd i’r afael â’r newid yn yr hinsawdd; defnyddio adnoddau’n gynaliadwy; bioamrywiaeth, tirweddau a morweddau arbennig; yr amgylchedd lleol; a pheryglon amgylcheddol. <u>Polisiau</u> <ul style="list-style-type: none"> Hyrwyddo a hwyluso datblygu cynaliadwy ac arferion cynaliadwy, gan leihau’r risgiau amgylcheddol yr un pryd. Symud tuag at economi gynaliadwy a chymdeithas iach, gynhwysol a dwyieithog. Dylid annog ceisiadau sy’n adlewyrchu’r egwyddorion allweddol, sef datblygiadau sy’n ymateb i’r hinsawdd ac sy’n cyrraedd neu’n rhagori ar y safonau a bennwyd yn ‘<i>Polisi Cynllunio Cymru</i>’. <u>Dyraniadau Safle</u> <ul style="list-style-type: none"> Aseu safleoedd strategol i nodi cyfleoedd i fynnu safonau adeiladu cynaliadwy uwch.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd</u> (td.19- 20 – Newid Hinsawdd) (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf)

Tabl 3.2.4	Polisi Cynllunio Cymru – Pennod 8: Trafnidiaeth (2012)	
Cyhoeddwr	• Llywodraeth Cymru	
Diben	• Mae Pennod 8 yn cyflwyno nod Llywodraeth Cymru o ymestyn y dewis o foddau trafndiaeth cynaliadwy ledled Cymru, a lleihau'r angen i deithio.	
Materion Allweddol	1.	<p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cynlluniau Trafnidiaeth Rhanbarthol, Adroddiadau Lleihau Traffig ar y Ffyrdd, Cynlluniau Rheoli Ansawdd Aer a Mapiau Sŵn Strategol.
	2.	<p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hierarchaeth drafndiaeth i ddatblygiadau newydd sy'n hygyrch yn gyntaf drwy gerdded a beicio, yna drwy drafndiaeth gyhoeddus ac yna drwy gerbydau preifat.
	3.	<p><u>Polisiau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dylai polisiau trafndiaeth sicrhau bod tai, swyddi, manwerthu a gwasanaethau hamdden i gyd o fewn cyrraedd hwylus ar drafndiaeth gyhoeddus. • Mae angen i strategaethau a pholisiau'r Cynllun Datblygu Lleol fod yn gyson â'r strategaethau a'r polisiau sydd wedi'u cynnwys yn y '<i>Cynlluniau Trafnidiaeth Rhanbarthol</i>', '<i>Adroddiadau Lleihau Traffig ar y Ffyrdd</i>', a '<i>Chynlluniau Rheoli Ansawdd Aer</i>' a'r wybodaeth ar y '<i>Mapiau Sŵn Strategol</i>', a'u bod wedi'u hintegreiddio â nhw. • Cynnwys mesurau penodol i hyrwyddo cerdded a beicio. • Nodi polisiau i hyrwyddo defnyddio trafndiaeth gyhoeddus yn cynnwys cyfleusterau cyfnewidfa newydd, a chyfleusterau wedi'u gwella, ynghyd â, lle mae hynny'n briodol, gynlluniau parcio a theithio. • Cynnwys polisiau rheoli traffig priodol. • Cynnwys polisiau a chynigion yn ymwneud â datblygu seilwaith trafndiaeth ar wahân i ffyrdd.
	4.	<p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lle mae'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol wedi nodi gofyniad am gyfleusterau parcio a theithio, dylai awdurdodau cynllunio bennu safleoedd addas yn y cynllun datblygu. • Fel arfer dylai parcio a theithio gael ei ystyried yn un elfen o strategaeth gynllunio a thrafnidiaeth gynhwysfawr
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<p>• <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd</u> (td.34- 35 –Trafndiaeth (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf)</p>	

Tabl 3.2.5	Nodyn Cyngor Technegol 6: Cymunedau Gwledig Cynaliadwy (2010)	
Cyhoeddwr	• Llywodraeth Cymru	
Diben	• Mae'r Nodyn Cyngor Technegol yn rhoi arweiniad ynglŷn â rôl y gyfundrefn gynllunio yn helpu i sicrhau cymunedau gwledig cynaliadwy.	
Materion Allweddol	1.	<p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dylai awdurdodau cynllunio lleol geisio gwybodaeth am y gwasanaethau lleol sydd ar gael gan y bydd hyn yn help i nodi'r lleoliadau mwyaf cynaliadwy i'w datblygu. • Dylai awdurdodau cynllunio lleol asesu anghenion a blaenoriaethau cymunedau gwledig, gan ddefnyddio ffynonellau fel '<i>Arsyllfa Wledig Cymru</i>' ac '<i>Asesiadau o'r Farchnad Dai Leol</i>'.
	2.	<p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol nodi'r weledigaeth ofodol er mwyn cryfhau cymunedau gwledig.
	3.	<p><u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rhaid i Gynlluniau Datblygu Lleol ymateb i'r heriau a grëir gan newid hinsawdd, er enghraifft drwy ddarparu ar gyfer ynni adnewyddadwy. • Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol gefnogi: <ul style="list-style-type: none"> • arallgyfeirio'r economi wledig fel ffordd o ddarparu cyflogaeth leol a lleihau'r angen i deithio; • gallai ehangu technoleg gwybodaeth i ardaloedd gwledig helpu i oresgyn y rhwystrau sy'n gysylltiedig â phellter o'r farchnad • ceisiadau a fydd yn gwella'r seilwaith mewn ardaloedd gwledig; • twf hunangyflogaeth a micro-fusnesau. • Mewn ardaloedd gwledig efallai y bydd awdurdodau cynllunio lleol am roi blaenoriaeth i dai fforddiadwy i ddiwallu anghenion lleol. • Mae'r ddogfen yn cefnogi datblygu cymunedau gwledig cynaliadwy, gan helpu i sicrhau bod datblygu'n digwydd yn y lle iawn i ddarparu cartrefi a chyfleoedd cyflogaeth i bobl leol, a helpu i gynnal gwasanaethau gwledig.
	4.	<p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol gynnwys digon o dir i ddiwallu'r angen am dai ar gyfer y farchnad agored a thai fforddiadwy ar draws ardal yr awdurdod cynllunio.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. • Papur pwnc posibl ar faterion cynaliadwyedd wledig. 	

Tabl 3.2.6	Nodyn Cyngor Technegol 8: Cynllunio ar gyfer Ynni Adnewyddadwy (2005)	
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru 	
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae a wnelo Nodyn Cyngor Technegol 8 yn bennaf â goblygiadau defnydd tir annog defnyddio ynni adnewyddadwy yng Nghymru. 	
Materion Allweddol	1.	<p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae darparu trydan o ffynonellau adnewyddadwy yn elfen bwysig o bolisi ynni'r DU, sydd â tharged clir i gynhyrchu 10% o'i thrydan o ffynonellau ynni adnewyddadwy erbyn 2010. Mae gan Lywodraeth Cymru darged o 4TWh o drydan y flwyddyn i gael ei gynhyrchu drwy ynni adnewyddadwy erbyn 2010 a 7TWh erbyn 2020. Er mwyn cyrraedd y targedau hyn mae Llywodraeth Cymru wedi dod i'r casgliad fod angen 800MW o gapasiti ychwanegol wedi'i osod o ffynonellau gwynt ar y tir erbyn 2010.
	2.	<p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Datblygu dealltwriaeth o dechnoleg ynni adnewyddadwy.
	3.	<p><u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol hyrwyddo defnyddio ynni adnewyddadwy.
	4.	<p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae nifer o safleoedd trefol/diwydiannol wedi cael eu nodi fel rhai sydd â photensial i'w defnyddio ar gyfer ynni adnewyddadwy.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. Astudiaeth o'r Capasiti ar gyfer Ynni Adnewyddadwy. 	

Tabl 3.2.7	Nodyn Cyngor Technegol 12: Dylunio (2014)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Diben y ddogfen yw darparu cyngor ar hyrwyddo cynaliadwyedd drwy ddylunio da a pharatoi 'Datganiadau Dylunio a Mynediad'.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <li data-bbox="464 380 1369 577"> <p>Sylfaen Tystiolaeth</p> <ul style="list-style-type: none"> Cafodd Datganiadau Dylunio a Mynediad eu cyflwyno gan Lywodraeth Cymru i helpu i godi safon dylunio. Mae'r broses ddylunio yn cynnwys mynediad, cymeriad, diogelwch cymunedol, cynaliadwyedd amgylcheddol a symud. <li data-bbox="464 582 1369 1014"> <p>Papurau Pwnc</p> <ul style="list-style-type: none"> Mynediad – mabwysiadu egwyddorion dylunio cynhwysol sy'n sicrhau darpariaeth ddigonol i bawb. Cymeriad – gellir cynnal a gwella cymeriad lleol drwy hyrwyddo datblygu darllenadwy; perthynas lwyddiannus rhwng gofod cyhoeddus a phreifat; ansawdd, dewis ac amrywiaeth; a dylunio arloesol. Diogelwch cymunedol – sicrhau manau cyhoeddus deniadol, diogel; a diogelwch drwy wylidwriaeth naturiol. Cynaliadwyedd amgylcheddol – sicrhau defnydd effeithlon o adnoddau naturiol a'u gwarchod. Symud – hyrwyddo ffyrdd cynaliadwy o deithio. <li data-bbox="464 1019 1369 1451"> <p>Polisiau</p> <ul style="list-style-type: none"> Dylai Cynllunio Datblygu Lleol lunio polisiau dylunio sy'n annog safonau dylunio uchel sy'n parchu'r cyd-destun lleol a'r cymeriad lleol arbennig. Ni ddylai materion dylunio, fel y dylanwadir arnynt drwy'r system gynllunio, ddyblygu rôl Rheolaeth Adeiladu. Rhaid i ddyluniad cychwynnol adeilad yn y broses gynllunio ystyried gallu'r adeilad i fodloni gofynion Rheolaeth Adeiladu. Felly, dylai dylunio fod yn ystyriaeth sylfaenol o'r cychwyn cyntaf ac ni ddylid ei drin na'i ddatblygu ar wahân. <li data-bbox="464 1456 1369 1556"> <p>Dyraniadau Safle</p> <ul style="list-style-type: none"> Deall y safle a'r cyd-destun yw'r sylfaen i ddylunio cynaliadwy.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. Papur pwnc posibl ar faterion dylunio yn y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd.

Tabl 3.2.8	Nodyn Cyngor Technegol 18: Trafnidiaeth (2007)	
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru 	
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae Llywodraeth Cymru wedi mabwysiadu dull o ymdrin â materion trafndiaeth sy'n seiliedig ar ddatblygu cynaliadwy. 	
Materion Allweddol	1.	<p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae Deddf Trafnidiaeth 2000 yn cynnwys pwerau sy'n caniatáu i awdurdodau lleol fynd i'r afael â llygredd a thagfeydd yn eu hardaloedd. Mae Deddf Lleihau Traffig Ffyrdd 1997 yn rhoi dyletswydd ar awdurdodau lleol i adolygu'r lefelau traffig ar ffyrdd lleol ar hyn o bryd, rhagamcanu'r twf disgwylidig mewn lefelau traffig a phennu unrhyw dargedau i leihau'r lefelau traffig ar y ffyrdd neu dwf yn y lefelau traffig.
	2.	<p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Integreiddio trafndiaeth a chynllunio defnydd tir. Integreiddio rhwng gwahanol fathau o drafndiaeth. Integreiddio polisi trafndiaeth gyda pholisïau ar gyfer yr amgylchedd, addysg, cyfiawnder cymdeithasol, iechyd, datblygu economaidd a chreu cyfoeth. Gall integreiddio'r gwaith o gynllunio defnydd tir a'r gwaith o ddatblygu seilwaith trafndiaeth helpu i wireddu system drafndiaeth gwbl gynaliadwy.
	3.	<p><u>Polisïau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dylai Cynlluniau Trafnidiaeth Rhanbarthol fod yn rhan annatod o'r broses o lunio polisïau trafndiaeth mewn Cynlluniau Datblygu Lleol. Dylai awdurdodau lleol ddefnyddio'u pwerau cynllunio a thrafndiaeth mewn cydweithrediad â darparwyr a gweithredwyr trafndiaeth gyhoeddus i wella'r ddarpariaeth trafndiaeth gyhoeddus.
	4.	<p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Lle mae'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol wedi nodi gofyniad am gyfleusterau parcio a theithio, dylai awdurdodau lleol gynnwys cynigion ar eu cyfer yn y Cynllun Datblygu Lleol.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd</u> (td.34- 35 –Trafndiaeth) (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf) Papur pwnc ar faterion trafndiaeth yng Ngwynedd a Môn ar y gweill. 	

Tabl 3.2.9	Ynni Cymru: Newid Carbon Isel (2012)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r ddogfen yn cyflwyno nod Llywodraeth Cymru o wella lles economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol pobl a chymunedau Cymru a sicrhau gwella ansawdd bywyd i genedlaethau'r presennol a'r dyfodol.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <li data-bbox="467 409 1369 1014"> <p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> O ran cynhyrchu trydan, roedd Cymru'n gyfrifol am 9% o'r trydan a gynhyrchwyd yn y DU rhwng 2004 a 2010. Mae cyfanswm y trydan a gynhyrchwyd yng Nghymru wedi gostwng 10% dros y cyfnod hwn a hynny'n cael ei yrru'n bennaf gan ostyngiad yn y trydan a gynhyrchir o orsafoedd glo a niwclear. Mae'r gyfradd o drydan a gynhyrchir o ffynonellau carbon isel, yn cynnwys niwclear, wedi aros yn gyson ar oddeutu un rhan o bump o'r cyfanswm a gynhyrchir. Mae'r twf mewn trydan a gynhyrchir o ffynonellau adnewyddadwy, o 2.9% yn 2004 i 5.1% yn 2010, wedi gael ei negyddu i ryw raddau gan y gostyngiad mewn trydan a gynhyrchir o niwclear dros yr un cyfnod. Mae'r cyfnod hwn hefyd wedi gweld buddsoddiad sylweddol gan Lywodraeth Cymru i ymdrin ag effeithlonrwydd ynni domestig mewn cymunedau ac ar aelwydydd incwm isel. <li data-bbox="467 1019 1369 1144"> <p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Bydd y dynodiad fel Parth Menter yn help pellach i wireddu budd economaidd ehangach i'r rhanbarth drwy fframwaith troswaol yr Ynys Ynni. <li data-bbox="467 1149 1369 1252"> <p><u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Gwneud yn fawr o fuddion rhaglen Ynys Ynni Môn o fewn y Fframwaith Ynys Menter. <li data-bbox="467 1256 1369 1352"> <p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Cyfleoedd posibl i ddatblygu safleoedd mentrau diwydiannol yn gysylltiedig â'r rhaglen Ynys Ynni.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd</u> (td.19- 20 – Newid Hinsawdd) (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf) Papur pwnc posibl ar Barth Menter yr Ynys Ynni.

Tabl 3.2.10	Cymru'n Un: Cenedl Un Blaned – Cynllun Datblygu Cynaliadwy Llywodraeth Cynulliad Cymru (2009)	
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru 	
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r Cynllun Datblygu Cynaliadwy yn nodi nifer cyfyngedig o gamau gweithredu lefel uchel sy'n dangos ymrwymiad Llywodraeth Cymru i ddatblygu cynaliadwy. 	
Materion Allweddol	1.	<p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae Ôl Troed Ecolegol Cymru, sy'n un o'n prif ddangosyddion datblygu cynaliadwy, yn dangos inni, pe bai pawb ar y ddaear yn byw fel ni, y byddem yn defnyddio gwerth 2.7 planed o adnoddau. Heb ei ffrwyno, gallai hyn gynyddu i werth 3.3 planed erbyn 2020.
	2.	<p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Ôl Troed Ecolegol Cymru.
	3.	<p><u>Polisiau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Byw o fewn ein terfynau amgylcheddol. Rheoli ecosystemau amrywiol a chynhyrchiol yn gynaliadwy. Datblygu economi wydn a chynaliadwy. Datblygu cymunedau sy'n saff, cynaliadwy a deniadol.
	4.	<p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Bydd tai yn sbardun allweddol i ysgogi buddsoddi preifat a fydd yn cyfrannu at adfywio cymunedau'n gynaliadwy.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd</u> (td.19- 20 – Newid Hinsawdd) (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf) 	

Tabl 3.2.11	Cymru'n Un: Cysylltu'r Genedl – Strategaeth Drafnidiaeth Cymru (2008)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Nod 'Cymru'n Un: Cysylltu'r Genedl' yw hyrwyddo rhwydweithiau trafndiaeth cynaliadwy sy'n diogelu'r amgylchedd ac yn cryfhau bywyd economaidd a chymdeithasol ein gwlad yr un pryd.
Materion Allweddol	<p>1. <u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae trafndiaeth i gyfrif am oddeutu 16% o'r allyriadau CO² yng Nghymru. Mae'r rhan fwyaf o gerbydau ffordd yng Nghymru yn rhedeg ar betrol, er bod y nifer o gerbydau sy'n defnyddio tanwydd arall wedi cynyddu er 1998. Defnyddiwyd cyfanswm o 1.96 miliwn tonnell o'r prif fathau o danwydd (petrol a diesel) yn 2004, gyda cherbydau nwyddau a faniau ysgafn yn defnyddio mwy o danwydd yn ôl y cyfaint o draffig na bysiau, ceir a beiciau modur. Roedd y pellter a deithiwyd ar gyfartaledd y person yn 2004/05 yn agos at 12,231 km, o'i gymharu ag ychydig dros 11,265 km yn 1995/97.
	<p>2. <u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Gwell cysylltedd. Symud nwyddau drwy ddulliau cynaliadwy yn well. Lleihau cyfraniad trafndiaeth i allyriadau carbon.
	<p>3. <u>Polisiau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Sicrhau bod cysylltiadau trafndiaeth yn cyfrannu at ddiwylliant Cymru, gan helpu i greu cymunedau cryf a chynyddu hygrychedd i'r eithaf. Creu rhwydweithiau trafndiaeth cynaliadwy o ansawdd uchel ar draws Cymru.
	<p>4. <u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Rhaid datblygu dulliau amgen i oresgyn rhwystrau rhag cyflogaeth a sicrhau teithio mwy cynaliadwy. Mae'r rhain yn cynnwys integreiddio ffyrdd a rheilffyrdd yn well, gwell defnydd o gynlluniau Parcio a Theithio, llwybrau bws pwrpasol, gwell llwybrau i gerddwyr a lonydd beicio.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd</u> (td.34- 35 –Trafndiaeth) (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf) Papur pwnc ar faterion trafndiaeth yng Ngwynedd a Môn ar y gweill.

Tabl 3.2.12	Cymru'n Un: Cysylltu'r Genedl – Strategaeth Cludo Nwyddau Cymru (2008)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae 'Strategaeth Cludo Nwyddau Cymru' yn cyflwyno nodau a pholisïau lefel uchel o ran cludo nwyddau'n gynaliadwy, ac mae'n nodi cyfres o 'gamau' tuag at eu gwireddu.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae cludo nwyddau yn dyngedfennol i lawer o agweddau o fywyd bob dydd, ac mae'n cyfrannu tua £2.5 biliwn y flwyddyn i economi Cymru. Amcangyfrifir bod pobl sy'n cael eu cyflogi mewn gweithgareddau logisteg i gyfrif am hyd at 7% o gyflogaeth yng Nghymru (caiff tua 61,000 o bobl eu cyflogi mewn cwmnïau logisteg, a 30,000 arall mewn swyddogaethau logisteg i sefydliadau eraill) ac mae rhyw 7,400 o weithleoedd logisteg mewn 2,400 o gwmnïau logisteg. <p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Gellid ystyried cynlluniau cludo nwyddau ar gyfer safleoedd diwydiannol a safleoedd eraill yn ystod y cyfnod adeiladu ac fel rhan o'r defnydd terfynol, yn enwedig wrth ddewis lleoliadau safle newydd. <p><u>Polisïau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Lleihau'r galw ar y system drafnidiaeth. Hyrwyddo mathau mwy cynaliadwy ac iachach o deithio. Gwneud y defnydd mwyaf posibl o'r seilwaith presennol. <p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Lleihau'r galw ar y system drafnidiaeth. Er enghraifft, polisïau defnydd tir yn ystyried effaith y galw ar drafnidiaeth, gyda mynediad da ar drafnidiaeth gyhoeddus i gyrchfannau mawr.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd</u> (td.34- 35 –Trafnidiaeth) (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf) Papur pwnc ar faterion trafnidiaeth yng Ngwynedd a Môn ar y gweill.

Tabl 3.2.13	Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol (2010)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cynulliad Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Bydd y Cynllun hwn yn bwrw ymlaen â'r broses o ddarparu trafndiaeth integredig a chynaliadwy, gan ddefnyddio moddau amrywiol ar wahân i'r car preifat megis trafndiaeth gymunedol a chyhoeddus, beicio a cherdded.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <li data-bbox="464 409 1361 712"> <p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae'r teithio rhwng y dwyrain a'r gorllewin yng ngogledd Cymru yn bennaf rhwng safleoedd ac aneddiadau allweddol, un ai ar y ffyrdd neu'r rheilffordd. Ar hyn o bryd, yr A55 ar Bont Britannia, sy'n cysylltu Ynys Môn a'r tir mawr, yw'r unig ddarn o ffordd unffrwd ar lwybr Ewropeaidd E22, a cheir tagfeydd arni ar gyfnodau brig. <li data-bbox="464 716 1361 1048"> <p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae lleoliadau safleoedd a gwasanaethau allweddol yn dylanwadu'n uniongyrchol ar yr angen i deithio, a chaiff hynny ei ddwysáu yn aml gan y pwysau ar y rhwydwaith trafndiaeth ar gyfnodau brig. Mae cyfle i adeiladu ar waith prosesau cynllunio allweddol, yn cynnwys y Cynlluniau Trafnidiaeth Rhanbarthol a Chynlluniau Datblygu Lleol, i barhau i wella mynediad a lleihau'r galw ar y system drafndiaeth. <li data-bbox="464 1052 1361 1249"> <p><u>Polisiau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Parhau i sefydlu canolfannau teithio cynaliadwy ar draws Cymru. Gwella'r prosesau cynllunio a datblygu polisi i sicrhau integreiddio cryfach rhwng trafndiaeth a gwasanaethau/cyfleusterau allweddol. <li data-bbox="464 1254 1361 1485"> <p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Datblygu nifer o ganolfannau teithio cynaliadwy, gan adeiladu ar brofiad canolfan teithio cynaliadwy Caerdydd. Cysylltu â'r cyfnewidfeydd aml-foddol, strategol sy'n cael eu datblygu, sydd hefyd yn cynnal parcio a theithio, parcio a rhannu a beicio.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd</u> (td.34- 35 –Trafndiaeth) (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf) Papur pwnc ar faterion trafndiaeth yng Ngwynedd a Môn ar y gweill.

Tabl 3.2.14	Cynllun Gweithredu Cymru ar Gerdded a Beicio (2009-2013)	
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru 	
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r Cynllun Gweithredu hwn yn dwyn ynghyd yr holl gynlluniau allweddol y mae Llywodraeth Cymru a'i phartneriaid allweddol yn ymgymryd â nhw neu'n bwriadu ymgymryd â nhw i gefnogi cerdded a beicio yng Nghymru. 	
Materion Allweddol	1.	<p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dengys tystiolaeth y byddai modd cerdded, beicio neu ddefnyddio trafnidiaeth gyhoeddus yn lle bron i hanner yr holl deithiau car. Un o'r prif ffactorau sy'n cyfrannu at newid hinsawdd yw ein dibyniaeth drom ar y car, hyd yn oed i siwrneiau byr. Gan fod allyriadau CO² o geir yn cynrychioli 13% o gyfanswm y DU, gall gwneud mwy o siwrneiau ar droed neu ar feic helpu i wneud y newidiadau ffordd o fyw sy'n ofynnol i wrthsefyll newid yn yr hinsawdd.
	2.	<p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Annog peirianwyr priffyrdd a chynllunwyr i weithredu canllawiau dylunio a chanllawiau technegol yn ymwneud â seilwaith beicio.
	3.	<p><u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Gwella iechyd a lles y boblogaeth drwy gynyddu gweithgarwch corfforol; Gwella'r amgylchedd lleol i gerddwyr a beicwyr; Annog teithio cynaliadwy fel cam ymarferol i wrthsefyll newid yn yr hinsawdd; Cynyddu'r lefelau cerdded a beicio drwy hyrwyddo cyfleusterau.
	4.	<p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Pob awdurdod lleol i fabwysiadu safonau ar gyfer darpariaeth barcio ddiogel i feiciau sy'n cadw at yr ymarfer gorau (er enghraifft mewn canllawiau dylunio a chynllunio lleol).
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. Papur pwnc ar faterion trafnidiaeth yng Ngwynedd a Môn ar y gweill. 	

Tabl 3.2.15	Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol y Canolbarth (2009)	
Cyhoeddwr	• Tracc	
Diben	• Mae Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol y Canolbarth wedi cynnal dadansoddiad o'r problemau symud yn y Canolbarth – i deithwyr a nwyddau, ar y ffyrdd a'r rheilffyrdd. Mae wedi nodi gweledigaeth i'r rhanbarth ac wedi datblygu polisiau trafndiaeth i ymdrin â'r problemau a nodwyd ac adeiladu ar gyfleoedd.	
Materion Allweddol	1.	<p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Trafnidiaeth Canolbarth Cymru (TraCC) yw'r Consortiwm Trafnidiaeth Rhanbarthol i ranbarth y Canolbarth, sy'n cynnwys siroedd Ceredigion, Powys a rhan o Wynedd (dosbarth Meirionnydd gynt) ac mae'n cynnwys rhannau o Barciau Cenedlaethol Eryri a Bannau Brycheiniog. • Mae ardal TraCC yn fawr ac amrywiol, yn ymestyn o Flaenau Ffestiniog yn y gogledd i Ystradgynlais yn y de ac o Fae Ceredigion yn y gorllewin hyd at ffin Lloegr yn y dwyrain.
	2.	<p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Datblygu Trafnidiaeth Integredig. • Hygyrchedd Datblygiadau.
	3.	<p><u>Polisiau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lleihau'r galw i deithio; • Lleihau effaith symud ar yr amgylchedd byd-eang a lleol a sicrhau'r lefelau uchaf o warchodaeth i Safleoedd Ewropeaidd; • Gwella diogelwch a diogeledd i holl ddefnyddwyr trafndiaeth; • Gwella hygyrchedd teithio at wasanaethau, swyddi a chyfleusterau i bob carfan o gymdeithas.
	4.	<p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Llwybrau i Loriau / Parcio Dros Nos.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd</u> (td.34- 35 –Trafndiaeth) (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf) • Papur pwnc ar faterion trafndiaeth yng Ngwynedd a Môn ar y gweill. 	

Tabl 3.2.16	Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru (2009)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> • Taith
Diben	<ul style="list-style-type: none"> • Strategaeth yw Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol y Gogledd i nodi a gwireddu gwelliannau i'n system drafnidiaeth yn y Gogledd dros y 25 mlynedd nesaf. • Mae wedi'i gosod yng nghyd-destun nid dim ond polisiâu cenedlaethol ond hefyd ddyheadau economaidd a chymdeithasol a chynlluniau datblygu'r chwe awdurdod lleol yn y Gogledd.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Sylfaen Tystiolaeth</u> <ul style="list-style-type: none"> • Rhaid i Gynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol y Gogledd ystyried sut mae materion cenedlaethol yn ymwneud â ffyrdd, rheilffyrdd, hedfan a phorthladdoedd yn effeithio ar anghenion rhanbarthol a bwydo'n ôl i Lywodraeth Cymru beth mae Taith am iddi ei wneud o ran cysylltiadau a gwasanaethau trafniadaeth cenedlaethol i sicrhau bod modd i'w nodau a'i hamcanion gael eu gwireddu'n llwyddiannus. • Mae Gogledd Cymru hefyd yn borth strategol i lwerddon ac i Ogledd-orllewin Lloegr, yn ogystal â'i gysylltiadau â gweddill Cymru. • Mae Taith felly wedi sefydlu cysylltiadau agos ag awdurdodau yn Lloegr ac lwerddon yn ogystal ag â Tracc i sicrhau bod gofynion trafniadaeth "trawsffiniol" yn cael eu nodi ar y cyd a bod camau gweithredu priodol yn cael eu cynnwys yng nghynlluniau pob un o'r awdurdodau perthnasol. 2. <u>Papurau Pwnc</u> <ul style="list-style-type: none"> • Canolfannau teithio cynaliadwy. • Dewisiadau teithio iach a chynaliadwy, yn cynnwys cerdded a beicio. 3. <u>Polisiâu</u> <ul style="list-style-type: none"> • Lleihau allyriadau nwyon tŷ gwydr ac effeithiau amgylcheddol eraill. • Integreiddio trafniadaeth leol. • Gwella mynediad rhwng aneddiadau a safleoedd allweddol. • Gwella cysylltedd rhyngwladol. 4. <u>Dyraniadau Safle</u> <ul style="list-style-type: none"> • Datblygu nifer o ganolfannau teithio cynaliadwy, gan adeiladu ar brofiad cynllun canolfan teithio cynaliadwy Caerdydd.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd</u> (td.34- 35 –Trafniadaeth) (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf) • Papur pwnc ar faterion trafniadaeth yng Ngwynedd a Môn ar y gweill.

Tabl 3.2.17	Cynllun Datblygu Gwledig Cymru (2007)	
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> • Llywodraeth Cymru 	
Diben	<ul style="list-style-type: none"> • Y diben yw nodi ym mha ffyrdd y mae modd gwella ansawdd bywyd, o safbwynt pryderon amgylcheddol, economaidd a chymdeithasol, mewn cymunedau gwledig ledled Cymrus. 	
Materion Allweddol	1.	<p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lefelau uchel o hunangyflogaeth. • Gostyngiad yn y nifer o ddaliadau amaethyddol. • Llai o gyflogaeth yn y diwydiant amaethyddol. • Sector twristiaeth amgylcheddol pwysig. • Dibyniaeth ar ddiwydiannau traddodiadol a diwydiannau sydd ar drai, megis amaethyddiaeth. • Colli swyddi a chyfleoedd busnes yn ogystal â datblygiadau diwylliannol a chymdeithasol oherwydd diffyg buddsoddi mewn Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu. • Cynnydd mewn costau trafndiaeth a thanwydd wedi'i greu o olew.
	2.	<p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gwella cynaliadwyedd a chysylltedd economaidd, amgylcheddol a chymdeithasol mewn ardaloedd gwledig.
	3.	<p><u>Polisiau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cynyddu'r lefel o arallgyfeirio yn yr economi wledig. • Gwella ansawdd bywyd mewn ardaloedd gwledig.
	4.	<p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prinder safleoedd ac adeiladau mawr ar gyfer datblygiadau strategol. • Prinder unedau gwledig bach ar gyfer micro-fusnesau.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. • Papur pwnc posibl ar arallgyfeirio gwledig yng Ngwynedd a Môn. 	

Tabl 3.2.18	Cryfhau Cymunedau yn Ynys Môn a Gwynedd (2014)	
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Partneriaeth Ynys Môn a Gwynedd 	
Pwrpas	<ul style="list-style-type: none"> Dyma'r Cynllun Integredig Sengl ar gyfer Ynys Môn a Gwynedd, sy'n ymgorffori gweledigaeth a chynllun gweithredu Bwrdd Gwasanaethau Lleol y siroedd. Pwrpas y cynllun yw cydweithio er mwyn gwella ein lles economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol dros y 12 mlynedd nesaf. 	
Materion Allweddol	1.	<p><u>Sail Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae'r boblogaeth yn byw'n hirach, yn unol â chyfartaledd disgwyliad oes Cymru. Cafwyd gostyngiad o 19% mewn troseddau oedd wedi'u hadrodd yn Ynys Môn a Gwynedd yn 2012/13 o gymharu â 2011/12. O'r boblogaeth 16-64 oed yng Ngwynedd, rhwng Ebrill 2011 a Mawrth 2012, roedd 21,401 yn economaidd anweithredol (29.1%), ac yn Ynys Môn yn yr un cyfnod, roedd 10,000 yn economaidd anweithredol (24.4%). Mae canran y boblogaeth yng Ngwynedd rhwng 16 a 64 oed sydd heb gymwysterau wedi gostwng o 15.7% i 13.4% rhwng 2004 a 2010, ac yn Ynys Môn mae wedi gostwng o 16.8% i 12.2%. Mae lefel y cyflogau llawn amser yng Ngwynedd yn 9.49% yn is na'r ffigwr ar gyfer y Deyrnas Unedig ac yn 1.48% yn is na Chymru gyfan, ac yn Ynys Môn mae'n 13.37% yn is na'r ffigwr ar gyfer y Deyrnas Unedig, a 5.14% yn is na'r ffigwr i Gymru. Y ward oedd â'r canolrif incwm uchaf yng Ngwynedd yn 2012 oedd Bethel, ar £30,761, 82.9% yn uwch na'r isaf, sef Marchog ar £16,817. Yn Ynys Môn, y ward uchaf oedd Cwm Cadnant ar £33,543, 100.4% yn uwch na'r ward isaf, sef Morawelon ar £16,739. Yn ôl Cyfrifiad 2011, roedd 65.4% (77,000) o'r boblogaeth yng Ngwynedd a 57.2% (38,000) o'r boblogaeth yn Ynys Môn yn medru'r Gymraeg.
	2.	<p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Cryfhau Cymunedau yng Ngwynedd ac Ynys Môn <ul style="list-style-type: none"> a) Cymunedau Ffyniannus b) Cymunedau Iach c) Cymunedau Diogel
	3.	<p><u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Gwella ansawdd bywyd a lefelau iechyd ym mhob cymuned yn y rhanbarth. Cymunedau diogel yn rhydd rhag trosedd. Economi lleol bywiog a chyfleoedd i bobl sicrhau cyflogaeth hir-dymor â chyflogau da. Gostyngiad mewn allyriadau carbon. Yr iaith Gymraeg yn ffynnu.
	4.	<p><u>Dynodiadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Amherthnasol
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Dim papur pwnc ar hyn o bryd. Papur pwnc posib ar gymunedau lleol cynaliadwy. 	

ATODIAD 2 – THEMÂU ECONOMAIDD

Tabl 4.2.1	Polisi Cynllunio Cymru – Pennod 7: Cefnogi'r Economi (2012)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae Pennod 7 yn nodi amcanion Llywodraeth Cymru o ran datblygu economaidd cynaliadwy mewn ardaloedd trefol a gwledig ynghyd â rôl y gyfundrefn gynllunio er mwyn eu gwireddu.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <u>Sylfaen Tystiolaeth</u> <ul style="list-style-type: none"> Dylai sylfaen tystiolaeth cadarn helpu i lunio gweledigaeth a pholisïau seiliedig ar feini prawf, a dyrannu lleoliadau penodol. Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol gynnal '<i>Adolygiad Tir Cyflogaeth</i>'. <u>Papurau Pwnc</u> <ul style="list-style-type: none"> Darparu targedau o ran darparu tir ar gyfer defnydd cyflogaeth. Nodi gweledigaeth economaidd i'r ardal. <u>Polisïau</u> <ul style="list-style-type: none"> Canoli datblygu sy'n denu nifer fawr o bobl, yn cynnwys manwerthu a swyddfeydd, yng nghanol dinasoedd, trefi a phentrefi. Dylai'r gyfundrefn gynllunio, yn cynnwys polisïau cynllunio, geisio sicrhau na chyfyngir ar dwf cynnyrch a chyflogaeth yng Nghymru drwyddi draw gan ddiffyg tir at ddefnydd economaidd. Cynnwys polisïau yn ymwneud â datblygu yn y dyfodol ar safleoedd cyflogaeth presennol, i'w gwarchod rhag datblygu amhriodol. <u>Dyraniadau Safle</u> <ul style="list-style-type: none"> Diogelu safleoedd presennol a darparu safleoedd newydd. Cynllunio'n strategol i ddarparu tir cyflogaeth.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd</u> (td.23-25 – Yr Economi) (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf)

Tabl 4.2.2	Polisi Cynllunio Cymru – Pennod 10: Cynllunio ar gyfer Manwerthu a Chanol Trefi (2012)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae Pennod 10 yn amlinellu'r angen i hyrwyddo rôl unedau manwerthu yng nghanol trefi a'r angen am gynyddu hygyrchedd cynaliadwy i ganolfannau manwerthu drwy foddau trafniadaeth cynaliadwy megis cerdded, bysiau a beicio.
Materion Allweddol	<p>1. <u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol sefydlu'r hierarchaeth bresennol o ganolfannau, nodi'r rhai sy'n cyflawni swyddogaethau arbenigol a bod yn glir ynglŷn â'u rôl i'r dyfodol.
	<p>2. <u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol hefyd nodi pwysau a chyfleoedd sy'n newid a dyfeisio ymateb priodol iddynt. Wrth benderfynu pa un i ddynodi safleoedd ar gyfer datblygiadau manwerthu a hamdden, dylai awdurdodau cynllunio lleol yn y lle cyntaf ystyried a oes angen am ddarpariaeth ychwanegol ar gyfer y defnyddiau hyn.
	<p>3. <u>Polisïau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Wrth ddatblygu polisïau i adfywio canol aneddiadau sydd yno'n barod a'u gwneud yn fwy deniadol, dylai awdurdodau cynllunio lleol ymgynghori â'r sector preifat a chymunedau lleol a dylent dalu sylw neilltuol i gymeriad trefi hanesyddol ac ardaloedd cadwraeth. Dylai polisïau annog amrywiaeth defnyddiau yng nghanol aneddiadau. Gall defnyddiau hamdden fod o fudd i ganolfannau tref a dosbarth a, chyda sylw digonol i ddiogelu mwynderau, gallant gyfrannu at economi fin nos lwyddiannus.
	<p>4. <u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Ni ddylai ceisiadau cynllunio am ddatblygiadau manwerthu gael eu caniatáu fel arfer ar dir sydd wedi'i ddynodi ar gyfer defnyddiau eraill.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> <u>Astudiaeth o Anghenion Manwerthu</u> Mae'r Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd wedi comisiynu astudiaeth sy'n golygu adolygu'r angen am ddyraniadau manwerthu ar sail asesiad o berfformiad manwerthu, rhagolygon manwerthu ac asesiad o ganol trefi presennol.

Tabl 4.2.3	Polisi Cynllunio Cymru – Pennod 11: Twristiaeth, Chwaraeon a Hamdden (2012)
Cyhoeddwr	• Llywodraeth Cymru
Diben	• Mae Pennod 11 yn tanlinellu'r angen i annog twristiaeth gynaliadwy.
Materion Allweddol	<p>1. <u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol ystyried graddfa a dosbarthiad bras cyfleusterau a gweithgareddau presennol a darparu ar gyfer anghenion y dyfodol a sut y cânt eu rheoli mewn ffyrdd sy'n cyfyngu ar effeithiau amgylcheddol negyddol. <p>2. <u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ystyried goblygiadau amgylcheddol, economaidd a chymdeithasol newidiadau tebygol yn y ddarpariaeth cyfleusterau. • Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol ddarparu fframwaith ar gyfer cyfleusterau twristiaeth, chwaraeon a hamdden, gan nodi sut yr ymdrinnir yn strategol â datblygiadau o'r fath mewn ardal. <p>3. <u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol gynnwys polisiâu clir i ddarparu, gwarchod a gwella cyfleusterau twristiaeth, chwaraeon a hamdden <p>4. <u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lleoli cyfleusterau sy'n creu lefelau uchel o alw teithio yng nghanol trefi. • Ystyried faint o gyfle sydd i ddefnyddio tir a llwybrau segur fel parciau, parciau sribed neu lwybrau gleision mewn ardaloedd trefol. • Annog defnydd amlbwrpas o fannau agored a chyfleusterau, pan fo hynny'n briodol, er mwyn eu defnyddio'n fwy effeithiol a lleihau'r angen i ddarparu cyfleusterau ychwanegol.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	• Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd Môn a Gwynedd – Papur Pwnc ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd: Twristiaeth

Tabl 4.2.4	Nodyn Cyngor Technegol 3: Parthau Cynllunio Syml (1996)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> • Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> • Mae gan awdurdodau cynllunio lleol ddyletswydd statudol i adolygu'n gyson a yw cynlluniau 'Parthau Cynllunio Syml' yn beth dymunol yn eu hardaloedd.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Sylfaen Tystiolaeth</u> <ul style="list-style-type: none"> • Mae Parth Cynllunio Syml yn caniatáu i'r datblygwr neu'r tiffeddiannwr osgoi'r oedi a achosir wrth benderfynu ar geisiadau cynllunio ar gyfer camau dilynol datblygiad. • Nid oes cyfyngiadau ar faint Parthau Cynllunio Syml. 2. <u>Papurau Pwnc</u> <ul style="list-style-type: none"> • Gallant fod ar safle unigol neu gyfres o safleoedd sydd â nodweddion tebyg. 3. <u>Polisiau</u> <ul style="list-style-type: none"> • Mae Parth Cynllunio Syml yn un ffordd y gall awdurdod helpu i sicrhau bod rhan o'i ardal yn cael ei datblygu neu'i hailddatblygu. 4. <u>Dyraniadau Safle</u> <ul style="list-style-type: none"> • Gall safleoedd diwydiannol hŷn neu safleoedd eraill y mae angen eu hadfywio a safleoedd ag un perchennog fod yn arbennig o addas. • Ni cheir sefydlu Parthau Cynllunio Syml mewn Parciau Cenedlaethol, Ardaloedd o Harddwch Naturiol Eithriadol, Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig neu ardaloedd cadwraeth.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. • Papur pwnc posibl ar Parthau Cynllunio Syml yn ardal y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd.

Tabl 4.2.5	Nodyn Cyngor Technegol 4: Manwerthu a Chanol Trefi (1996)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Bydd gwybodaeth am y diwydiant manwerthu yn ardal awdurdod cynllunio lleol ynghyd â gwybodaeth am sut mae'r canol trefi yn ei ardal yn gweithio yn help wrth baratoi Cynlluniau Datblygu Lleol ac ystyried ceisiadau cynllunio.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Gall gwybodaeth llinell sylfaen a data cyfres themâu ddarparu darlun o newid, a chynnig arweiniad o ran tueddiadau i'r dyfodol. Mae sicrhau cydweithrediad busnesau lleol a'u cymdeithasau i gasglu gwybodaeth a rhannu'u barn yn rhan bwysig o'r broses hon. <p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae dalgylchoedd siopa'n ymestyn y tu hwnt i ffiniau awdurdodau lleol a bydd cyfnewid gwybodaeth am y ffordd y mae eu canol trefi'n gweithio yn help wrth baratoi Cynlluniau Datblygu Lleol ac ystyried ceisiadau cynllunio. <p><u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dylid cyflwyno asesiad o'r effaith gyda phob cais am ddatblygiad manwerthu sydd ag arwynebedd llawr crynswth o fwy na 2,500 m². <p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Wrth ddyrannu safleoedd ar gyfer manwerthu, dylid ystyried y canlynol – trosiant o ran arwynebedd llawr; arenillion masnachol; rhenti, y manwerthwyr sy'n cael eu cynrychioli, amrywiaeth defnyddiau; hygyrchedd; llif cerddwyr; ac ansawdd amgylcheddol.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> <u>Astudiaeth o Anghenion Manwerthu</u> Mae'r Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd wedi comisiynu astudiaeth sy'n golygu adolygu'r angen am ddyraniadau manwerthu ar sail asesiad o berfformiad manwerthu, rhagolygon manwerthu ac asesiad o ganol trefi presennol.

Tabl 4.2.6	Nodyn Cyngor Technegol 13: Twristiaeth (1997 ac Adolygiad Drafft 2006)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae'n darparu arweiniad ynglŷn â thwristiaeth a chyfraniad twristiaeth i economi Cymru a'r cyfleoedd i ddatblygiadau ar raddfa fawr a chyfleusterau priodol.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <u>Sylfaen Tystiolaeth</u> <ul style="list-style-type: none"> Mae twristiaeth yn cynnwys amrywiaeth o weithgareddau a gweithrediadau gwahanol, ond cyd-ddibynnol, sy'n gorgyffwrdd â chwaraeon, adloniant, y celfyddydau a gweithgareddau hamdden eraill. Mae'n gwneud cyfraniad mawr i economi Cymru, yn darparu cyflogaeth i amrywiaeth eang o alwedigaethau a gall ddod â buddion i economïau a chymunedau lleol. <u>Papurau Pwnc</u> <ul style="list-style-type: none"> Wrth baratoi Cynlluniau Datblygu Lleol, dylai awdurdodau cynllunio lleol ymchwilio i ba mor ddigonol yw'r cyfleusterau ar gyfer carafanwyr sefydlog a theithiol a chysoni'r anghenion hyn â diogelu'r amgylchedd. <u>Polisiâu</u> <ul style="list-style-type: none"> Gall Cynlluniau Datblygu Lleol ddarparu canllawiau ar gyfleoedd ar gyfer prosiectau ar raddfa fawr neu brosiectau arloesol, cyfleusterau priodol i gefn gwlad neu ardaloedd dynoedig a darparu cyfleusterau mewn trefi hanesyddol a threfi glan môr. Caiff llawer o adeiladau hanesyddol eu defnyddio fel gwestai ac mae modd codi ychwanegiadau sydd wedi'u dylunio'n ofalus heb niweidio'r ffabrig hanesyddol na'r cymeriad a chadw adeilad hanesyddol mewn defnydd hyfyw. Gall datblygu gwestyau ddod â buddion i'r gymuned leol a chynnal mwynderau a gweithgareddau i drigolion a thwristiaid. Mae addasu gwestyau ar gyfer defnyddiau amgen yn gallu gwanhau gallu tref glan môr i gadw'i statws fel tref glan môr, a dylid ymdrin â'r mater hwn mewn Cynlluniau Datblygu Lleol ar gyfer ardaloedd o'r fath. <u>Dyraniadau Safle</u> <ul style="list-style-type: none"> Mae angen rhoi ystyriaeth arbennig i gynigion am safleoedd newydd, yn enwedig mewn Parciau Cenedlaethol, Ardaloedd o Harddwch Naturiol Eithriadol, Arfordir Treftadaeth a safleoedd o bwys cenedlaethol a rhyngwladol sydd wedi'u dynodi oherwydd eu nodweddion naturiol.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd Môn a Gwynedd – Papur Pwnc ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd: Twristiaeth

Tabl 4.2.7	Adnewyddu'r Economi: Cyfeiriad Newydd (2010)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r strategaeth yn nodi'r weledigaeth o ran adnewyddu'r economi yng Nghymru, ar sail cryfderau a sgiliau'i phobl a'r amgylchedd naturiol.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Nid yw perfformiad economi Cymru wedi cyrraedd y disgwyliadau. Y ddau ffactor sydd i gyfrif yn uniongyrchol am sefyllfa Cymru yw cyfradd gyflogaeth isel a chyflogau cyfartalog isel (sy'n adlewyrchu cynhyrchiant cyfartalog isel). Mae cysylltiad cryf rhwng cymysgedd sgiliau niweidiol, yn arbennig fod cymaint o unigolion â lefel isel o gymwysterau neu ddim cymwysterau o gwbl, a lefel isel o sgiliau neu ddim sgiliau o gwbl, a chyfradd gyflogaeth isel a chyflogau a chynhyrchiant cyfartalog isel. <p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Rhaid i'r gyfundrefn gynllunio gydbwysu amcanion economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol ac, wrth wneud hynny, hyrwyddo datblygu cynaliadwy. <p><u>Polisiau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Buddsoddi mewn seilwaith o ansawdd uchel, sy'n gynaliadwy. Sicrhau bod gan bobl, busnesau a chymunedau gysylltiadau da a mynediad at y cyfleusterau a'r gwasanaethau priodol. <p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Bydd Cronfa Fuddsoddi JESSICA (Cyd-gymorth Ewropeaidd ar gyfer Buddsoddi Cynaliadwy mewn Ardaloedd Dinesig) yn cynorthwyo gydag adfywio ffisegol.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd (td.23-25 – Yr Economi)</u> http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf

Tabl 4.2.8	Strategaeth Adfywio Gwynedd (2007)	
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> • Cyngor Gwynedd 	
Diben	<ul style="list-style-type: none"> • Nod y strategaeth hon yw gosod cyd-destun clir i ymdrechion adfywio yng Ngwynedd. • Mae'r fframwaith Adfywio mewn dwy ran: <ul style="list-style-type: none"> • <u>Rhan 1</u> <ul style="list-style-type: none"> (a) – <i>Strategaeth Adfywio Gwynedd</i> sef y ddogfen sy'n gosod y cefndir strategol ar gyfer adfywio yng Ngwynedd; (b) – <i>Dogfen Ategol</i> sy'n gysylltiedig â'r Strategaeth Adfywio ac sy'n cynnwys ystadegau, mapiau blaenoriaeth ac enghreifftiau o ymarfer da (sydd wrthi'n cael ei datblygu). • <u>Rhan 2</u> <ul style="list-style-type: none"> <i>Cynlluniau Ardal</i> sy'n rhoi cyfeiriad lleol i'r adfywio ac sydd wedi'u seilio ar wyth ardal yn y Sir (ardaloedd a fabwysiadwyd drwy'r Cynllun Datblygu Unedol) (sydd wrthi'n cael eu datblygu). 	
Materion Allweddol	1.	<u>Sylfaen Tystiolaeth</u> <ul style="list-style-type: none"> • Mae'r strategaeth hon yn cydnabod bod adfywio yn llawer mwy na datblygu'r economi leol, ei fod yn cwmpasu ffactorau cymdeithasol, diwylliannol ac amgylcheddol yn ogystal â ffactorau economaidd.
	2.	<u>Papurau Pwnc</u> <ul style="list-style-type: none"> • Gwasgaru ffyniant a sicrhau twf economaidd cyfartal. • Ymateb i'r dirywiad yng nghanol trefi a phentrefi. • Diwallu'r angen lleol am dai.
	3.	<u>Polisiau</u> <ul style="list-style-type: none"> • Gwasgaru ffyniant a sicrhau twf economaidd ledled Gwynedd. • Datblygu gweithlu hyderus, mentrus, iach a hyblyg sydd â sgiliau o safon uchel. • Diwallu'r angen lleol am dai, gan ystyried y nifer uchel o anheddau gwag yn y sir, a sicrhau bod tai fforddiadwy ar gael.
	4.	<u>Dyraniadau Safle</u> <ul style="list-style-type: none"> • Bydd yr wyth Cynllun Ardal yn ddogfennau a fydd yn gosod y blaenoriaethau lleol a'r cyd-destun gweithredu er mwyn adfywio ardaloedd Gwynedd.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd (td.23-25 – Yr Economi)</u> (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf) 	

Tabl 4.2.9	Strategaeth Adfywio Economaidd Ynys Môn (2004)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> • Cyngor Sir Ynys Môn
Diben	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r strategath hon yn darparu glasbrint i gamau gweithredu dros y deng mlynedd nesaf a fydd yn help i hybu twf economaidd ar Ynys Môn.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <li data-bbox="464 380 1361 947"> <p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lefelau uwch na'r cyfartaledd o anweithgarwch economaidd. • Cynnyrch Mewnwladol Crynswth y pen sydd ymhell islaw'r cyfartaledd cenedlaethol ar 64%. • Mae'r rhagolygon twf economaidd i Ynys Môn yn awgrymu y disgwylir i'r bwloch ffyniant hwn â gweddill Cymru/y DU ddirywio'n sylweddol dros y 10 mlynedd nesaf yn fras. • Mae'r rhagolygon twf cyflogaeth hyd at 2010 yn dangos diffyg tyfiant o'i gymharu â thwf sylweddol yng Nghymru drwyddi draw – mae hynny'n cyfnerthu'r sylwadau a wnaed eisoes yn tynnu sylw at y strwythur diwydiannol. • Poblogaeth sy'n heneiddio – mae'r mewnlif o bobl hŷn i'r ynys, sy'n dewis 'ffordd o fyw', yn dwysáu'r duedd naturiol tuag at boblogaeth sy'n heneiddio. <li data-bbox="464 952 1361 1216"> <p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Economi sy'n seiliedig ar wybodaeth a defnyddio band eang. • Manteisio ar y traffig sy'n teithio drwodd o Borthladd Caergybi. • Datblygu ardaloedd sydd â photensial twf uchel ar hyd coridor yr A55. • Cyfleoedd i wella delwedd Ynys Môn. <li data-bbox="464 1220 1361 1451"> <p><u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Darparu seilwaith, trafndiaeth a chyfathrebu o ansawdd uchel. • Cefnogi twf busnes. • Creu cymunedau cryf ac arloesol. • Creu marchnad lafur gystadleuol yn cael ei chynnal gan sylfaen sgiliau gref. <li data-bbox="464 1456 1361 1556"> <p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Datblygu safleoedd ac adeiladau i ddarparu ar gyfer anghenion busnes a'r sector cyhoeddus.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd</u> (td.23-25 – Yr Economi) (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf)

Tabl 4.2.10	Parth Menter yr Ynys Ynni (2012)	
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> • Cyngor Sir Ynys Môn, Ynys Ynni Môn, Llywodraeth Cynulliad Cymru ac URS 	
Diben	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r adroddiad hwn yn darparu'r dystiolaeth i gefnogi dogfen brosbectws Parth Menter yr Ynys Ynni. 	
Materion Allweddol	1.	<p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae i Ynys Môn strwythur diwydiannol bregus, gyda dibyniaeth gref ar weithgareddau cynhyrchu a thrafnidiaeth. • Mae graddfa fach y sylfaen gyflogaeth ar yr Ynys yn golygu bod colli cyflogwyr mawr yn cael effaith fawr ar iechyd economaidd a chymdeithasol yr ardal. • Cyfres o weithfeydd yn cau, yn bennaf Alwminiwm Môn a arweiniodd at golli dros 500 o swyddi, ynghyd ag eraill yn cynnwys Eaton Electrical.
	2.	<p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Goresgyn y rhwystrau economaidd sy'n gysylltiedig â lleoliad Môn ar y cyrion.
	3.	<p><u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gweledigaeth y Rhaglen Ynys Ynni yw creu canolfan ragoriaeth a fydd yn adnabyddus drwy'r byd am gynhyrchu ynni ar sail carbon isel. • Mae'r Ynys Ynni'n adeiladu ar y buddsoddiad preifat mewn gorsaf bŵer niwclear newydd arfaethedig sy'n cael ei chynllunio gan Horizon Nuclear Power, gyda chyfleoedd ynni gwynt, biomas, microgynhyrchu a defnyddiau adnewyddadwy morol ochr yn ochr â hynny.
	4.	<p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gorsaf bŵer niwclear newydd yn Wylfa. • Parc Biomas / Eco newydd ar hen safle Alwminiwm Môn yng Nghaergybi.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • Astudiaeth i Gapasiti Ynni Adnewyddadwy Gwynedd a Môn. 	

Tabl 4.2.11	Cynllun Cyflogaeth Meirionnydd (2010)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> • Cyngor Gwynedd
Diben	<ul style="list-style-type: none"> • Diben y Cynllun hwn yw nodi'r sefyllfa ym Meirionnydd o ran cyflogaeth, yn cynnwys maint y gweithlu posibl a'r nifer o swyddi sydd ar gael, strwythur yr economi a ffyniant yr ardal – yn ogystal â nodi rhaglen waith bosibl i ymateb i'r sefyllfa.
Materion Allweddol	<p>1. <u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Yr ardal hon sydd â'r incwm isaf yng Ngwynedd. • Nid yw incwm canolrif unrhyw ward ym Meirionnydd yn ddigon i gwrdd â phrisiau tai lleol. • Mae llai o swyddi ar gael nag mewn rhannau eraill o'r sir. • Mae 32% o'r gyflogaeth yn y sector cyhoeddus, gyda 32% arall mewn llety ac arlwy, a'r sectorau cyfanwerthu a manwerthu.
	<p>2. <u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Amrywio a chynyddu'r nifer o swyddi sydd ar gael ym Meirionnydd. • Sicrhau bod economi Meirionnydd ar hyn o bryd yn gweithio i'w llawn botensial drwy wneud y mwyaf o allu cynnyrch a busnesau'r ardal i gystadlu'n fasnachol yn y farchnad. • Datblygu mathau gwahanol o safleoedd ar draws yr ardal, ynghyd â'r seilwaith cyflogaeth, gan ganolbwyntio ar adfer safleoedd tir llwyd ac adeiladau segur i ddefnydd economaidd.
	<p>3. <u>Polisiau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cau'r bwlc cyfle drwy fanteisio ar gryfderau ac adnoddau Meirionnydd i sicrhau economi arloesol, fywiog a chynaliadwy gydag amrywiaeth o gyfleoedd gwaith o ansawdd uchel.
	<p>4. <u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Datblygu safleoedd ar draws yr ardal, yn canolbwyntio ar adfer safleoedd tir llwyd ac adeiladau segur.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd (td.23-25 – Yr Economi)</u> http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf

Tabl 4.2.12	Strategaeth Twristiaeth Gogledd Cymru (2010-2015)	
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Partneriaeth Twristiaeth Gogledd Cymru 	
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r strategaeth yn nodi'r camau gweithredu sy'n angenrheidiol er mwyn i Ogledd Cymru wireddu'i botensial economaidd ac amgylcheddol dros y pum mlynedd nesaf. 	
Materion Allweddol	1.	<p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae twristiaeth yn creu £1.8bn i economi'r Gogledd bob blwyddyn, ac amcangyfrifir ei bod yn cynnal 37,500 o swyddi a'i bod yn dyngedfennol i oroesiad llawer o fusnesau bach. Mae'r Gogledd i gyfrif am draean o dwristiaeth Cymru, gan ddenu 8m o ymwelwyr sy'n aros ac 17m amcangyfrifedig o dripiâu diwrnod yn 2007. Mae'n bur dymhorol gyda 70% o'r tripiâu yn digwydd yn ystod 6 mis yr haf.
	2.	<p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Yr argyfwng economaidd presennol – Gallai weithio er lles twristiaeth ddomestig ond caiff effaith andwyol ar fuddsoddi yn y sector preifat ac ar wariant sector cyhoeddus. Efallai y bydd costau trafniadaeth cynyddol ac ymwybyddiaeth gynyddol o effaith teithio ar newid hinsawdd yn annog pobl i aros yn agosach gartref.
	3.	<p><u>Polisiau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Cyfleu cryfderau arbennig – diwylliant, treftadaeth, tirwedd. Buddsoddi mewn cynnyrch rhagorol – llety o safon.
	4.	<p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Un neu ragor o westyau brand 4 seren yn gysylltiedig â golff neu'n cael eu gyrru gan ofynion busnes. Pentref gwyliau hunanarlwyol newydd mawr gyda chyfleusterau hamdden.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd Môn a Gwynedd – Papur Pwnc ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd: Twristiaeth 	

Tabl 4.2.13	Cynllun Rheoli Cyrchfan (2012-2016) – Y Strategaeth	
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> The Tourism Company a Chyngor Sir Ynys Môn 	
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Datganiad ar y cyd o fwriad i reoli cyrchfan dros gyfnod penodedig o amser yw Cynllun Rheoli Cyrchfan, yn diffinio rôl gwahanol rhanddeiliaid ac yn nodi'r camau clir y byddant yn eu cymryd. 	
Materion Allweddol	1.	<u>Sylfaen Tystiolaeth</u> <ul style="list-style-type: none"> Mae twristiaeth eisoes yn chwistrellu refeniw y mae mawr ei angen i'r economi leol (£233m) ac yn cynnal dros 4,000 o swyddi ar yr Ynys. Mae poblogaeth dalgylch lleol Ynys Môn yn gymharol fach gyda dim ond ychydig dros hanner miliwn o bobl yn byw o fewn awr o daith car i Borthaethwy. Mae 42% o'r holl ymwelwyr gwyliau sy'n aros ar wyliau byr, 31% ar wyliau hirach a 26% ar ail wyliau.
	2.	<u>Papurau Pwnc</u> <ul style="list-style-type: none"> Ymysg y ffactorau sbarduno newid cydnabyddedig yn gysylltiedig â thwristiaeth mae: <ul style="list-style-type: none"> Y newid yn strwythur a ffyrdd o fyw'r boblogaeth. Pryder amgylcheddol. Newid technolegol.
	3.	<u>Polisiâu</u> <ul style="list-style-type: none"> Mae amcanion strategol y Cynllun Rheoli Cyrchfan fel a ganlyn: <ul style="list-style-type: none"> Hyrwyddo delwedd a chryfderau arbennig Ynys Môn; Buddsoddi mewn cynnyrch rhagorol; Darparu profiad neilltuol i ymwelwyr; Gweithio mewn partneriaeth â rhanddeiliaid lleol.
	4.	<u>Dyraniadau Safle</u> <ul style="list-style-type: none"> Datblygu llety â gwasanaeth o ansawdd uchel Datblygu pentref gwyliau / cyrchfan newydd. Atyniadau arfordirol newydd.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd Môn a Gwynedd – Papur Pwnc ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd: Twristiaeth 	

Tabl 4.2.14	Nodyn Cyngor Technegol 23: Datblygiad Economaidd (2014)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Pwrpas	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r TAN yn ymdrin yn bennaf â dosbarthiadau B1-B8 ar gyfer dibenion datblygu'r economi.
Materion Allweddol	<p>1. <u>Sail Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Gan fod materion economaidd yn gyffredinol ehangach na lefel awdurdod lleol, mae'n fwyaf priodol casglu tystiolaeth ar raddfa ranbarthol a lleol. Ar raddfa ranbarthol, nod yr astudiaeth yw datblygu trosolwg eang o'r holl economi er mwyn bwydo i weledigaeth a pholisïau economaidd y cynllun datblygu ar niferoedd agreg a safleoedd strategol ar gyfer ddefnyddiau dosbarth B. Dylai'r astudiaeth ystyried sefyllfa awdurdodau cynllunio lleol unigol yn y rhanbarth ac yn genedlaethol a dylai hefyd gynnwys data lefel uchel ar ddefnyddiau nad ydynt yn ddosbarth B sy'n disgyn o fewn categorïau cyflogaeth eraill er mwyn sicrhau y cyflwynir darlun o'r holl economi. Ar raddfa awdurdod lleol, dylid defnyddio'r astudiaeth i fwydo i ddatblygu polisïau manylach a datblygu penderfyniadau rheolaeth. Dylai'r sail tystiolaeth gynnwys Adolygiad Tir Cyflogaeth a ellir ei baratoi hefyd ar y cyd ag awdurdodau cynllunio eraill.
	<p>2. <u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae PCC yn ei gwneud hi'n ofynnol i'r cynllun datblygu gynnwys 'asesiad eang o newid a ragwelir i gyflogaeth yn ôl sector eang a defnydd tir'.
	<p>3. <u>Polisïau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Er mwyn ymgorffori hyblygrwydd i ymateb i newid annisgwyl neu er mwyn ymdrin â datblygiad nad yw wedi'i ddynodi'n benodol, mae PCC yn ei gwneud hi'n ofynnol i gynlluniau datblygu gynnwys polisïau yn seiliedig ar feini prawf sy'n amlinellu sut fyddai awdurdod yn ymateb i gynigion annisgwyl. Mae'r gofyn am bolisïau o'r fath yn bwysig er mwyn caniatáu hyblygrwydd ac felly mae'n agwedd arwyddocaol y dylai CDLI fynd i'r afael â hi.
	<p>4. <u>Dynodiadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dylai targedau tir cyflogaeth CDLI anelu i sicrhau bod cynllunio yn bodloni'r galw am dir, fel nad yw twf economaidd yn cael ei ddal yn ôl gan ddiffyg tir. Fodd bynnag, nid oed angen bodloni galw yn ardal yr awdurdod lleol ble mae'n codi.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> <u>Arfarniad Cynaliadwyedd (AC) CDLI ar y Cyd Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) yn ymgorffori Asesiad Amgylcheddol Strategol (AAS) – Adroddiad Sgopio Arfarniad Cynaliadwyedd (t.23-25 – Yr Economi)</u> (http://www.anglesey.gov.uk/Journals/2011/07/21/Scoping-Report.pdf)

ATODIAD 3 – THEMÂU AMGYLCHEDDOL

Tabl 5.2.1	Polisi Cynllunio Cymru – Pennod 5: Gwarchod a Gwella'r Dreftadaeth Naturiol a'r Arfordir (2012)
Cyhoeddwr	• Llywodraeth Cymru
Diben	• Mae Pennod 5 yn hyrwyddo gwarchod a gwella'r dreftadaeth naturiol yng Nghymru drwy'r gyfundrefn gynllunio.
rion Allweddol	<p>1. <u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae'r effeithiau sy'n gysylltiedig â datblygu yn gallu bod yn eang eu cwmpas a gall fod a wnelont â defnydd tir amhriodol yn ogystal â chymeriad naturiol a hanesyddol y morlin. • Mae pwysau o'r tir yn cynnwys datblygiadau mawr ar yr arfordir, gwaith ar borthladdoedd a harbyrau, cyfleusterau hamdden a chwaraeon, cynhyrchu ynni gwynt neu amddiffynfeydd arfordirol. • Mae pwysau o'r môr yn cynnwys gwaredu gwastraff, pysgota ar y môr, hwylio at ddibenion hamdden, chwaraeon dŵr ac ynni o'r tonnau. <p>2. <u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wrth baratoi Cynlluniau Datblygu Lleol, rhaid i awdurdodau cynllunio lleol ystyried cynlluniau a pholisïau eraill sydd â goblygiadau i ardaloedd arfordirol. <p>3. <u>Polisïau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dylid ystyried yr <i>'United Kingdom Biodiversity Action Plan'</i> wrth ddatblygu polisïau Cynllun Datblygu Lleol. • Rhaid i Gynlluniau Datblygu Lleol osod y fframwaith polisi lleoliadol ar gyfer gwarchod a gwella'r dreftadaeth naturiol yng nghyd-destun strategaeth integredig ar gyfer datblygu cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol, yn unol ag egwyddorion cynaliadwyedd. • Rhaid i Gynlluniau Datblygu Lleol sefydlu fframwaith polisi lleoliadol ar gyfer gwarchod a gwella'r dreftadaeth naturiol. • Dylid datblygu polisïau penodol ar gyfer ardaloedd arfordirol. <p>4. <u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dim ond ar gyfer datblygu y mae angen iddo fod ar yr arfordir y dylai Cynlluniau Datblygu Lleol gynnig lleoliadau arfordirol.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd (td.29- 30 – Tirwedd)</u> http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf

Tabl 5.2.2	Polisi Cynllunio Cymru: Pennod 6 – Gwarchod yr Amgylchedd Hanesyddol (2012)	
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru 	
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae Pennod 6 yn pwysleisio'r rôl bwysig sydd gan gynllunio lleol yn gwarchod a gwella'r amgylcheddol hanesyddol gan sicrhau hefyd y darperir ar gyfer anghenion y presennol mewn ffordd sensitif. 	
Materion Allweddol	1.	<p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae Comisiwn Brenhinol Henebion Cymru yn llunio ac yn darparu archif gynhwysfawr a chronfa ddata o henebion ac adeiladau hanesyddol yng Nghymru (y '<i>Cofnod Henebion Cenedlaethol</i>') at ddefnydd unigolion a chyrrff sy'n ymwneud â deall, gwarchod a rheoli'r amgylchedd adeiledig.
	2.	<p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Llunio cynigion i warchod a gwella ardaloedd cadwraeth. Dylai Awdurdodau Cynllunio Lleol sefydlu meini prawf cyson y dylid adolygu ardaloedd cadwraeth presennol a/neu newydd a'u terfynau yn eu herbyn.
	3.	<p><u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol adlewyrchu polisiâu cenedlaethol i'r amgylchedd hanesyddol a dylent hefyd gynnwys polisiâu sy'n ymdrin yn benodol â'r dalgylich lleol.
	4.	<p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dylai effaith cynigion datblygu neu ddyraniadau ar ardaloedd a strwythurau gwarchodedig fod yn ystyriaeth o bwys.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. Papur pwnc posibl ar rôl yr amgylchedd hanesyddol yn y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd. 	

Tabl 5.2.3	Strategaeth Amgylchedd Hanesyddol Cymru (2012)	
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> • Cadw a Llywodraeth Cymru 	
Diben Cyffredinol	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r strategaeth yn ymdrin mewn ffordd ffres a chyfoes â rôl a photensial yr amgylchedd hanesyddol i wireddu buddion cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol amlwg i gymunedau Cymru. 	
Materion Allweddol	1.	<p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae 30,000 o adeiladau rhestredig, 4,000 o henebion rhestredig a 3 Safle Treftadaeth Byd. • Mae sector yr amgylchedd hanesyddol yn cynnal dros 30,000 o swyddi ac yn cyfrannu tua £1.8 biliwn mewn cynnyrch ac £840 miliwn i Werth Ychwanegol Cryswth Cymru. • Codwyd 35% o'r adeiladau yng Nghymru cyn 1919. • Ymysg yr adnoddau gwybodaeth craidd mai'r Cofnod Henebion Cenedlaethol a'r Cofnodion Amgylchedd Hanesyddol rhanbarthol.
	2.	<p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae twristiaeth yn gyfrannwr o bwys at economi Cymru, ond mae nifer o ffactorau allanol yn gallu effeithio arno, yn arbennig y tywydd. • Mae'r Prosiect Twristiaeth Treftadaeth sy'n rhedeg tan 2014 yn darparu £19 miliwn o fuddsoddiad ar safleoedd treftadaeth ac mewn trefi ar draws yr ardal Arian Cydgyfeirio. • Mae angen bellach gwneud yn fawr o effaith eiconau treftadaeth Cymru, yn cynnwys ei Safleoedd Treftadaeth Byd, a'u gwneud yn fwy amlwg.
	3.	<p><u>Polisiâu.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rhaid cynnal cydbwysedd rhwng cydnabod y realiti economaidd a wynebir gan berchenogion a rheolwyr y mae angen iddynt sicrhau dyfodol cynaliadwy i asedau hanesyddol, ac ar yr un pryd sicrhau yr ymdrinnir yn briodol â difrod ac esgeulustod.
	4.	<p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae twristiaeth yn gyfrannwr o bwys at economi Cymru, ond mae nifer o ffactorau allanol yn gallu effeithio arno; mae twristiaeth treftadaeth yn arbennig o ddibynnol ar y tywydd. • Profiadau o ansawdd uchel ar safleoedd treftadaeth eiconig – dyraniadau ar gyfer seilwaith cysylltiol (caffis, canolfannau treftadaeth, parcio, ac ati).
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. • Papur pwnc posibl ar rôl yr amgylchedd hanesyddol yn y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd. 	

Tabl 5.2.4	Polisi Cynllunio Cymru – Pennod 13: Cyfyngu ar Risgiau Amgylcheddol a Llygredd a'u Rheoli (2012)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae Pennod 13 yn tanlinellu'r ffaith fod rheoli amgylcheddol a chynllunio yn annibynnol ar ei gilydd, ond fod y naill yn ategu'r llall.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <u>Sylfaen Tystiolaeth</u> <ul style="list-style-type: none"> Mae gan Asiantaeth yr Amgylchedd rôl allweddol yn helpu i ddeall achosion ac effeithiau llifogydd mewn dalgylch afon. <u>Papurau Pwnc</u> <ul style="list-style-type: none"> Dylai awdurdodau cynllunio lleol nodi o dan ba amgylchiadau y gallai datblygu olygu na fyddai modd rheoli risg yn effeithiol yn y dyfodol. <u>Polisiau</u> <ul style="list-style-type: none"> Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol sefydlu polisiau cynllunio defnydd tir sy'n cyfrannu tuag at leihau risgiau amgylcheddol a llygredd a'u rheoli. Dylai polisiau o'r fath arwain at bolisiau yn ymwneud â pherygl llifogydd a newid hinsawdd, tir halogedig a thir ansad, ansawdd aer a dŵr, llygredd sŵn a golau. <u>Dyraniadau Safle</u> <ul style="list-style-type: none"> Adfer tir wedi'i lygru a safleoedd diffaith. Dylai Asiantaeth yr Amgylchedd a chyrff eraill sydd â buddiant roi cyngor i awdurdodau cynllunio lleol ynglŷn â materion perygl llifogydd ar safleoedd penodol.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. Papur pwnc posibl ar risgiau amgylcheddol a dileu llygredd.

Tabl 5.2.5	Nodyn Cyngor Technegol 5: Cynllunio a Chadwraeth Natur (2009)
Cyhoeddwr	• Llywodraeth Cymru
Diben	• Mae'r Nodyn Cyngor Technegol yn darparu cyngor ar sut y dylai'r gyfundrefn gynllunio helpu i warchod a chyfoethogi bioamrywiaeth a chadwraeth ddaearegol.
Materion Allweddol	<p>1. <u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ymysg y ddeddfwriaeth sy'n neilltuol o berthnasol i warchod a chyfoethogi safleoedd bywyd gwyllt dynodedig mae: <ul style="list-style-type: none"> • Y Ddeddf Parciau Cenedlaethol a Mynediad i Gefn Gwlad (1949); • Y Ddeddf Cefn Gwlad (1968); • Y Ddeddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad (1981); • Deddf Diogelu'r Amgylchedd (1990); • Y Rheoliadau Cadwraeth (Cynefinoedd Naturiol ac ati) (1994) (y Rheoliadau Cynefinoedd) (fel y'u diwygiwyd); • Y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy (2000). <p>2. <u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dylid ystyried defnyddio astudiaethau capasiti amgylcheddol. • Dylid tynnu sylw at waith monitro rhywogaethau a chynefinoedd. • Dylai awdurdodau cynllunio lleol ddefnyddio systemau monitro priodol i asesu effeithiolrwydd Cynlluniau Datblygu Lleol a Chanllawiau Cynllunio Ategol. <p>3. <u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cynnwys polisiâu strategol a manwl yn ymwneud â rhywogaethau a chynefinoedd. <p>4. <u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dylid gweithredu amcanion y Strategaeth Gymunedol berthnasol a Chynlluniau Gweithredu Bioamrywiaeth Lleol wrth ddyrannu safleoedd.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd</u> (td.12-14 – Bioamrywiaeth) (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf)

Tabl 5.2.6	Nodyn Cyngor Technegol 10: Gorchmynion Cadw Coed (1997)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae'n darparu canllawiau ar warchod coed a choetiroedd drwy defnyddio '<i>Gorchmynion Cadw Coed</i>', eu cwmpas a'r defnydd o amodau.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Prif effaith Gorchmyn Cadw Coed yw gwahardd cwmpo, dadwreiddio, topio, tocio, difrodi'n fwriadol neu ddinistrio'n fwriadol goeden neu goed heb ganiatâd yr awdurdod cynllunio lleol. Ni ellir rhoi Gorchmyn Cadw Coed ar lwyni, prysglwyni na gwrychoedd. Dim ond gyda chaniatâd yr awdurdod priodol y ceir defnyddio Gorchmyn Cadw Coed i warchod coed ar dir y Goron Nid yw Gorchmyn Cadw Coed yn rhwymo'r Goron. <p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dylai awdurdodau adolygu'u Gorchmynion Cadw Coed yn rheolaidd i nodi'r rhai y mae modd eu hamrywio neu'i dirymu. <p><u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dylai polisiâu Cynllun Datblygu Lleol gynnwys, lle mae hynny'n briodol, fesurau i warchod coed a darparu ar gyfer plannu coed a thirweddu. <p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae effaith cynigion cynllunio ar goed sydd wedi'u gwarchod yn ystyriaeth gynllunio berthnasol.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd</u> (td.29- 30 – Tirwedd) (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf)

Tabl 5.2.7	Nodyn Cyngor Technegol 14: Cynllunio'r Arfordir (1998)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae'n darparu canllawiau ar faterion cynllunio ar hyd y glannau ac asesiadau o'r amodau ffisegol a biolegol ar yr arfordir.
Materion Allweddol	<p>1. <u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Darn o dir a môr cyfagos yr ystyrir eu bod yn gyddibynnol yw parth yr arfordir. At ddibenion cynllunio defnydd tir, y marc distyll cymedrig yw terfyn parth yr arfordir ar ochr y môr fel rheol.
	<p>2. <u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mater i bob awdurdod cynllunio lleol yw ystyried a diffinio'r parth arfordirol mwyaf priodol yn ei ardal.
	<p>3. <u>Polisiau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dylai polisiau mewn Cynlluniau Datblygu Lleol i ddatblygu marinas a chyfleusterau eraill gael eu seilio ar asesiad o gapasiti'r amgylchedd lleol. Rhaid i awdurdodau cynllunio lleol sicrhau cyd-drefnu rhwng cynllunio defnydd tir a strategaethau amddiffyn rhag llifogydd ac amddiffyn yr arfordir.
	<p>4. <u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dylai polisiau Cynlluniau Datblygu Lleol annog aildefnyddio dociau segur fel rhan o adfywio ardal.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd</u> (td.29- 30 – Tirwedd) (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf)

Tabl 5.2.8	Nodyn Cyngor Technegol 15: Datblygu a Pherygl o Lifogydd (2004)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r Nodyn Cyngor Technegol yn cynghori y dylid bod yn ofalus o safbwynt datblygu mewn ardaloedd lle mae risg uchel o lifogydd drwy sefydlu fframwaith o ragofalon a fydd yn gosod canllaw i benderfyniadau.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <p>Sylfaen Tystiolaeth</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae mapiau cyngor datblygu yn dangos cyfyngiadau ar sail llifogydd, a chaiff y rhain eu priodoli i wahanol barthau cynllunio: Parth A – ystyrir nad oes fawr o risg neu ddim risg o lifogydd afonol neu lifogydd llanw/arfordirol. Parth B – ardaloedd y gwyddys eu bod wedi cael llifogydd yn y gorffennol, fel y dengys dyddodion. Parth C – yn cyfateb i neu'n fwy na 0.1%, afonol, llanw neu arfordirol. Parth C1 – ardaloedd wedi'u datblygu o orlifdir sydd â seilwaith sylweddol. Parth C2 – dim ond datblygu sy'n llai agored i niwed y dylid ei ystyried. <p>Papurau Pwnc</p> <ul style="list-style-type: none"> Cyfeirio datblygu oddi wrth ardaloedd llifogydd risg uchel. <p>Polisiâu</p> <ul style="list-style-type: none"> Gwasanaethau Brys: Angen iddynt fod yn weithredol a hygyrch bob amser. Datblygiadau Hynod o Agored i Niwed: Datblygiadau yw'r rhain lle mai cyfyngedig yw gallu'r deiliaid i benderfynu a ydynt am dderbyn y risg i fywyd ac eiddo sy'n gysylltiedig â llifogydd. Datblygiadau Llai Agored i Niwed: Datblygiadau yw'r rhain lle mae gallu'r deiliaid i benderfynu a ydynt am dderbyn y cyfryw risg yn fwy nag yn y categori hynod o agored i niwed. Dylid cyfeirio datblygu newydd o Barth C a thuag at dir addas ym Mharth A, neu fel arall Barth B. Ni ddylid caniatáu datblygiadau hynod o agored i niwed a gwasanaethau brys ym Mharth C. Dim ond os bydd yr awdurdod cynllunio lleol yn penderfynu fod modd eu cyfiawnhau yn y lleoliad hwnnw y dylid caniatáu pob math arall o ddatblygu newydd ym Mharthau C1 ac C2. <p>Dyraniadau Safle</p> <ul style="list-style-type: none"> Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol gynnwys polisiâu ar gyfer safleoedd penodol a chynigion ar ddatblygu a pherygl o lifogydd.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. Papur pwnc posibl ar ddatblygu a pherygl o lifogydd.

Tabl 5.2.9	Nodyn Cyngor Technegol 21: Gwastraff (2001)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r Nodyn Cyngor Technegol yn darparu cyngor ynglŷn â sut y dylai'r system cynllunio defnydd tir gyfrannu tuag at reoli gwastraff yn gynaliadwy.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae gwastraff yn fater tyngedfennol bwysig mewn cymdeithas sy'n ymdrechu i fod yn gynaliadwy. Mae gwastraff yn derm eang ei gwmpas sy'n cynnwys y rhan fwyaf o ddefnyddiau nad yw pobl eu heisiau ac yn ôl y diffiniad yn Neddf Diogelu'r Amgylchedd 1990 mae'n cynnwys: <ul style="list-style-type: none"> unrhyw sylwedd sy'n cynnwys defnydd sgrap neu elifion neu wastraff dros ben yn deillio o unrhyw broses; unrhyw sylwedd neu ddefnydd y mae angen ei waredu am ei fod wedi torri, wedi treulio, wedi cael ei halogi neu wedi'i ddifetha fel arall. <p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Lleihau – Mae angen i gymdeithas gynhyrchu llai o wastraff. Ailddefnyddio – Dylai defnyddiau a chynnyrch sydd wedi cyflawni eu prif ddefnydd, ond y mae modd eu trin yn syml fel y gellir ailadrodd y swyddogaeth honno'n ddiogel gael eu trin felly (e.e. poteli llefrith). Adfer – Mae adfer yn opsiwn amgylcheddol amhrisiadwy, gall leihau'r galw am agregau cynradd neu ynni o danwydd ffosil. Gellir adfer defnyddiau crai drwy ailgylchu neu gompostio defnyddiau a dylid darparu pob cyfle posibl i adfer cymaint â phosibl o ddefnyddiau er mwyn cyrraedd targedau heriol yr UE. Adfer Ynni – Ynni wedi'i storio mewn adnoddau gwastraff yw'r opsiwn nesaf yn yr hierarchaeth gwastraff. Lle nad yw'n bosibl adfer defnyddiau, gellir defnyddio'r adnodd gwastraff i adfer ynni. Gwaredu – Dylai effaith lleihau gwastraff, ailddefnyddio ac adfer arwain at leihad yn swmp y gwastraff sydd ar ôl i'w waredu.

Tabl 5.2.9	Nodyn Cyngor Technegol 21: Gwastraff (2001)	
	3.	<p><u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dylai'r gyfundrefn gynllunio: <ul style="list-style-type: none"> • ddarparu fframwaith sy'n golygu bod modd darparu ar gyfer cyfleusterau rheoli adnoddau gwastraff; • helpu i ddiwallu anghenion busnes ac annog cystadleurwydd; • annog rheoli gwastraff mewn modd sensitif; • ystyried yr angen i warchod ardaloedd dynodedig; • ystyried yr angen i warchod mwynderau cymunedau; • lleihau effeithiau amgylcheddol andwyol rheoli gwastraff; • ystyried pa gyfleusterau newydd y gallai fod eu hangen; • sicrhau bod cyfleoedd i ymgorffori cyfleusterau aildddefnyddio/ailgylchu mewn datblygiadau newydd yn cael eu hystyried yn briodol.
	4.	<p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bydd y rhwydwaith rheoli gwastraff yn cynnwys cyfleusterau sy'n amrywio'n fawr yn ôl maint, nodweddion gweithredol ac effeithiau amgylcheddol posibl. • Mae'r rhain yn cynnwys cyfleusterau aildddefnyddio; cyfleusterau casglu gwastraff; cyfleusterau didoli gwastraff ac ailgylchu ac adfer; cyfleusterau compostio; gorsafoedd trosglwyddo gwastraff; cyfleusterau troi gwastraff yn ynni; llosgyddion; a gweithrediadau tirlenwi neu dirgodi.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd (td.30- 32 – Priddoedd, Mwynau a Gwastraff)</u> (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf) 	

ATODIAD 4 – THEMÂU CYMDEITHASOL

Tabl 6.2.1	Polisi Cynllunio Cymru – Pennod 9: Tai (2012)
Cyhoeddwr	• Llywodraeth Cymru
Diben	• Mae Pennod 9 yn nodi rôl awdurdodau cynllunio lleol mewn datblygiadau preswyl.
Materion Allweddol	1. <u>Sylfaen Tystiolaeth</u> <ul style="list-style-type: none"> • ‘Asesiadau o’r Farchnad Dai Leol’ sy’n darparu’r sylfaen tystiolaeth yn gefn i bolisiâu ar ddarparu tai fforddiadwy.
	2. <u>Papurau Pwnc</u> <ul style="list-style-type: none"> • Sicrhau bod digon o dir ar gael i ddarparu 5 mlynedd o gyflenwad o dir. • Dylai ystod o dystiolaeth, yn cynnwys amcanestyniadau diweddaraf Llywodraeth Cymru o aelwydydd a chanlyniadau’r Asesiad o’r Farchnad Dai Leol, fod yn sail i fwrw cyfrif o’r gofyniad tai (yn dai ar gyfer y farchnad a thai fforddiadwy) yn ardal pob awdurdod cynllunio lleol.
	3. <u>Polisiâu</u> <ul style="list-style-type: none"> • Mae angen cymuned am dai fforddiadwy yn ystyriaeth gynllunio berthnasol. • Dylai polisiâu Cynllun Datblygu Lleol adlewyrchu canfyddiadau’r dystiolaeth a gasglwyd.
	4. <u>Dyraniadau Safle</u> <ul style="list-style-type: none"> • Dylid nodi lleoliad safleoedd posibl ar gyfer datblygu tai yn y Cynllun Datblygu Lleol.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Papur Pwnc – Poblogaeth a Thai</u> (http://www.anglesey.gov.uk/Journals/2012/07/25/Topic-Paper---Population-and-Housing.pdf) • <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Asesiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd</u> (td.26-28 – Tai) (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf) • <u>Papur Pwnc Poblogaeth a Thai</u> Papur sylfaen tystiolaeth ar faterion tai yn ardaloedd y cynllun. • <u>Astudiaeth Capasiti Trefol</u> Mae’r Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd wedi gwneud gwaith maes i ganfod pa safleoedd a allai fod ar gael lle byddai’n bosibl cynnig cyfleoedd datblygu.

Tabl 6.2.2	Nodyn Cyngor Technegol 1: Cyd-astudiaethau Argaeledd Tir ar gyfer Tai (2006)
Cyhoeddwr	• Llywodraeth Cymru
Diben	• Diben yr astudiaethau hyn yw monitro'r ddarpariaeth o dai ar gyfer y farchnad a thai fforddiadwy.
Materion Allweddol	<p>1. <u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae Cyd-astudiaethau Argaeledd Tir ar gyfer Tai yn darparu rhan bwysig o'r sylfaen tystiolaeth wrth baratoi cynllun. • Maent yn darparu gwybodaeth am gyfraddau codi tai blaenorol a'r cyflenwad cyfredol o dir ar gyfer tai fel mewnbynnau i strategaeth y Cynllun Datblygu Lleol a'r prosesau datblygu polisi. • Fel rhan o'r broses Cyd-astudiaethau Argaeledd Tir ar gyfer Tai, rhaid i awdurdodau cynllunio lleol gynnal cofnodion cywir am y tai a gwblhawyd sy'n nodi'r nifer o unedau tai ar gyfer y farchnad a'r unedau fforddiadwy a godwyd bob blwyddyn. <p>2. <u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dylai awdurdodau cynllunio lleol integreiddio'r Cynllun Datblygu Lleol a Chyd-astudiaethau Argaeledd Tir ar gyfer Tai. <p>3. <u>Polisiau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rhaid i awdurdodau cynllunio lleol sicrhau bod digon o dir ar gael mewn gwirionedd i ddarparu 5 mlynedd o gyflenwad tir ar gyfer tai. <p>4. <u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gall safleoedd islaw'r trothwy 5 neu 10 uned, h.y. safleoedd bach, wneud cyfraniad sylweddol tuag at y ddarpariaeth tai.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	• <u>Cyd-astudiaeth Flynyddol Argaeledd Tir ar gyfer Tai</u> Ymgwymerir â'r rhain yn flynyddol ac maent yn monitro'r holl dir sydd un ai wedi'i ddyrannu yn y cynllun datblygu mabwysiedig neu sydd â chaniatâd cynllunio cyfredol i dai.

Tabl 6.2.3	Nodyn Cyngor Technegol 2: Cynllunio a Thai Fforddiadwy (2006)
Cyhoeddwr	• Llywodraeth Cymru
Diben	• Mae'n darparu arweiniad ar fonitro'r ddarpariaeth o dai ar gyfer y farchnad a thai fforddiadwy.
Materion Allweddol	<p>1. <u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Monitro'r ddarpariaeth o dai fforddiadwy yn erbyn y targed (drwy Adroddiad Monitro Blyneddol y Cynllun Datblygu Lleol) a, lle mae rhaid, gweithredu i sicrhau y cyrhaeddir y targed. <p>2. <u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rhaid i awdurdodau tai a chynllunio weithio gyda'i gilydd i greu'r fframwaith polisi o ran darparu tai fforddiadwy. <p>3. <u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dylai'r rheini sy'n gwneud cais am ganiatâd cynllunio ddangos a chyfiawnhau sut y maent wedi penderfynu ar amrywiaeth benodol o dai, gan dalu sylw i bolisiâu'r Cynllun Datblygu Lleol. • Rhaid bod â pholisi ar safleoedd eithriedig gwledig er mwyn helpu i ddarparu tai fforddiadwy mewn ardaloedd gwledig. • Rhaid i awdurdodau cynllunio lleol nodi yn eu Cynllun Datblygu Lleol eu diffiniad o 'angen lleol' am dai fforddiadwy mewn ardaloedd gwledig. <p>4. <u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dylai'r tai fforddiadwy a ddarperir ar safleoedd o'r fath ddiwallu anghenion pobl leol am byth a dylent gyfrif at nifer cyffredinol y tai a ddarperir.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Aseiad o Hyfywedd Tai Fforddiadwy</u> Rhaid i gynghorau sicrhau bod unrhyw dargedau neu drothwyon tai fforddiadwy a bennir yn hyfyw i wneud yn siŵr nad yw tai fforddiadwy yn cael effaith niweidiol ar ddarparu cartrefi. Mae'r Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd wedi comisiynu astudiaeth.

Tabl 6.2.4	Nodyn Cyngor Technegol 20 Drafft: Cynllunio a'r Iaith Gymraeg (2011)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Darparu canllawiau ar gynnal yr iaith Gymraeg wrth baratoi Cynlluniau Datblygu Lleol a phenderfynu ar geisiadau cynllunio.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dylai fod gan awdurdodau cynllunio lleol lawer o ddata am y Gymraeg. Dylai awdurdodau cynllunio lleol sefydlu a oes ganddynt gymunedau lle mae'r Gymraeg yn rhan annatod o fywyd y gymdeithas. <p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Lle mae'r Gymraeg yn rhan annatod o fywyd y gymdeithas mewn ardal, dylai hynny gael ei adlewyrchu yn y weledigaeth ofodol a'r amcanion. Dylid hefyd datblygu Arfarniad o Gynaliadwyedd y Gymraeg ac amcanion o dan Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg. Rhaid ystyried Strategaethau Cymunedol ac unrhyw gynlluniau eraill fel sy'n ofynnol yn ôl Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011. Dylai'r Gymraeg ddylanwadu ar opsiynau strategol a pholisi lle mae'n rhan arwyddocaol o fywyd cymdeithasol ardal. <p><u>Polisiau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae'n hanfodol fod y system cynllunio defnydd tir yn ystyried anghenion a buddiannau'r Gymraeg. Ni ddylai polisiau cynllunio reoli deiliadaeth tai ar sail iaith. <p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Gall ystyriaethau ynglŷn â'r Gymraeg ddylanwadu ar y lefel o dwf a'r dosbarthiad gofodol mewn ardal. Dylid ystyried buddiannau'r Gymraeg wrth bennu sut mae datblygiadau tai i gael eu gwasgaru a'u datblygu dros gyfnod o amser.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd – Adroddiad Cwmpasu</u> (td.21-22 – Treftadaeth Ddiwylliannol) (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf) <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2016): Papur Pwnc ar y Gymraeg a Diwylliant yn cynnwys y Fethodoleg Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg</u> (http://www.anglesey.gov.uk/Journals/2012/07/10/Language-Impact-Assessment-Methodology-full.pdf)

Tabl 6.2.5	Cartrefi Gwell i Bobl Cymru – Strategaeth Dai Genedlaethol Cymru (2001)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r strategaeth yn dwyn ynghyd fwradau gwahanol strategaethau ar ddiwallu anghenion tai, digartrefedd, a gwasanaethau cymorth yn gysylltiedig â thai.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <p>Sylfaen Tystiolaeth</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae'r galw am dai yn dal yn fwy na'r cyflenwad, ac mae angen diwallu'r galw drwy godi tai newydd ac aildechrau defnyddio tai sy'n wag. <p>Papurau Pwnc</p> <ul style="list-style-type: none"> Darparu rhagor o dai o'r math cywir a chynnig mwy o ddewis. Gwella cartrefi a chymunedau, yn cynnwys effeithlonrwydd ynni cartrefi newydd a chartrefi presennol. <p>Polisiâu</p> <ul style="list-style-type: none"> Gwella ansawdd a safon yr holl dai presennol a lleoedd byw cysylltiol, yn cynnwys effeithlonrwydd ynni. Rhoi mwy o ddewis i bobl drwy ehangu'r dewis o gartrefi a threfniadau tenantiaeth fel eu bod yn gweddu i incwm ac amgylchiadau pobl. <p>Dyraniadau Safle</p> <ul style="list-style-type: none"> Bydd y camau a nodir yn y ddogfen hon yn cynyddu'r nifer o dai fforddiadwy sydd ar gael i'w prynu neu'u rhentu, yn y lleoliad iawn ac yn benodol mewn ardaloedd gwledig.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2016): Papur Pwnc ar Boblogaeth a Thai http://www.anglesey.gov.uk/Journals/2012/07/25/Topic-Paper---Population-and-Housing.pdf CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd yn cynnwys Aseiad Amgylcheddol Strategol – Adroddiad Cwmpasu ar yr Arfarniad Cynaliadwyedd (td.26-28 – Tai) http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf Cyd-astudiaeth Flynyddol Argaeledd Tir ar gyfer Tai Ymgymeryr â'r rhain yn flynyddol ac maent yn monitro'r holl dir sydd un ai wedi'i ddyrannu yn y cynllun datblygu mabwysiedig neu sydd â chaniatâd cynllunio cyfredol i dai. Astudiaeth Capasiti Trefol Mae'r Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd wedi gwneud gwaith maes i ganfod pa safleoedd a allai fod ar gael lle byddai'n bosibl cynnig cyfleoedd datblygu.

Tabl 6.2.6	Dringo'n Uwch – Strategaeth ar gyfer Chwaraeon a Gweithgarwch Corfforol (2005)	
Cyhoeddwr	• Llywodraeth Cymru	
Diben	• Diben y strategaeth hon yw gwneud yn fawr o'r cyfraniad y gall chwaraeon a gweithgarwch corfforol ei wneud i les yng Nghymru.	
Materion Allweddol	1.	<u>Sylfaen Tystiolaeth</u> • Mae'r cyfraddau gordewdra mewn oedolion a phlant fel ei gilydd yn cynyddu'n arw a hynny'n golygu costau uwch i'r gwasanaeth iechyd.
	2.	<u>Papurau Pwnc</u> • Mae angen i Gymru fod yn fwy egniol yn gorfforol i fod yn genedl iachach. • Mae ar Gymru angen dinasyddion iach er mwyn sicrhau ffyniant tymor hir.
	3.	<u>Polisiau</u> • Gwneud yn fawr o effaith economaidd chwaraeon a gweithgarwch corfforol. • Defnyddio chwaraeon a gweithgarwch corfforol i ddatblygu a gwella cymunedau byw. • Gwireddu'r synergedd rhwng chwaraeon a'r amgylchedd naturiol.
	4.	<u>Dyraniadau Safle</u> • Bydd angen buddsoddi'n arloesol yng nghyfleusterau chwaraeon a hamdden awdurdodau lleol a'u had-drefnu i ddiwallu anghenion chwaraeon a gweithgarwch corfforol sy'n esblygu.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	• Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. • Papur pwnc posibl ar alluogi chwaraeon a gweithgareddau corfforol a darparu tir yn ardal y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd.	

Tabl 6.2.7	Polisi Chwarae Llywodraeth Cynulliad Cymru (2002)	
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru 	
Diben Cyffredinol	<ul style="list-style-type: none"> Datganiad bras o egwyddorion yw'r polisi hwn; nid yw'n pennu'n fanwl sut y dylai darpariaeth chwarae gael ei rhoi ar waith. 	
Materion Allweddol	1.	<p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae'r datganiad wedi'i seilio ar yr egwyddor fod Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn, a gadarnhawyd gan Lywodraeth y DU ym mis Rhagfyr 1991, yn cydnabod pwysigrwydd chwarae i blentyn.
	2.	<p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwmo i annog creu darpariaeth chwarae o ansawdd uchel, sy'n 'gwneud iawn', a honno'n briodol, yn lleol, yn symbylol ac yn heriol, i holl blant Cymru.
	3.	<p><u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dylai'r penderfyniadau a wneir ar bob lefel o lywodraeth gynnwys ystyried effaith y penderfyniadau hynny ar y cyfleoedd chwarae i blant.
	4.	<p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae chwarae mor dyngedfennol bwysig i blant er mwyn iddynt ddatblygu'u sgiliau corfforol, cymdeithasol, meddyliol, emosiynol a chreadigol, fel y dylai cymdeithas geisio pob cyfle i'w gefnogi a chreu amgylchedd sy'n ei feithrin.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. Papur pwnc posibl ar alluogi cyfleoedd chwaraeon a darparu tir yn ardal y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd. 	

Tabl 6.2.8	Teithio at Ddyfodol Gwell – Fframwaith Gweithredu a Chynllun Cyflawni yn ymwneud â Sipsiwn a Theithwyr (2012)	
Cyhoeddwr	• Llywodraeth Cymru	
Diben	• Nod y cynllun yw gwireddu ymrwymiad Llywodraeth Cymru i'r gymuned sipsiwn a theithwyr.	
Materion Allweddol	1.	<p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nid oes data dibynadwy ar gael am y nifer o Sipsiwn a Theithwyr yng Nghymru. • Mae nifer o resymau am hyn: <ul style="list-style-type: none"> • nid yw'r Cyfrif Carafanau Chwe Misol ond yn cyfrif carafanau, nid yr unigolion sy'n byw ynddynt; • nid yw Sipsiwn a Theithwyr sy'n byw mewn llety sefydlog bob amser yn nodi eu hunain fel Sipsiwn neu Deithwyr gan eu bod yn ofni gwahaniaethu yn eu herbyn; • mae lefelau llythrennedd isel yn golygu nad yw nifer fawr o'r gymuned yn gallu cymryd rhan yn y cyfrifiad.
	2.	<p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sipsiwn a Theithwyr sy'n byw ar safleoedd sydd heb gael caniatâd.
	3.	<p><u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sicrhau bod gan Sipsiwn a Theithwyr yng Nghymru ddarpariaeth llety briodol. • Lleihau'r nifer o wersylloedd sydd heb ganiatâd a lleihau'r tensiynau rhwng Sipsiwn a Theithwyr a chymunedau sefydlog oherwydd gwersylloedd heb ganiatâd.
	4.	<p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bydd darparu safleoedd priodol i Sipsiwn a Theithwyr yn cael effaith lesol ar allu'r gymuned i fanteisio ar wasanaethau hanfodol eraill.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. • Papur pwnc posibl ar safleoedd sipsiwn a theithwyr. 	

Tabl 6.2.9	Adroddiad Gweinidogion Cymru: Cydraddoldeb i Bobl Anabl (2009)	
Cyhoeddwr	• Llywodraeth Cymru	
Diben	• Mae'r adroddiad yn amlinellu gofynion Rheoliadau Gwahaniaethu ar sail Anabledd 2005 a'u goblygiadau i wasanaethau cyhoeddus.	
Materion Allweddol	1.	<u>Sylfaen Tystiolaeth</u> <ul style="list-style-type: none"> • Economaidd Weithgar 42% o bobl anabl (2007) • Economaidd Anweithgar 58% o bobl anabl (2007)
	2.	<u>Papurau Pwnc</u> <ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Ddeddf Gwahaniaethu ar sail Anabledd yn gyrru diwylliant o newid cadarnhaol yn y sector cyhoeddus gan ddileu'r rhwystrau y mae pobl anabl yn eu hwynebu.
	3.	<u>Polisiâu</u> <ul style="list-style-type: none"> • Hyrwyddo cyfle cyfartal rhwng pobl anabl ac eraill. • Cymryd camau i ystyried anableddau pobl anabl.
	4.	<u>Dyraniadau Safle</u> <ul style="list-style-type: none"> • Efallai y bydd angen gwerthuso safleoedd o ran eu hygyrchedd i bobl anabl.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. • Papur pwnc posibl ar hygyrchedd. 	

Tabl 6.2.10	Yr Amcanion Cydraddoldeb a'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol (2012-2016)	
Cyhoeddwr	• Llywodraeth Cymru	
Diben	• Mae'r Cynllun Cydraddoldeb yn adlewyrchu strategaethau sy'n bodoli'n barod a strategaethau sy'n cael eu datblygu, gan ddod â phopeth ynghyd i sicrhau gwell canlyniadau i bobl Cymru.	
Materion Allweddol	1.	<u>Sylfaen Tystiolaeth</u> <ul style="list-style-type: none"> • Cydnabyddir yn eang fod bylchau mawr yn y dystiolaeth ynglŷn â nodweddion a meysydd neilltuol o fywyd sy'n cael eu gwarchod.
	2.	<u>Papurau Pwnc</u> <ul style="list-style-type: none"> • Grwpiau ffocws gyda grwpiau nad yw eu llais yn cael ei glywed yn aml ar draws Cymru.
	3.	<u>Polisiâu</u> <ul style="list-style-type: none"> • Mynd i'r afael â rhwystrau a helpu pobl anabl fel y gallant fyw'n annibynnol ac arfer dewis a rheolaeth yn eu bywydau bob dydd.
	4.	<u>Dyraniadau Safle</u> <ul style="list-style-type: none"> • Gwella'r ffordd y caiff y stoc dai ei chynllunio a'i rheoli gan awdurdodau lleol a landlordiaid cymdeithasol er mwyn diwallu anghenion pobl am dai wedi'u haddasu yn well.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. • Papur pwnc posibl ar grwpiau anodd eu cyrraedd. 	

Tabl 6.2.11	Y Strategaeth ar gyfer Pobl Hŷn yng Nghymru (2008-2013)	
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru 	
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Diben y strategaeth yw herio gwahaniaethu a stereoteipiau negyddol o heneiddio a dathlu bywyd hirach fel cyfle. 	
Materion Allweddol	1.	<u>Sylfaen Tystiolaeth</u> <ul style="list-style-type: none"> Bydd Llywodraeth Cymru'n helpu i ledaenu canfyddiadau ymchwil drwy ddarparu'r wybodaeth sydd gan ei Hadran Ymchwil Polisi Cymdeithasol ar ymchwil a pholisi ynglŷn â heneiddio.
	2.	<u>Papurau Pwnc</u> <ul style="list-style-type: none"> Bydd pob awdurdod lleol yn ystyried Cylchlythyr lechyd Cymru (07) 067 wrth lunio Strategaethau lechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles.
	3.	<u>Polisiau</u> <ul style="list-style-type: none"> Bydd gan awdurdodau lleol ddyletswydd i gynhyrchu Strategaeth Gymunedol drosfwaol ynghyd â thair strategaeth arall a fydd yn bwydo iddi – y Strategaeth lechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles, y Cynllun Plant a Phobl Ifanc a Chynllun Datblygu Lleol.
	4.	<u>Dyraniadau Safle</u> <ul style="list-style-type: none"> Mae'n bwysig fod cynllunio'n hwyluso ymdeimlad o gymuned a bod pobl hŷn yn gallu dod o hyd i'w ffordd o gwmpas yn eu hamgylchedd lleol.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. Papur pwnc posibl ar lety i bobl hŷn. 	

Tabl 6.2.12	laith Fyw: laith Byw – Strategaeth ar gyfer yr Iaith Gymraeg (2012-2017)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Deddf Llywodraeth Cymru 2006: Dyma strategaeth Gweinidogion Cymru ar hyrwyddo a hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Pasiwyd Mesur y Gymraeg (Cymru) yn 2011. Cylch gwaith Comisiynydd y Gymraeg yw bod yn eiriolwr cadarn a gweithgar dros yr iaith a gweithio gyda sefydliadau i gynyddu'r nifer o wasanaethau sydd ar gael yn Gymraeg, gan ddarparu rhagor o gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r iaith yn eu bywydau bob dydd. <p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dros y pum mlynedd nesaf rydym am weld: <ul style="list-style-type: none"> cynnydd yn y nifer o bobl sy'n siarad ac yn defnyddio'r iaith; rhagor o gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg. <p><u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Cynyddu a gwella'r gwasanaethau yn y Gymraeg i ddinasyddion. Cryfhau'r seilwaith ar gyfer yr iaith. <p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Yn ogystal â darparu gwasanaethau i ddinasyddion, mae gan awdurdodau lleol y potensial i fod yn chwaraewyr allweddol yn y broses o gynllunio ieithyddol yng Nghymru.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd – Adroddiad Cwmpasu</u> (td.21-22 – Treftadaeth Ddiwylliannol) (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf) <u>CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2016): Papur Pwnc ar y Gymraeg a Diwylliant yn cynnwys y Fethodoleg Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg</u> (http://www.anglesey.gov.uk/Journals/2012/07/10/Language-Impact-Assessment-Methodology-full.pdf)

Tabl 6.2.13	Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg (2010)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben Cyffredinol	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r ddogfen hon yn nodi Strategaeth a Rhaglen Weithredu Llywodraeth Cymru i addysg cyfrwng Cymraeg.
	<ol style="list-style-type: none"> <p>Sylfaen Tystiolaeth</p> <ul style="list-style-type: none"> Erbyn 2009, roedd dros 400 o gymwysterau ar gael drwy gyfrwng y Gymraeg gan 19 o gyrff dyfarnu. <p>Papurau Pwnc</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae'r Strategaeth hon yn cyd-fynd yn uniongyrchol â'r Fframwaith Effeithiolrwydd Ysgolion a Diben Cenedlaethol Ysgolion. <p>Polisiâu</p> <ul style="list-style-type: none"> Gwella'r ffordd y caiff darpariaeth cyfrwng Cymraeg ei chynllunio yn y cyfnod cyn-statudol a statudol, ar sail ymateb rhagweithiol i alw o du rhieni sydd wedi'i seilio ar wybodaeth. Gwella'r ffordd y caiff darpariaeth cyfrwng Cymraeg ei chynllunio yn y cyfnodau addysg a hyfforddiant ôl-14, i ddangos dilyniant ieithyddol a pharhau i ddatblygu sgiliau. Sicrhau bod yr holl ddysgwyr yn datblygu'u sgiliau yn y Gymraeg i'w llawn botensial ac annog dilyniant ieithyddol da o un cyfnod addysg a hyfforddiant i'r nesaf. <p>Dyraniadau Safle</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae tystiolaeth o arolygon rhieni mewn nifer o awdurdodau lleol lle mae darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn opsiwn yn awgrymu nad yw'r ddarpariaeth yn llwyr ateb gofynion rhieni ym mhob ardal ar hyn o bryd.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2026) Arfarniad Cynaliadwyedd – Adroddiad Cwmpasu (td.21-22 – Treftadaeth Ddiwylliannol) (http://www.gwynedd.gov.uk/upload/public/attachments/1098/Adroddiad_Cwmpasu.pdf) CDLIC Ynys Môn a Gwynedd (2011-2016): Papur Pwnc ar y Gymraeg a Diwylliant yn cynnwys y Fethodoleg Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg (http://www.anglesey.gov.uk/Journals/2012/07/10/Language-Impact-Assessment-Methodology-full.pdf)

Tabl 6.2.14	Gweithio Gyda'n Gilydd dros Gymru: Fframwaith Strategol i'r Gweithlu Gwasanaethau Cyhoeddus yng Nghymru (2012)	
Cyhoeddwr	• Llywodraeth Cymru	
Diben	• Mae'r ddogfen hon yn darparu fframwaith strategol i'r gweithlu gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru.	
Materion Allweddol	1.	<u>Sylfaen Tystiolaeth</u> • Mae cyflogaeth yn y gwasanaethau cyhoeddus i gyfrif am bron i chwarter yr holl gyflogaeth yng Nghymru.
	2.	<u>Papurau Pwnc</u> • Mae amrywiaeth gyfoethog ac ystod eang o fentrau cymdeithasol yng Nghymru, yn amrywio o fentrau cymunedol unigol i sefydliadau tai cydweithredol sy'n eiddo i'r gweithwyr a mentrau mawr fel Dŵr Cymru.
	3.	<u>Polisiau</u> • Sicrhau cydraddoldeb ac amrywiaeth.
	4.	<u>Dyraniadau Safle</u> • Lleoli adeiladau Gwasanaethau Cyhoeddus fel ei bod yn hawdd i bawb eu cyrraedd.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	• Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. • Papur pwnc posibl ar gynllunio ar gyfer gwasanaethau cyhoeddus.	

Tabl 6.2.15	Cynllun Iechyd Gwledig (2009)	
Cyhoeddwr	• Llywodraeth Cymru	
Diben	• Canolbwyntio ar iechyd pobl sy'n byw mewn cymunedau gwledig i'w galluogi i fyw bywydau hapus a bodlon a hynny mor annibynnol â phosibl.	
Materion Allweddol	1.	<u>Sylfaen Tystiolaeth.</u> • Mae llawer o amddifadedd mewn ardaloedd gwledig yng Nghymru o safbwynt mynediad daearyddol at wasanaethau oherwydd amseroedd gyrru, trafndiaeth gyhoeddus a cherdded.
	2.	<u>Papurau Pwnc</u> • Mynediad, Integreiddio a Chydlyniant Cymunedol ac Ymgysylltu.
	3.	<u>Polisiau</u> • Gwella mynediad at wasanaethau o bob math o ran trafndiaeth, amser apwyntiadau a rhestrau aros. • Gwella mynediad at Dechnoleg Gwybodaeth.
	4.	<u>Dyraniadau Safle</u> • Clinig Lles i hyrwyddo ffyrdd iach o fyw. • Cyfleusterau gofal canolradd yn darparu seibiant, cyfleoedd adsefydlu a chymorth arall i'r henoed eiddil mewn ardaloedd.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	• Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. • Papur pwnc posibl ar gynllunio ar gyfer cyfleusterau iechyd.	

Tabl 6.2.16 Cynllun Gweithredu ar gyfer Trechu Tlodi (2012-2016)	
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r cynllun hwn yn nodi'r cydbwysedd rhwng yr angen i fynd i'r afael ag effeithiau tlodi, a'r angen i fynd i'r afael â'r materion a fydd yn achosi i bobl fod mewn tlodi yn y dyfodol.
Materion Allweddol	<p>1. <u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae tlodi'n dechrau effeithio ar blant o oedran ifanc; erbyn 5 oed canfuwyd bod plant o'r grwpiau mwyaf breintiedig yn economaidd fwy na blwyddyn ar y blaen mewn profion geirfa o'u cymharu â'r rhai o gefndiroedd difreintiedig.
	<p>2. <u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae'n ofynnol i awdurdodau lleol a phartneriaid cyflawni allweddol gynhyrchu Strategaeth Cyfranogiad Lleol, fel bod plant a phobl ifanc yn cael cyfleoedd i leisio'u barn a chael rhan yn y penderfyniadau sy'n effeithio ar eu bywydau.
	<p>3. <u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Atal tlodi, yn enwedig drwy fuddsoddi er mwyn rhoi'r dechrau gorau posibl i blant.
	<p>4. <u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Bydd Llywodraeth Cymru'n dechrau gweithredu'r ddyletswydd ar awdurdodau lleol i asesu a sicrhau cyfleoedd chwarae digonol i blant yn eu hardaloedd.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. Papur pwnc posibl ar ddileu tlodi.

Tabl 6.2.17 Gwynedd ar y Cyd (2008)	
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Cyngor Gwynedd
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Nod y strategaeth hon yw ymateb i unrhyw heriau sy'n wynebu'r sir, ac amlinellu'r camau y dylid eu cymryd i sicrhau llwyddiant yr ardal a'i phobl i'r dyfodol.
Materion Allweddol	<p>1. <u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae Gwynedd yn rhanbarth gwledig, mynyddig, gyda arwynebedd o fwy na 2,548 cilometr sgwâr.
	<p>2. <u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Cynyddu ffyniant cymharol drwy wella'r sylfaen sgiliau, cynyddu menter a chreu cynaliadwyedd. Gwella cyflenwad y stoc dai, ei hansawdd, fforddioldeb ac addasrwydd er mwyn diwallu anghenion y boblogaeth wrth iddynt newid.
	<p>3. <u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Datblygu Cynaliadwy Cyfle Cyfartal Y Gymraeg
	<p>4. <u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Digon o dir i ddatblygu tai.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Papur pwnc posibl ar y cysylltiadau rhwng Strategaethau Cymunedol Gwynedd ac Ynys Môn yng nghyswllt y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd a chydweithio â rhanddeiliaid allweddol.

Tabl 6.2.18	Ein Hynys – Ein Dyfodol: Llunio'r Strategaeth Gymunedol ar gyfer Ynys Môn (2012)	
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> • Cyngor Sir Ynys Môn 	
Diben	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Strategaeth Gymunedol yn ddogfen drosfwaol sy'n eistedd wrth galon yr holl gynlluniau strategol a gwasanaeth mewn ardal neilltuol. 	
Materion Allweddol	1.	<u>Sylfaen Tystiolaeth</u> <ul style="list-style-type: none"> • Gallai lansio'r Rhaglen Ynys Ynni arwain at gyfraniad o £2.34 biliwn i economi Ynys Môn a'r economi is-ranbarthol yn y cyfnod hyd at 2025.
	2.	<u>Papurau Pwnc</u> <ul style="list-style-type: none"> • Effaith prosiectau ar raddfa fawr yn y dyfodol ar droseddu a diogelwch cymunedol.
	3.	<u>Polisiau</u> <ul style="list-style-type: none"> • Creu dyfodol llewyrchus drwy adfywio economaidd cynaliadwy. • Hyrwyddo ynys ddiogel lle gall pobl fyw'n ddiogel yn eu cymunedau.
	4.	<u>Dyraniadau Safle</u> <ul style="list-style-type: none"> • Darparu mynediad at weithgareddau chwarae, hamdden a chwaraeon. • Darparu ystod o opsiynau tai fforddiadwy, addas a safonol i ddiwallu anghenion y boblogaeth ar hyn o bryd ac yn y dyfodol.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • Papur pwnc posibl ar y cysylltiadau rhwng Strategaethau Cymunedol Gwynedd ac Ynys Môn yng nghyswllt y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd a chydweithio â rhanddeiliaid allweddol. 	

ATODIAD 5 – THEMÂU CYFFREDINOL

Tabl 7.2.1	Polisi Cynllunio Cymru – Pennod 3: Parthau Cynllunio Syml (2012)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae Pennod 3 yn darparu trosolwg o ddiben a gweithdrefnau'r gyfundrefn gynllunio.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <p>Sylfaen Tystiolaeth</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae'r ystyriaethau perthnasol yn cynnwys nifer, maint, patrwm, dyluniad a golwg adeiladau. Mae ystyriaethau perthnasol o'r fath yn cynnwys nifer, maint, patrwm, dyluniad a golwg adeiladau, y mynedfeydd iddynt, materion tirweddu, y gwasanaethau sydd ar gael a'r effaith ar y gymdogaeth a'r amgylchedd. Gallai effeithiau datblygiad ar, er enghraifft, iechyd, diogelwch y cyhoedd a throseddau hefyd fod yn ystyriaethau perthnasol ac felly hefyd, mewn egwyddor, bryderon y cyhoedd mewn perthynas ag effeithiau o'r fath. <p>Papurau Pwnc</p> <ul style="list-style-type: none"> Fel arfer mae'n well i awdurdodau cynllunio sy'n adnabod eu hardal, ei hanghenion a'r ffactorau sensitif ynddi benderfynu ar gynigion datblygu yn lleol. Mae'r gyfundrefn gynllunio wedi'i bwriadu i helpu i warchod mwynderau ac amgylchedd aneddiadau, gan hyrwyddo datblygu cynaliadwy yr un pryd. Mae'n ofynnol mewn proses effeithiol i reoli datblygu fod awdurdodau cynllunio lleol yn barod i gymryd camau gorfodi o dan amgylchiadau priodol. <p>Polisiau</p> <ul style="list-style-type: none"> Os bydd datblygiad sy'n gwyro oddi wrth y polisiau perthnasol mewn CDLI, neu ddatblygiad sy'n groes i gyngor corff y mae rheidwydd statudol i ymgynghori ag ef neu sy'n groes i gyngor ysgrifenedig ei swyddogion, yn cael ei gymeradwyo gan awdurdod cynllunio lleol, dylai'r rhesymau dros roi caniatâd gael eu cofnodi yng nghofnodion y Pwyllgor. <p>Dyraniadau Safle</p> <ul style="list-style-type: none"> Oni nodir fel arall, mae caniatâd cynllunio ynghlwm wrth y tir ac anaml y mae'n ddymunol darparu ar gyfer unrhyw drefniant arall.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. Papur pwnc posibl ar weithdrefnau gorfodaeth gynllunio a sut y dylid tynnu sylw at y mater hwn yn y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd.

Tabl 7.2.2	Polisi Cynllunio Cymru – Pennod 12: Seilwaith a Gwasanaethau (2012)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae Pennod 12 yn delio â seilwaith a gwasanaethau, megis cyflenwad dŵr a rheoli dŵr gwastraff.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <u>Sylfaen Tystiolaeth</u> <ul style="list-style-type: none"> Dylid ystyried capasiti'r seilwaith presennol, a'r angen am gyfleusterau ychwanegol. <u>Papurau Pwnc</u> <ul style="list-style-type: none"> Dylid ystyried capasiti'r seilwaith presennol, a'r angen am gyfleusterau ychwanegol. <u>Polisiâu</u> <ul style="list-style-type: none"> Datblygu agwedd strategol a hirdymor tuag at ddarparu seilwaith. Ymgynghori â chwmnïau cyfleustodau a darparwyr seilwaith eraill, yn ogystal ag Asiantaeth yr Amgylchedd, mewn da bryd. Rhaid i awdurdodau cynllunio lleol ddatblygu agwedd strategol a hirdymor tuag at ddarparu seilwaith wrth baratoi cynlluniau datblygu. <u>Dyraniadau Safle</u> <ul style="list-style-type: none"> Datblygu agwedd strategol a hirdymor tuag at ddarparu seilwaith. Mae'n bosibl y bydd angen datblygu graddol, trwy ymgynghori â'r cwmnïau cyfleustodau perthnasol, er mwyn rhoi amser i sicrhau y gellir rheoli'r ddarpariaeth o gyfleustodau mewn modd sy'n gyson â'r polisiâu cyffredinol ar ddatblygu cynaliadwy.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. Papur pwnc posibl ar y capasiti seilwaith cyfredol a'r gofynion i'r dyfodol yng Ngwynedd a Môn.

Tabl 7.2.3	Nodyn Cyngor Technegol 7: Rheoli Hysbysebion Awyr Agored (1996)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r gyfundrefn reoli sydd wedi'i phennu gan yr Ysgrifennydd Gwladol yn galluogi awdurdodau cynllunio lleol i reoli unrhyw hysbysebion awyr agored bron er budd mwynderau a diogelwch y cyhoedd.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Caiff rhai mathau o hysbysebion eu heithrio o reolaeth fanwl, mae categorïau penodedig eraill o hysbysebion yn gymwys i gael caniatâd tybiedig, cyhyd â'u bod yn cydymffurfio â'r amodau a'r cyfyngiadau penodedig i bob categori. <p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Gall awdurdodau cynllunio lleol gynhyrchu canllawiau dylunio ar gyfer hysbysebion awyr agored a blaenau siopau, yn enwedig mewn ardaloedd cadwraeth neu lle mae adeiladau cynhenid yn chwarae rhan bwysig yn ymddangosiad cymdogaeth. Mae angen i ganllawiau o'r fath gydnabod pwysigrwydd hysbysebion i'r economi genedlaethol ac ni ddylent fygu dyluniadau gwreiddiol na thechnegau arddangos newydd. <p><u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol roi arweiniad clir i ddarpar hysbysebwr pa un a yw eu cynigion yn debygol o fod yn dderbyniol, a dylent fod yn sylfaen i benderfynu'n rhesymol a chyson ar geisiadau am hysbysebion. <p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Bydd polisiâu'r cynllun datblygu i reoli hysbysebion awyr agored mewn ardaloedd neu rannau o ardaloedd lle byddai arddangos hysbysebion sydd wedi'u dylunio'n wael yn arbennig o niweidiol, yn ffactor perthnasol wrth ystyried cais am hysbyseb.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. Papur pwnc posibl ar faterion canllawiau dylunio.

Tabl 7.2.4	Nodyn Cyngor Technegol 9: Gorfodi Rheolaeth Gynllunio (1997)
Cyhoeddwr	• Llywodraeth Cymru
Diben	• Darparu canllawiau ar faterion gorfodi cyffredinol a sut y cânt eu rhoi ar waith.
Materion Allweddol	<p>1. <u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Er nad yw'n dramgwydd troseddol ymgymryd â datblygiad heb gael y caniatâd cynllunio gofynnol yn gyntaf, dylid annog pobl i beidio â gweithredu felly. <p>2. <u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae'r cyfrifoldeb am benderfynu a ddylid rhoi caniatâd cynllunio i ddatblygiad arfaethedig yn gorffwys yn y lle cyntaf gyda'r awdurdod cynllunio lleol, fel y mae'r penderfyniad pa un y dylid caniatáu i ddatblygiad heb ganiatâd barhau ynteu a ddylid gorfodi yn ei erbyn. <p>3. <u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lle mae'r awdurdod cynllunio lleol o'r farn fod datblygiad diawdurdod annerbyniol wedi cael ei greu, ac nad oes gobaith realistig o'i adleoli i safle mwy addas – un ai am nad oes safle o'r fath ar gael neu am fod y perchennog neu'r meddiannydd yn gwrthod adleoli – dylid hysbysu perchennog neu feddiannydd y tir nad yw'r awdurdod cynllunio lleol yn barod i ganiatáu i'r gweithrediad neu'r gweithgaredd barhau ar ei lefel bresennol neu ddim o gwbl, os mai dyna'r sefyllfa. • Lle mae awdurdod cynllunio lleol o'r farn fod datblygiad diawdurdod yn achosi niwed annerbyniol i fwynderau cyhoeddus, ac nad yw'n debygol y caiff y mater ei ddatrys drwy drafodaeth neu'n wirfoddol, dylai gymryd camau gorfodi cadarn i gywiro'r torri amodau ar fyrder, neu i atal niwed difrifol pellach i fwynderau cyhoeddus.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. • Papur pwnc posibl ar weithdrefnau gorfodaeth gynllunio a sut y dylid tynnu sylw at y mater yn y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd.

Tabl 7.2.5	Nodyn Cyngor Technegol 11: Sŵn (1997)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> • Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'n darparu canllawiau ar: <ul style="list-style-type: none"> • sut mae modd defnyddio'r gyfundrefn gynllunio i leihau effeithiau andwyol sŵn; • sut y dylai Cynlluniau Datblygu Lleol ymdrin â chynhyrchu sŵn; • sut mae mabwysiadu agwedd gorfforaethol a sicrhau cydweithredu rhwng yr adrannau cynllunio ac iechyd yr amgylchedd; • sut y dylid nodi polisiau sŵn sy'n ymdrin ag ardal benodol.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Sylfaen Tystiolaeth</u> <ul style="list-style-type: none"> • Mae Categoriâu Datguddiad Sŵn (NECs) wedi'u creu i helpu awdurdodau cynllunio lleol wrth ystyried ceisiadau cynllunio am ddatblygiadau preswyl yn agos at ffynonellau sŵn sy'n gysylltiedig â thrafnidiaeth. • Gallai'r mesurau a gyflwynir i reoli sŵn gynnwys peirianeg, cynllun datblygiadau a mesurau gweinyddol. 2. <u>Papurau Pwnc</u> <ul style="list-style-type: none"> • Gall nodweddion a lefelau sŵn amrywio'n sylweddol yn ôl eu ffynhonnell a'r math o weithgaredd dan sylw. • Yn achos datblygu diwydiannol, dylid cymryd cymeriad y sŵn i ystyriaeth yn ogystal â'i lefel. 3. <u>Polisiau</u> <ul style="list-style-type: none"> • Lle mae polisiau sŵn yn berthnasol i ardal cynllun drwyddi draw, dylent gael eu cyflwyno yn yr un ffordd â pholisiau cyffredinol eraill. 4. <u>Dyraniadau Safle</u> <ul style="list-style-type: none"> • Gall polisiau sŵn penodol fod yn ddefnyddiol o dan rai amgylchiadau – mewn achosion felly, dylai'r terfynau perthnasol gael eu dangos ar y map cynigion.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. • Papur pwnc posibl ar nodweddion sŵn ac ar liniaru sŵn.

Tabl 7.2.6	Nodyn Cyngor Technegol 16: Chwaraeon, Hamdden a Mannau Agored (2009)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r ddogfen hon yn darparu arweiniad i ategu'r polisi sydd wedi'i nodi ym Mholisi Cynllunio Cymru ac mae'n rhoi cyngor ynglŷn â rôl y gyfundrefn gynllunio yn darparu ar gyfer cyfleusterau chwaraeon a hamdden a manau agored anffurfiol.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <p><u>Sylfaen Tystiolaeth</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae 'Cymru'n Un – Rhaglen Flaengar ar gyfer Llywodraethu Cymru' yn nodi strategaeth drosfwaol Llywodraeth Cymru o ran gweithredu i gyflwyno newid. Mae Cymru'n Un yn darparu ar gyfer creu llwybr arfordirol Cymru gyfan, mae'n annog chwaraeon, gweithgarwch corfforol a mwynhad o'r amgylchedd naturiol. <p><u>Papurau Pwnc</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mae'n ofynnol yn ôl Polisi Cynllunio Cymru i awdurdodau cynllunio lleol ddarparu fframwaith ar gyfer cyfleusterau chwaraeon a hamdden mewn lleoliadau priodol, y dylent fod yn sensitif i anghenion defnyddwyr, yn ddeniadol, wedi'u dylunio a'u cynnal yn dda, a'u bod yn ddiogel a hygyrch i bawb. <p><u>Polisiau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dylai'r Asesiad Mannau Agored a pholisiau'r Cynllun Datblygu Lleol ddarparu'r sylfaen i'r Strategaeth Mannau Agored. Mae hefyd yn argymhell y dylai 1.6 ha o dir ar gyfer yr holl chwaraeon awyr agored fod ar gael fesul 1,000 o boblogaeth. Dylai'r Cynllun Datblygu Lleol nodi'r weledigaeth strategol i'r awdurdod o ran darparu, gwarchod a gwella'r cyfleusterau ar gyfer chwaraeon, gweithgarwch corfforol, manau agored a hamdden. Dylai'r safonau ar gyfer manau agored a darpariaeth hamdden newydd fod yn seiliedig ar dystiolaeth gadarn sy'n tarddu o'r Asesiad Mannau Agored, os yw ar gael. <p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol ystyried graddfa a dosbarthiad cyfleusterau a gweithgareddau wrth ddyrannu safleoedd ar gyfer manau agored a defnydd hamdden.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. Papur pwnc posibl ar ddarparu manau agored yn y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd.

Tabl 7.2.7	Draft Nodyn Cyngor Technegol 17: Cynllunio a Rheoli Datblygu (2007)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae'n darparu canllawiau ar y gweithdrefnau o ran cyflwyno ceisiadau cynllunio a phenderfynu arnynt; darparu'r gwasanaeth cynllunio: Aseidiadau Effaith ar Iechyd, Aseidiadau o'r Effaith Amgylcheddol a Datganiadau Dylunio a Mynediad; a'r broses apeliadau.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <u>Sylfaen Tystiolaeth</u> <ul style="list-style-type: none"> Llawlyfr i Gyngorwyr Tref a Chymuned: The Land Use Planning System in Wales – Cymorth Cynllunio Cymru ac Un Llais Cymru (2005). Cod Ymddygiad Proffesiynol y Sefydliad Cynllunio Trefol Brenhinol <u>Papurau Pwnc</u> <ul style="list-style-type: none"> Mae'n hanfodol fod pob awdurdod cynllunio lleol yn ymgynghori ac yn cynnwys y gymuned, y sector preifat a'r sector gwirfoddol yn y broses gynllunio, yn cynnwys penderfynu at geisiadau cynllunio, a bod swyddogaethau cynllunio'n cael eu hintegreiddio â chyfrifoldebau eraill awdurdodau lleol. <u>Polisiau</u> <ul style="list-style-type: none"> Mae pob awdurdod cynllunio lleol yn gyfrifol am baratoi a mabwysiadu Cynllun Datblygu Lleol, sy'n nodi polisiau clir, cryno a chyfredol o ran datblygu a defnyddio tir yn ei ardal yn y dyfodol. <u>Dyraniadau Safle</u> <ul style="list-style-type: none"> Ddim yn berthnasol.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. Papur pwnc posibl ar gyfranogiad cyhoeddus yn y gyfundrefn gynllunio.

Tabl 7.2.8	Nodyn Cyngor Technegol 19: Telathrebu (2002)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> Mae'n darparu canllawiau ar ofynion Deddf Telathrebu 1984 a'u goblygiadau i'r gyfundrefn gynllunio.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> <p>Sylfaen Tystiolaeth</p> <ul style="list-style-type: none"> Adroddiad Stewart (2000) gan y Grŵp Annibynnol ar Ffonau Symudol. Cronfa ddata ar sail map 'Sitefinder' a gynhyrchwyd gan yr Asiantaeth Radiogyfathrebu, sy'n dangos safleoedd trosglwyddyddion gorsafoedd cellog gweithredol. <p>Papurau Pwnc</p> <ul style="list-style-type: none"> Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol ystyried: <ul style="list-style-type: none"> ffordd Llywodraeth Cymru o ymdrin â thelathrebu; gofynion Deddf Telathrebu 1984; yr angen i leihau effaith datblygu i'r eithaf; y cyfyngiadau a orfodir arnynt gan y rhwydweithiau cyfredol a'r dechnoleg; gofynion telathrebu. Mae ystyriaethau amgylcheddol o'r pwys mwyaf wrth ystyried ceisiadau am fastiau telathrebu. Mae materion iechyd a diogelwch hefyd yn ystyriaeth bwysig. <p>Polisiau</p> <ul style="list-style-type: none"> Lleoliad ac ymddangosiad allanol y cyfarpar. <p>Dyraniadau Safle</p> <ul style="list-style-type: none"> Gall Cynlluniau Datblygu Lleol ddyrannu safleoedd penodol ar gyfer datblygiadau telathrebu mawr megis mastiau tal er mwyn annog rhannu safleoedd.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. Papur pwnc posibl ar reoli'r cydbwysedd rhwng galluogi datblygiadau telathrebu a pharchu cyfyngiadau amgylcheddol o safbwynt tirweddau naturiol a bioamrywiaeth.

Tabl 7.2.9	Nodyn Cyngor Technegol Mwynau 1: Agregau (2004)
Cyhoeddwr	<ul style="list-style-type: none"> • Llywodraeth Cymru
Diben	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Nodyn Cyngor Technegol Mwynau hwn yn darparu cyngor manwl ynglŷn â'r mecanweithiau er mwyn i awdurdodau cynllunio mwynau a'r diwydiant agregau wireddu'r polisi echdynnu mwynau. • Prif amcan y Nodyn Cyngor Technegol Mwynau yw sicrhau bod cyflenwadau'n cael eu rheoli mewn ffordd gynaliadwy i wneud yn siŵr fod cydbwysedd yn cael ei gadw rhwng ystyriaethau amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd.
Materion Allweddol	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Sylfaen Tystiolaeth</u> <ul style="list-style-type: none"> • Sefydlwyd Gweithgorau Agregau Rhanbarthol yn yr 1970au fel grwpiau technegol i fonitro ac asesu'r cyflenwad o agregau. • Mae dau grŵp yng Nghymru, un i'r Gogledd ac un i'r De. • Mae cynhyrchu agregau cynradd yng Nghymru a Lloegr wedi gostwng o uchafbwynt o 250 miliwn tonnall yn 1989 i 193 miliwn tonnall yn 2001. • Yng Nghymru gostyngodd cyfanswm y gwerthiant o 26 i ychydig llai nag 20 miliwn tonnall yn 2001 neu 10% o holl gynnyrch Cymru a Lloegr. • Creigiau mâl yw'r agreg cynradd a gynhyrchir yn bennaf yng Nghymru (86%); o hyn, calchfaen yw 73%; tywodfaen yr 15%; a chraig igneaidd yw 12%. • Mae llawer mwy o echdynnu tywod a graean o'r tir yn digwydd yn y Gogledd nag yn y De, lle daw'r rhan fwyaf o'r defnydd hwn o'r môr. • Agregau yw'r prif elfennau sy'n cael eu defnyddio wrth adeiladu. 2. <u>Papurau Pwnc</u> <ul style="list-style-type: none"> • At ddibenion y nodyn hwn, caiff agregau eu rhoi mewn tri chategori: <ul style="list-style-type: none"> • agregau cynradd – swmp ddefnyddiau sy'n digwydd yn naturiol, fel creigiau, tywod a graean; • gwastraff mwynau – defnyddiau a geir fel sgil gynnyrch wrth echdynnu mwynau, y mae modd eu defnyddio, fel mân ronynnau creigiau mâl a gwastraff llechi; • agregau eilaidd/wedi'u hailgylchu – defnyddiau a ddefnyddiwyd o'r blaen y mae modd eu defnyddio yn lle agregau cynradd, fel defnyddiau o waith adeiladu.

Tabl 7.2.9	Nodyn Cyngor Technegol Mwynau 1: Agregau (2004)	
Materion Allweddol	3.	<p><u>Polisiâu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Yr amcan trosfwaol wrth gynllunio darpariaeth agregau yw sicrhau bod y cyflenwad yn cael ei reoli mewn ffordd gynaliadwy fel bod y cydbwysedd gorau'n cael ei gynnal rhwng ystyriaethau amgylcheddol, economaidd a chymdeithasol, gan wneud yn siŵr yr un pryd fod effeithiau amgylcheddol ac amwynder unrhyw echdynnu angenrheidiol yn cael eu cadw i lefel sy'n osgoi newid y gellir ei ddangos i fuddiannau o bwys cydnabyddedig. • Efallai na fydd y gofyniad derbyniol hwn yn bosibl ym mhob achos, a lle mai dyna'r sefyllfa, ni ddylid echdynnu, neu lle mae echdynnu'n digwydd ar hyn o bryd, dylai awdurdodau cynllunio lleol a'r diwydiant agregau ystyried arferion neu leoliadau gwaith amgen ar gyfer y dyfodol i sicrhau safon sy'n cael ei hystyried yn briodol ar gyfer yr 21^{ain} ganrif. • Rhaid i'r dasg hon gael ei chyflawni gan awdurdodau cynllunio mwynau o fewn fframwaith polisi cynllunio a chyngor technegol Llywodraeth Cymru. • Dylid gwneud cymaint o ddefnydd â phosibl o ddefnyddiau eilaidd a defnyddiau wedi'u hailgylchu, a gwastraff mwynau, lle mae hynny'n bosibl.
	4.	<p><u>Dyraniadau Safle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gall amodau cynllunio fynnu bod rhaglenni gwaith / dyluniad a chynllun safleoedd – ffynonellau allyriadau llwch yn cael eu lleoli oddi wrth ddatblygiadau sensitif.
Papurau Presennol ac Arfaethedig	<ul style="list-style-type: none"> • Dim papurau pwnc ar hyn o bryd. • Papur pwnc posibl ar ddiogelu adnoddau agregau yn y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd. 	